
jaarverslag

2020

LIOF

Inhoudsopgave

1. Raad van Commissarissen	3
2. Voorwoord	4
Kerncijfers	6
3. LIOF strategie 2021-2025	7
4. Business Development	11
5. Participaties & Financiering	14
6. Organisatie	18
7. Maatschappelijk verantwoord ondernemen	20
8. Corporate Governance	25
Profielchets Raad van Commissarissen en Investeringscommissie	26
9. Risicomanagement	27
10. Jaarrekening	29
11. Verslaggevingsprincipes	71
Bijlage 1: Maatschappelijk verantwoord ondernemen <i>Kerncijfers</i>	72
Bijlage 2: projecten Business Development	73
Bijlage 3: Overzicht portfolio	75
Bijlage 4: Resultatenrekening N.V. LIOF per bedrijf	80
Bijlage 5: Omzetting societal challenges naar SDG's	83
Bijlage 6: Risicomatrix	84

1. Raad van Commissarissen

Een crisisjaar

Het verslagjaar 2020 werd wereldwijd gekenmerkt door de enorme impact van COVID-19. Op de eerste plaats natuurlijk door de gevolgen voor de persoonlijke gezondheid van mensen en de druk op gezondheidszorg. Op de tweede plaats door de ontwrichting van de economie. Het bedrijfsleven werd in sommige sectoren bijna volledig lam gelegd, waarbij de grootste klappen vielen bij de horeca, contactberoepen en delen van de retail. In andere sectoren kwam een grote druk te staan op de continuïteit van bedrijven. De langetermijngevolgen van deze pandemie zullen groot zijn. Op de korte termijn hebben bedrijven gelukkig gebruik kunnen maken van de steunmaatregelen van de Nederlandse overheid en daarmee voor nu het hoofd boven water kunnen houden.

De Raad van Commissarissen (RvC) is door de directie nauw meegenomen in de coördinerende én uitvoerende rol die LIOF vervulde in de ondersteuning van de door COVID-19 getroffen bedrijven in Limburg. Daarmee speelde LIOF in deze zware tijden zijn rol als uitvoeringsorganisatie van het landelijke en regionale beleid en was LIOF een onmisbare schakel tussen de overheid aan de ene kant en het bedrijfsleven aan de andere kant. Voorbeelden zijn de uitvoering van de CoronaOverbruggings-Lening (COL), het Corona Rebuild Programma en uitstel van rente en aflossingen van lopende leningen uit eigen en beheerde fondsen.

Alhoewel natuurlijk van een totaal andere orde was ook de druk op de LIOF-organisatie groot met veel extra en urgente taken om ondernemingen te ondersteunen. Met grote inzet en betrokkenheid is dit opgepakt door alle medewerkers van LIOF.

Nieuwe strategische focus 2021-2025

LIOF stelde in 2020 het Meerjarenplan voor de jaren 2021 tot en met 2025 op waarin de volgende maatschappelijke opgaves centraal gesteld worden op weg naar een duurzame en innovatieve economie in Limburg:

- Energie
- Circulariteit
- Gezondheid
- Digitalisering

De strategie sluit aan op het beleid van de Provincie Limburg en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (het Ministerie van EKZ). Het sluit ook aan op de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

De RvC is van mening dat LIOF bij uitstek dé organisatie is die ook Euregionaal de verbindende en faciliterende rol moet spelen om samen met de ondernemers in Limburg naar een duurzame economie toe te werken.

De open dialoog met veel verschillende stakeholders tijdens de vorming van de strategie levert een samenspel van krachten op dat duurzame groei van de BV Limburg als gezamenlijk doel draagt én mogelijk maakt.

De RvC onderkent het belang van en ondersteunt LIOF's inzet op maatschappelijke opgaves en de rol die LIOF daarin moet spelen. Zij is nauw betrokken geweest bij het ontwikkelen van het Meerjarenplan en de daaropvolgende organisatorische transformatie. Maar hier houdt de taak van de RvC niet op. Zij zal in de komende jaren samen met de directie werken aan een succesvolle en duurzame uitrol van het Meerjarenplan.

Financiële resultaat onder druk

De jaarrekening en het jaarverslag van het boekjaar 2020 zijn door de directie opgesteld en door de RvC in haar vergadering van 20 mei 2021 goedgekeurd. Het boekjaar 2020 leverde voor LIOF een negatief financieel resultaat op met een verlies van € 6,2 miljoen. De RvC beschouwt dit te verwachten verlies als een resultante van de impact van COVID-19. Een verlies is nooit een wenselijke afsluiting van een boekjaar, maar juist in tijden als deze vervult een regionale ontwikkelingsmaatschappij een cruciale rol in de bestendiging van de economische structuur. En daarom accepteren we het verlies in deze omstandigheden als een onvermijdelijk gevolg.

Raad van Commissarissen

De RvC kwam in het verslagjaar zesmaal bij elkaar, waarvan eenmaal met de ondernemingsraad en eenmaal met de Investeringscommissie. Periodiek terugkerende agendapunten zijn de governance binnen LIOF, de kwartaalrapportages, de terugkoppeling vanuit de Auditcommissie en specifiek in 2020 het Meerjarenplan 21-25.

Conform de code Corporate Governance evalueert de RvC haar eigen functioneren en dat van de directie.

Tot slot dankt de Raad alle medewerkers van LIOF voor hun inzet voor en ondersteuning van ondernemend Limburg in dit moeilijke jaar.

Rob van Leen
Voorzitter Raad van Commissarissen

2. Voorwoord

Ondersteunen in crisis

In het tweede kwartaal van 2020 kwam Nederland in een lockdown. Dit had en heeft enorme economische gevolgen. Om ondernemers tijdens deze crisis te ondersteunen heeft LIOF, al dan niet in samenwerking met partners, diverse noodmaatregelen ontwikkeld en uitgevoerd. Voorbeelden zijn uitstel aflossingen en rente uit eigen en beheerde fondsen, verhoging bevoorschotting subsidies en de CoronaOverbruggingsLening (COL) voor startups, scale-ups en MKB zonder bancaire relatie die geen toegang hadden tot de bestaande ondersteuningsmaatregelen van het Rijk.

Samen met het Ministerie van EZK en TechLeap hebben de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) de COL geïnitieerd en ontwikkeld. De ROM's zijn ook verantwoordelijk voor de uitvoering van de COL en LIOF uiteraard voor Limburg. In 2020 keurde LIOF COL-financiering goed voor in totaal € 12,8 miljoen aan 55 bedrijven. De aan Limburg toegewezen budgetten zijn voldoende gebleken voor alle in aanmerking komende aanvragen.

Vanuit Business Development is sterk ingezet op corona-herstelprogramma's. Vooral binnen de voor LIOF nieuwe sector Toerisme was en is de belangstelling hiervoor groot.

Ondanks de crisis blijven investeren en innovaties ondersteunen zijn nu de belangrijkste maatschappelijke verantwoordelijkheden van LIOF om Limburg sterk uit de crisis te laten komen!

Impact op LIOF

COVID-19 resulteerde in additionele crisisactiviteiten, maar had ook gevolgen voor de reguliere bedrijfsvoering. Vooral negatieve gevolgen op de resultaten van LIOF bij de kernafdelingen Business Development respectievelijk Participaties & Financiering.

Met name de internationale taken bij Business Development ondervinden last van deze crisis en de verwachting is dat dit nog zijn doorslag zal hebben tot ver in 2021. Zo hadden Versterking Euregio en Internationalisering een moeilijk jaar omdat handelsmissies, beursbezoeken en fact finding tours niet doorgingen. Ook beslissingen door bedrijven om zich te vestigen in Limburg werden uitgesteld of afgeschaald.

Daarnaast had de lockdown gevolgen voor de organisatie zelf. De digitalisering waarin LIOF de afgelopen twee jaar investeerde wierp zijn vruchten af. De overgang naar thuiswerken en digitaal (samen)werken verliep vrijwel vlekkeloos. Op sommige punten heeft deze situatie de digitalisering in de organisatie verder verankerd, zoals het intensieve gebruik van het CRM. We verwachten net als veel andere organisaties dat hybride werken de norm gaat worden.

COVID-19 resulteert in verlies

LIOF sloot 2020 af met een verlies van € 6,2 miljoen. COVID-19 heeft negatieve gevolgen voor de waarde van het LIOF-portfolio. Enerzijds moest LIOF portfoliobedrijven die in hun operatie, ontwikkeling of omzet geraakt zijn door COVID-19 afwaarderen. Anderzijds vond in 2020 geen enkele materiële verkoop plaats

van een portfoliobedrijf door de grote terughoudendheid van potentiële overnamepartijen op de markt. Ook heeft het uitstellen van aflossingen en leningen een (beperkt) negatief effect op het financiële resultaat. Het geboekte verlies gaat ten laste van het eigen vermogen.

Een kanttekening die we ook nu weer maken is dat LIOF veel investeert in marktsegmenten en in bedrijfsfasen met een hoog risico wat er voor zorgt dat de financiële resultaten kunnen fluctueren. Dit risico komt nadrukkelijk naar voren door de gevolgen COVID-19. De vermogenspositie van LIOF blijft echter nog steeds erg sterk en dus zal LIOF onverminderd en naar verwachting versterkt investeren in de Limburgse economie in de komende jaren. Zeker nu, om het herstel van het Limburgse bedrijfsleven te ondersteunen en versterkt uit de crisis te laten komen. Het aantal werknemers van LIOF zal in 2021 naar verwachting vrijwel niet veranderen.

Limburg blijft innoveren en investeren

Ook tijdens de crisis bewees de economie in Limburg haar veerkracht en ambitie. In 2020 ondersteunde LIOF dit met de volgende operationele resultaten:

- LIOF investeerde in totaal een bedrag van bijna € 25 miljoen middels ongeveer 90 financieringen. LIOF investeerde zowel via het eigen LIOF Participatiefonds als de fondsen in beheer en daarnaast ook de COL;
- In totaal committeerde het LIOF Participatiefonds € 6,3 miljoen in 24 bedrijven. Dit is minder dan 2019;
- Tegelijkertijd verstrekten LIOF vanuit de COL 55 leningen voor € 12,8 miljoen;
- 8 Buitenlandse ondernemingen vestigden zich in Limburg of breidden hun bestaande vestigingen uit. De hiermee gepaard gaande investeringen bedroegen € 39,2 miljoen. Het werkgelegenheidseffect is 292 arbeidsplaatsen;
- 89 MKB'ers ontwikkelden een innovatief product, dienst, proces of bedrijfsmodel, met een totale financiële omvang van € 9,7 miljoen;
- 15 MKB'ers ontwikkelden rond zo'n innovatief product, dienst, proces of bedrijfsmodel nieuwe bedrijvigheid met een totale financiële omvang van € 4,0 miljoen.

Daarnaast is in 2020 het programma LimburgToekomstbestendig van start gegaan. Dit is een groot en uniek innovatieprogramma dat ondernemers ondersteunt bij hun slimme, duurzame en gezonde ontwikkelprojecten.

De bovenstaande operationele resultaten zijn mooi en LIOF heeft hiermee zowel bedrijven geholpen hun innovatie- en groeiplannen te realiseren, als ook veel bedrijven geholpen de negatieve gevolgen van COVID-19 zo goed mogelijk te weerstaan. Toch zijn er zorgen en zaken die niet goed zijn gegaan.

Zo weten we niet hoe lang de crisis nog gaat duren en het valt te bezien of de ondersteuning effectief en toereikend zal blijken op de langere termijn. Ook zullen we meer aandacht moeten gaan geven aan het behouden van buitenlandse vestigingen in Limburg naast het aantrekken daarvan.

De COVID-19-crisis heeft onze activiteiten om de Euregiole samenwerking en exportbevordering te versterken verzwakt. We zullen hier ondanks de crisis sterker op moeten gaan inzetten omdat we anders kansen voor ondernemers mislopen.

Niet aan COVID-19 gerelateerd is dat in 2020 zowel Limburg Business Development Fonds en het MKB-Leningenfonds in beheer gegaan zijn en dus niet meer actief zijn in de markt. Dit is een gemis dat LIOF ondanks alle inspanningen niet heeft kunnen voorkomen. We moeten proberen deze lacunes in de markt zo snel mogelijk op te lossen.

Een nieuwe strategische focus voor LIOF

In 2020 heeft LIOF haar nieuwe strategische koers, gericht op de maatschappelijke opgaves verder vormgegeven en de organisatie hierop ingericht. Vanaf 2021 ligt de focus van LIOF op transities in energie, circulariteit, gezondheid en digitalisering. De ambitie is om zo de economie van Limburg innovatief en duurzaam te maken. Deze strategie kunnen en zullen we alleen samen met partners als de Brightlands campussen, kennisinstellingen, maar vooral met de ondernemers tot een succes maken.

Daarnaast wordt (inter)nationale samenwerking steeds belangrijker. De maatschappelijke opgaves ontstijgen de sectoren en de provincie- en landsgrenzen. En zowel op nationaal als Europees niveau komen veel middelen beschikbaar voor deze transities en voor herstel uit de crisis.

Daarom werkt LIOF samen met Euregionale partners als de Limburgse Reconversie Maatschappij in België en de RWTH en NRW.BANK in Duitsland. Maar ook op nationaal niveau werken we intensief samen met de andere ROM's waarvan er inmiddels al acht zijn met de komst van ROM Regio Utrecht in 2020. De BOM, LIOF, Oost NL, NOM, Impuls Zeeland, Horizon Flevoland, InnovationQuarter en ROM Utrecht leverden ook het afgelopen jaar een belangrijke bijdrage aan de versterking van de innovatie- en concurrentiekracht in hun regio en in Nederland. Wij zijn verheugd met deze sterkere samenwerking op nationaal niveau.

Sterk team

Een speciaal en groot dankwoord gaat uit naar het LIOF-team dat met haar gedrevenheid en enthousiasme samenwerkt om de Limburgse ondernemer te helpen met kennis, netwerk en onze financieringsmogelijkheden. Het LIOF team staat vooral in deze zware COVID-19 tijden onverminderd klaar voor de Limburgse ondernemer.

Tys van Elk
Algemeen directeur

Kerncijfers

Financieel resultaat en eigen vermogen	2020	2019
Netto resultaat (in mln €)	-6,2	1,2
Eigen vermogen (in mln €)	86,8	93,0
Balanstotaal (in mln €)	107,1	104,5
Solvabiliteit (EV/balanstotaal in %)	81,0	89,0

Overzicht resultaten	2020	2019
----------------------	------	------

Participatie investeringen

Nieuw:

- in mln €	3,8	9,8
- in aantallen	9	10

Uitbreidingen:

- in mln €	2,5	1,1
- in aantallen	15	7

Business Development

Innovatieprojecten:

- in mln €	9,7	27,2
- in aantallen	89	195

New Business Development cases:

- in mln €	4,0	10,8
- in aantallen	15	11

Vestigingen en uitbreidingen van buitenlandse ondernemingen in Limburg:

- in mln €	39,2	39,2
- in aantallen	8	13
- werkgelegenheidseffect (fte)	292	637

3. LIOF strategie 2021-2025

De wereld om ons heen verandert snel. Een wereld waarin het oplossen van de grote maatschappelijke opgaves cruciaal wordt als we onze provincie duurzaam en relevant willen houden voor de toekomst. LIOF moet daar een rol in spelen en impact creëren met haar activiteiten en medewerkers. We hebben een breed veld van stakeholders over de maatschappelijke opgaves geconsulteerd en een meerjarenplan ontwikkeld voor de komende vijf jaar, waarin LIOF samen met ondernemend Limburg duurzaam het verschil gaat maken met inzet op transities relevant voor Limburg: energie, circulariteit, gezondheid en digitalisering.

Het Limburgse bedrijfsleven vormt de sleutel tot het oplossen van deze maatschappelijke opgaves en LIOF blijft hun innovatiekracht en groei verder ondersteunen en ontwikkelen met advies, financiering en netwerk. We moeten samen met partners de bestaande structuren versterken, waar nodig nieuwe ontwikkelen en voortbouwen op de huidige en toekomstige sterktes van onze (Eu)regio met als ambitie: een grenzeloze en duurzame economie.

3.1 Focus op maatschappelijke opgaves

De wereld verandert in hoog tempo en grote maatschappelijke opgaves staan ons te wachten: we willen naar een duurzamere, gezondere, digitale en energiezuinige samenleving. Meer impact door inzet op maatschappelijke opgaves leidt tot nieuwe economische kansen.

LIOF is ervan overtuigd dat het Limburgs bedrijfsleven hier de oplossingen voor kan én moet bieden. Dat is ook nodig om de regio slim, duurzaam en gezond te houden.

In 2019 heeft LIOF daarom samen met UMIO, het onderzoeksinstituut van Maastricht University, onder stakeholders, ecosysteempartners en uiteraard bedrijven onderzocht wat de maatschappelijke opgaves voor ondernemers in Limburg concreet betekenen, waar expliciete kansen voor Limburg liggen en welke rol LIOF daarin moet spelen.

Om deze ambitie te kunnen waarmaken moet een omslag plaatsvinden van het huidige sectorale denken naar een focus op voor Limburg relevante sector overstijgende en grensoverschrijdende transities: energie, circulariteit, gezondheid en digitalisering.

Energie: efficiënt energiegebruik, duurzame energie, verandering van het energiesysteem en -infrastructuur.

Circulariteit: efficiënt grondstoffengebruik, duurzame grondstoffen, biobased materialen.

Gezondheid: medical devices, biotechnology, food & nutrition, e-health.

Digitalisering is zoals aangegeven een sleuteltechnologie om bovenstaande transities te implementeren en cruciaal voor de concurrentiepositie van het Limburgse MKB.

De inzet van LIOF op maatschappelijke opgaves is definitief vormgegeven in het Meerjarenplan 2021-2025. Het Meerjarenplan heeft in 2020 al concreet zijn weerslag gekregen in een nieuwe inrichting van de organisatie met de inzet van transitieteams en het nieuwe ondersteuningsprogramma LimburgToekomstbestendig waarin innovaties worden aangejaagd die zowel economisch als maatschappelijk relevant zijn.

3.2 Maatschappij, overheid, LIOF

De transitiestrategie in het Meerjarenplan 2021-2025 sluit nauw aan bij regionale, nationale en internationale trends in de maatschappij en het beleid van overheden rondom de maatschappelijke uitdagingen.

De voor Limburg relevante transities zijn nauw verbonden aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Dit is een wereldwijd kader om toe te werken naar een duurzame samenleving met als doel een einde te maken aan extreme armoede, ongelijkheid, onrecht en klimaatverandering. Er zijn 17 Sustainable Development Goals, waarbij LIOF zich met name richt op de voor Limburg relevante doelstellingen op het gebied van gezondheid (SDG 3), energietransitie (SDG 7), circulaire economie (SDG 12) en digitalisering.

Daarnaast zijn al onze activiteiten ook gericht op directe en strategische economische impact door het aanjagen en bevorderen van economische groei (SDG 8) en innovatie (SDG 9), waaronder digitalisering.

Ook de Europese Unie verbindt economische groei aan transities. Zij presenteerde vorig jaar de *Europese Green Deal*. Dit is de routekaart om de economie van de EU duurzaam te maken door op alle beleidsdomeinen de klimaat- en milieuproblemen aan te pakken.

In 2050 moet de EU klimaatneutraal zijn. Daaraan moeten alle economische sectoren meewerken, onder meer door:

- Te investeren in milieuvriendelijke technologie;
- Bedrijven helpen te innoveren;
- De energiesector koolstofvrij te maken;
- Te zorgen voor een grotere energie-efficiëntie van gebouwen.

De Nederlandse overheid heeft de maatschappelijke opgaves waar Nederland voor staat beschreven in 25 missies om de economie te versterken binnen de maatschappelijke thema's

energietransitie & duurzaamheid, landbouw, water & voedsel, gezondheid & zorg en veiligheid. Het Ministerie van EZK heeft daarnaast de zogenaamde Kennis- en Innovatieagenda's opgesteld die zich richten op de implementatie van het Topsectoren- en Innovatiebeleid. Deze zijn omgezet in Kennis- en Innovatieclusters. Het Meerjarenplan van LIOF sluit aan op de ambities van het nationale Topsectoren- en Innovatiebeleid van het Ministerie van EZK en vertaalt transitie naar concrete economische kansen op groei en innovatie.

Tenslotte stelt de Provincie Limburg met het *Missiegedreven Economisch Beleidskader 2019-2023* (MEB) een aanpak vast waarbij niet langer het versterken van afzonderlijke (top)sectoren centraal staat, maar zich richt op vijf bepalende transitie: energie, duurzaamheid, voedsel, gezondheid en digitalisering. Het MEB beschrijft ook de economische kansen die deze ontwikkelingen bieden met nieuwe markten en product- en verdienmodellen. Dit alles in de context van de milieudruk op de aarde, de toenemende schaarste van grondstoffen en de groeiende invloed van technologie. Het Meerjarenplan van LIOF beschrijft de resulterende uitvoering van dit missiegedreven economisch beleid.

Ook zal LIOF meer nadruk leggen op bevordering van inclusiviteit en diversiteit binnen LIOF én bij bedrijven waarmee we samenwerken. Dit thema wordt door zowel de samenleving als overheden steeds belangrijker gevonden en LIOF mag en moet hierop verder worden aangesproken.

3.3 De kracht van Limburg

Limburg heeft unieke sterktes voor de transitie met economisch en maatschappelijk succes voor de samenleving.

Zo is Limburg de meest internationale provincie van Nederland, sterk verbonden én verweven met de Euregio. Deze verbindingen moeten uitgebreid en geïntensiveerd worden om de kansen die onze Euregio biedt maximaal te benutten. Ook de transitie houden niet op aan de grens.

Daarnaast heeft Limburg een uniek innovatief ecosysteem dat aansluit op sterke sectoren in Limburg zoals agrofood, chemie & materialen en life sciences & health, maar juist ook op de transitie voor Limburg.

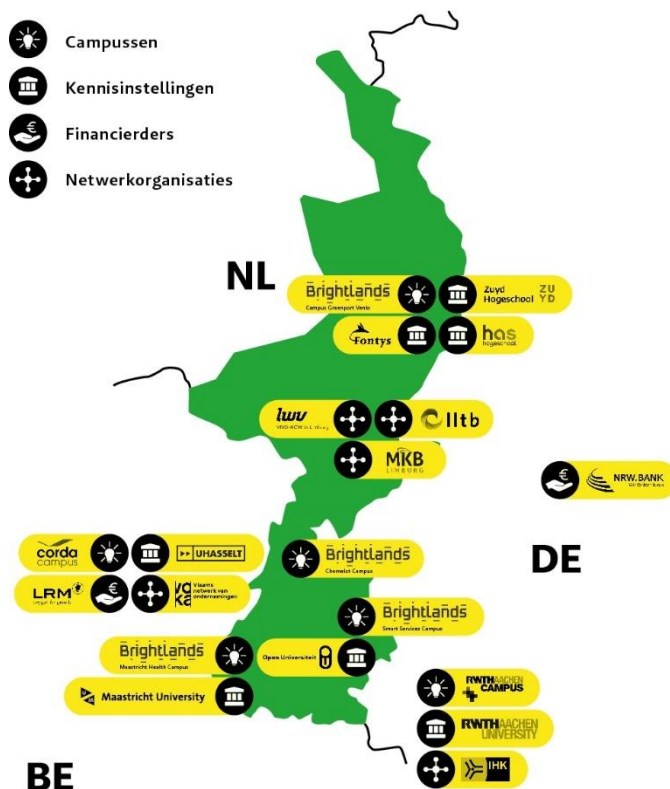
Innovatief ecosysteem

Limburg is nu sterk vertegenwoordigd in deze genoemde topsectoren door de kennis die we in de afgelopen jaren hebben opgebouwd, de kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek en de ontwikkeling van de beste producten en diensten binnen deze sectoren; met het bedrijfsleven als drijvende as.

De investeringen die leidden tot de innovatieve ecosystemen rond de Brightlands campussen zijn, juist nu, perfect gepositioneerd om de transitie concreet vorm te geven in en voor Limburg.

Aansluiting met deze clusters is voor LIOF van cruciaal belang voor haar transitiestrategie en cross-sectoraal denken en

handelen en is een absolute voorwaarde om deze ambitie voor Limburg waar te kunnen maken. LIOF zal, redenerend vanuit de behoefte van de ondernemer, verbindingen leggen naar de transitie; binnen en over sectoren heen.

Unieke geografische ligging met sterke burens

Ook Euregionaal en internationaal zijn en blijven wij hét aanspreekpunt in Limburg: zowel voor Limburgse ondernemers met samenwerkings- en exportambities buiten Limburg als ook voor (inter)nationale ondernemers met vestigings- of exportambities in Limburg. De Euregio biedt concrete kansen voor de ondernemer op het gebied van de transitie. Deze kansen ontsluiten voor de ondernemers is een duidelijke ambitie, ook van de partners van LIOF in de Euregio.

3.4 Implementatie strategie

De organisatie in transitie

De basis van onze kerndienstverlening blijft advies, netwerk en financiering.

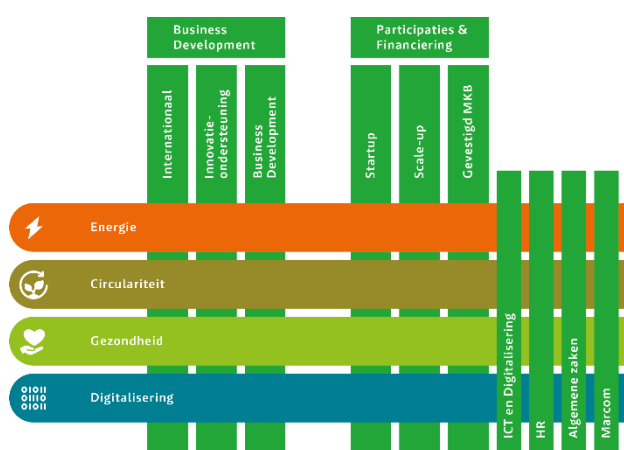
De organisatie van LIOF gaat er per 2021 als volgt uit zien: we werken met op de ondernemersvraag gerichte teams. Vanuit de kernafdeling Business Development (BD) georganiseerd rondom ons werkveld en de ontwikkelingsfase van een bedrijf: internationalisering, innovatie-ondersteuning en business development. En vanuit de andere kernafdeling Participaties & Financiering (P&F) georganiseerd rondom de drie levensfasen van bedrijven, te weten startups, scale-ups en gevestigd MKB. Ieder team heeft een eigen teamleider.

Dwars daar doorheen lopen de transitieteams die zijn georganiseerd rond de transities. Zij zijn de verbinders tussen alle kern- en stafteams.

De staffuncties ontwikkelen en implementeren de processen en systemen voor de reguliere bedrijfsvoeren én rond transities.

Met deze aanpak beogen wij:

- Het LIOF-breed borgen van de transities in activiteiten en organisatie;
- Het intensiveren en concretiseren van samenwerking binnen tussen BD, P&F en staffuncties rond de transities;
- Dat transities zowel in- en extern worden geaccepteerd en geïmplementeerd.

De resultaten die LIOF met deze aanpak wil bereiken, worden zo concreet mogelijk gemaakt, zowel kwalitatief als kwantitatief. Verder zullen we naast het concreet en meetbaar maken van resultaten op niveau van *output* ook streven dit te doen voor resultaten op het niveau van *outcome*.

De targets voortvloeiend uit de instrumenten die LIOF inzet zullen dus kwalitatief en kwantitatief worden gekoppeld aan de vier maatschappelijke transitie.

Het is een gezamenlijke opgave van de kernafdelingen en de transitieteams om niet alleen de parameters te definiëren en af te stemmen, maar ook processen en systemen in te laten richten om voortgang te kunnen volgen en rapporteren. Dit moet in 2021 vorm krijgen.

Missiegedreven Business Development

De vier transitie energie, circulariteit, gezondheid en digitalisering zullen hun beslag krijgen in alle BD-activiteiten. De inzet op het snijvlak van de sectoren en hun economische potentie enerzijds en de maatschappelijke opgaves en de daar op te realiseren impact anderzijds, is een nadrukkelijk 'kanteling' van de eerdere (2016-2020) sectorale focus van BD. Daarnaast richten wij ons met de taak innovatie-ondersteuning tot ten minste 2024 ook op de sector toerisme & recreatie.

De taken van de afdeling BD zijn als volgt:

- Foreign Investment Development: richt zich proactief op buitenlandse vestigings- of uitbreidingsprojecten met een economische impact en een bijdrage aan de maatschappelijke opgaves;

- Trade/exportbevordering: richt zich op het ontwikkelen van handelsrelaties die economische potentie hebben en bijdragen aan de maatschappelijke opgaves;
- Innovatie-ondersteuning: loopt onder meer via het programma LimburgToekomstbestendig. Hierin wordt gestuurd op projecten met een economische potentie en een impact op maatschappelijke opgaves, waarbij dit laatste een harde voorwaarde is;
- Business development: richt zich op het ontwikkelen van business cases die economische potentie hebben en tegelijk een bijdrage leveren aan de maatschappelijke opgaves;
- Versterking Euregio: voornamelijk ondersteunend aan alle activiteiten van LIOF. Deze taak zal zich in de komende periode meer-en-meer richten op projecten en cases die nadrukkelijk ook een impact hebben op de maatschappelijke opgaves.

Participaties & Financiering: impact investor

De doelstelling van de afdeling P&F is om meer als *impact investor* te acteren en zo de transitie samen met de ondernemers te ontwikkelen en te versterken. Dit gebeurt zowel direct in technologie en toepassing als ook indirect in ecosysteem- en fund-in-fund investeringen.

De vigerende aandeelhoudersinstructie bevat een rendementseis waarvan we aannemen dat deze in de periode 2021-2025 gelijk zal blijven (waarde van het geïnvesteerde vermogen in stand houden, rekening houdende met inflatie en na aftrek van fondskosten). Ondanks dat LIOF bovenmatig goed presteerde in de voorgaande periode zal de negatieve impact van de huidige coronacrisis nog lang doorwerken.

De resulterende kwantitatieve inputdoelstellingen voor het eigen Participatiefonds voor de periode 2021-2025 zijn jaarlijks 15-25 financieringen (2020: 10-20), waarvan minimaal 12 nieuwe participaties, gerelateerd aan een gecommitteerd uitzettingsvolume van € 12 miljoen (2020: €10 miljoen). Hiervan moet in 2021 minimaal 50% transitie-gerelateerd zijn, oplopend naar meer dan 80% in 2025.

LIOF is uitvoerder van generieke provinciale investeringsfondsen en investeert met de eigen LIOF-middelen. Vanuit P&F gaan we toewerken naar *impact investment*. Dat betekent dat we ons bij het verstrekken van financiering in grotere mate richten op ondernemingen die bijdragen aan de maatschappelijke opgaves en dat wij samen met de ondernemer een hierop gericht traject met bijbehorende afspraken aangaan. LIOF is ervan overtuigd dat economisch rendement hand in hand gaat met maatschappelijke impact.

Gefaseerde aanpak

We realiseren ons dat ondernemers niet van de ene op de andere dag de maatschappelijke opgaves omarmen en met nieuwe verdienmodellen en productie- en productconcepten aan de slag gaan. We schuiven de koplopers naar voren om hun successen met het brede MKB te delen en gaan onze instrumenten advies, netwerk en financiering geleidelijk aan steeds sterker inzetten op de transitie. De ambitie is om samen met de ondernemers onze ondersteuning én die van onze partners maatschappelijke impact te maken.

We zetten onze dienstverlening in om de ondernemer mee te krijgen in het 'transitiedenken'. Kleine stappen maken is de sleutel

tot succes: zowel in denken als in uitvoering moeten we de ondernemer, en daarmee het ecosysteem, met LIOF mee zien te krijgen in dit proces van bewustwording naar gedragen resultaten. De toenemende focus op de maatschappelijke opgaves gebeurt in drie fases.

De snelheid en impact van deze veranderingen is niet vooraf te bepalen en de doelen die wij hieraan verbinden zullen mee-ontwikkelen met de processen. Jaarlijks gaan wij deze doelen bijstellen en concretiseren in onze jaarplannen.

4. Business Development

LIOF is voor alle MKB'ers in Limburg hét aanspreekpunt voor innovatie-ondersteuning en business development. LIOF Business Development is georganiseerd in drie teams: team internationaal (gericht op grensoverschrijdende ondersteuning bij het aantrekken en behouden van buitenlandse investeerders en het stimuleren en ondersteunen van het Limburgse MKB in hun exportambities), team innovatie-ondersteuning (gericht op het initiëren, ontwikkelen en financieren van innovatieprojecten) en team business development (gericht op het ontwikkelen van financierbare business cases en het versterken van de Euregionale-samenwerking).

Over 2020 realiseerden we 112 projecten en cases, met een totale financiële omvang van € 52,9 miljoen en een direct werkgelegenheidseffect van 292 fte.

4.1 COVID-19

De COVID-19-pandemie en de beperkende maatregelen hebben voor Business Development (BD) impact op geheel 2020. Het zijn in het bijzonder de internationale taken van LIOF die de meeste impact hebben ondervonden van COVID-19. Al voordat op de overgang februari/maart de eerste COVID-19-patiënten in Nederland werden gediagnosticeerd en de beperkende maatregelen halverwege maart in werking traden, had COVID-19 Zuidoost-Azië in de greep. Met de taak Foreign Investment Development (FID) merkten we dat in het bijzonder Chinese investeerders als eersten fysieke bezoeken afblezen en hun beslissingen uitstelden.

Foreign Investment Development

Investeringsbeslissingen van buitenlandse investeerders en kandidaat-vestigers werden uitgesteld, in fasen opgeknipt en/of - alsnog - afgeschaald in omvang (investeringsvolume en werkgelegenheidseffect). Internationale bezoeken werden onmogelijk en afgeblazen, uitgesteld of vervangen door minder effectieve virtuele ontmoetingen. Als gevolg zijn onze resultaten op de taak FID in 2020 achtergebleven bij de doelstellingen. Uiteindelijk hebben we 8 (uitbreidings)investeringen gerealiseerd (vs 10 beoogd/80%), met een investeringsvolume van € 39,2 miljoen (vs € 50,0 miljoen beoogd/78%) en een werkgelegenheidseffect van 292 fte (vs 400 fte beoogd/73%).

Op wereldschaal zijn de FID-resultaten in 2020 met 42% terugggevallen, in de Westerse landen zelfs met 69% (bron: *Investment Trends Monitor, issue 38, UNCTAD*).

Als onderdeel van de nationale Invest in Holland-samenwerking stonden we in 2020 aan de lat om 98 zogenoemde investor relations-gesprekken (ir-gesprekken) te voeren. Dit zijn gestructureerde gesprekken met in Limburg gevestigde buitenlandse ondernemingen, met het doel hun ontwikkelpotentie en ondersteuningsbehoefte te achterhalen en naar mogelijkheden in te voorzien. Als gevolg van de door COVID-19 ingegeven andere prioriteitsstelling bij een belangrijk deel van de buitenlandse ondernemingen en de COVID-19-beperkingen hebben we uiteindelijk 81 zogenoemde extended ir-gesprekken kunnen voeren en aanvullend 32 short ir-gesprekken. We hebben al vroeg in 2020 de omslag gemaakt naar overwegend virtuele activiteiten. Helaas blijken deze minder effectief. Hierdoor en door de sterke terughoudendheid in de markt zijn niet alleen onze resultaten zoals aangegeven geraakt, maar is ook de opbouw van

onze pijplijn achtergebleven. Aangezien een buitenlandse (uitbreidings)investering in de regel een doorlooptijd heeft van ten minste een half tot een heel jaar, zal het zelfs na het opheffen van de beperkende maatregelen nog geruime tijd duren voor onze resultaten op FID zich herstellen. Onze nationale partners en UNCTAD bevestigen deze vooruitblik.

Innovatie-ondersteuning en business development

De meeste initiële contacten met MKB'ers die overgaan in innovatieprojecten en/of business development cases ontstaan doordat wij hen actief opzoeken. Dit gebeurt via workshops rond een technologie- of marktontwikkeling, via meer grootschalige events, via masterclasses en/of via één van de on- en offline platforms. Door het omzetten van deze activiteiten naar virtuele varianten, zijn we in staat gebleken om voldoende innovatieprojecten en business development cases te initiëren en vervolgens te ontwikkelen om de beoogde aantallen projecten en cases in 2020 te overtreffen (89 innovatieprojecten vs 75 beoogd/119% en 15 business development cases vs 10 beoogd/150%).

Tegelijk temporiseren MKB'ers de projecten en cases en schalen deze om reden van risico-mitigatie af in omvang. Dit leidde er toe dat de resultaten in termen van financieel volume achterbleven (€ 9,7 miljoen aan innovatieprojecten vs € 12,5 miljoen beoogd/78% en € 4,0 miljoen aan business development cases vs € 10,0 miljoen beoogd/40%).

Met het aantal projecten en cases hebben we ten minste de 'innovatie- en ontwikkelmotor' in Limburg op gang weten te houden. Vanuit dit doel hebben we MKB'ers die vanuit één van de ontwikkelprogramma's LimburgMakers, LimburgLogistiek of LimburgAgrofood financiële ondersteuning ontvingen voor hun innovatieprojecten in 2020 naar behoefte laagdrempelig uitstel van de projectlooptijd verleend en de bevoorschotting op de toegekende financiële bijdrage verhoogd naar 80%. Van de 156 in 2020 onder de programma's lopende innovatieprojecten is aan 50 de verhoogde bevoorschotting verstrekt en voor 24 de looptijd verlengd (ca. 50% van de projecten die in 2020 ten einde liepen).

Met het in december beschikbaar gekomen meerjarige ontwikkelprogramma LimburgToekomstbestendig en per februari 2021 het sectorspecifieke programma LimburgToerisme hebben we er alle vertrouwen in dat we faciliteiten hebben om het Limburgse MKB in 2021 in voldoende mate aan te zetten tot en te ondersteunen bij innovatie en aansluitend business development.

International Trade Development

De exportbevorderingstaak International Trade Development (ITD) is het hardst getroffen door de COVID-19-pandemie. Alle effectieve instrumenten om te komen tot de uiteindelijk matchmaking tussen een Limburgse MKB'er en een buitenlandse kandidaat-handelspartner vielen door de maatregelen weg; inkomende handelsmissies, uitgaande handelsmissies en beursbezoeken. We zijn snel en op grote schaal overgegaan naar virtuele activiteiten en hebben daarmee nog een deel van de beoogde resultaten kunnen realiseren. Uiteindelijk zijn we uitgekomen op 1 uitgaande missie (februari, pre-COVID-19) met 13 deelnemende Limburgse MKB'ers (vs 2 beoogde uitgaande missies, met 25 deelnemers), 3 inkomende (virtuele) missies, 11 (virtuele) voorlichtingsbijeenkomsten en 38 1-op-1 matchmaking tussen een Limburgse MKB'er en een buitenlandse kandidaat-handelspartner (vs 90 beoogde matchmakings).

Als specifieke taak zijn we voorjaar 2020 gestart met de Limburgse uitvoering van het nationale trade relations-programma. Geheel virtueel hebben we in 2020 61 ('on target') dieptegesprekken gevoerd met Limburgse ondernemingen (voornamelijk MKB'ers) en bij hen de exportambitie en ondersteuningsbehoefte opgehaald, en naar mogelijkheden ingevuld. Aangezien de beperkende COVID-19-maatregelen vooralsnog internationaal voortduren en we de pijplijn in 2020 beperkt hebben kunnen vullen, is te voorzien dat de ITD-resultaten ook in 2021 achterblijven.

Versterken Euregio

Het op- en uitbouwen van het Euregionale netwerk van LIOF en het omzetten van dit netwerk in concrete activiteiten is sterk belemmerd door de COVID-19-maatregelen. Tal van voorziene Euregionale bijeenkomsten en activiteiten zijn uitgesteld, afgeblazen of afgezwakt tot virtuele varianten. Van wederzijdse kennismakingsbezoeken tot gezamenlijke events, zoals de deelname aan LimburgLeads. Enkele bijeenkomsten zijn in afgezwakte en minder effectieve vorm omgezet naar een virtuele variant. Tegelijk zijn de 1-op-1 contacten met de bestaande Euregionale partners verder verdiept, zodat zodra de beperkende maatregelen worden opgeheven de voorziene activiteiten alsnog kunnen worden uitgerold.

Ondanks de COVID-19 beperkingen hebben we de opportuniteit van de laatste calls in de huidige, aflopende Interreg V-periode kunnen benutten om in 2020 met onze Euregionale partners nog drie grensoverschrijdende projecten te ontwikkelen en goedgekeurd en gefinancierd te krijgen (waarvan de laatste twee formeel in februari 2021). Met de focus op onder meer sustainable energy en circulaire voortbrengingsketens, dragen deze projecten bij aan LIOF's Meerjarenplan 2021-2025. De in 2021 startende volgende Interreg VI-periode biedt nieuwe kansen om ons portfolio aan grensoverschrijdende projecten verder uit te bouwen,

met juist ook projecten die bijdragen aan de transitieopgaves energie, circulariteit, gezondheid en digitalisering.

4.2 Resultaten

Gesommeerd realiseerden we over 2020 112 projecten en cases, met een totale financiële omvang van € 52,9 miljoen en een direct werkgelegenheidseffect van 292 fte.

Met onze aandeelhouders annex subsidiënten het Ministerie van EZK en de Provincie Limburg zijn we voor de Meerjarenplan-periode 2016-2020 op de drie taken kpi's en targets overeengekomen. De resultaten op deze taken in 2020 zijn in de voorgaande paragraaf, waar we de impact van COVID-19 op de resultaten toelichten, al aan de orde geweest. Onderstaande tabel vat deze resultaten samen, toegedeeld naar de Limburgse topsectoren waar LIOF zich in de Meerjarenplan-periode 2016-2020 op richtte. De rechterzijde van de tabel geeft de realisatie op de drie taken voor de gehele periode 2016-2020 weer.

kerntaak	maak-industrie	logistiek	agrofood*	overig	totaal	pro rata target**	realisatie vs target	realisatie 2016 - ytd	target 2016 - 2020	realisatie vs target
<i>foreign investment development</i>										
aantal projecten	1	2	pm	5	8	10	80%	54	50	108%
investeringsvolume (M€)	0,2	0,5	pm	38,5	39,2	50,0	78%	489,1	250,0	196%
werkgelegenheid (FTE)	100	106	pm	86	292	400	73%	2.717	2.000	136%
<i>innovatieondersteuning</i>										
aantal projecten	33	6	22	28	89	75	119%	640	375	171%
financiële omvang (M€)	3,8	0,9	2,4	2,6	9,7	12,5	78%	96,1	62,5	154%
<i>business development</i>										
aantal cases	9	2	1	3	15	10	150%	72	50	144%
financiële omvang (M€)	2,0	1,0	0,4	0,6	4,0	10,0	40%	39,2	50,0	78%

* agrofood is vanaf februari 2018 focussector voor kerntaken innovatie en business development, eerdere resultaten en resultaten op kerntaak foreign investment development lopen mee onder overig

** target voor tijdvak 2016 - 2020 lineair omgezet naar respectievelijke periodetarget

Overwegend op alle taken en onderliggende kpi's hebben we de targets in de periode 2016-2020 gerealiseerd tot ruim overschreden. Hoewel we met de taak business development in de achterliggende 5 jaar 72 business development cases konden ondersteunen en tot financiering wisten te brengen - fors meer dan de beoogde 50 cases - bleek in de praktijk dat de financiële omvang van deze cases achterbleef bij de verwachting bij de start van de periode 2016-2020.

4.3 Nieuwe programma's

LimburgToekomstbestendig

Tot voorjaar 2020 hadden we drie sectorale ontwikkelprogramma's in de lucht; LimburgMakers, LimburgLogistiek en LimburgAgrofood. Met deze programma's gaven we - ook volgens en onafhankelijke, externe evaluatie - zeer succesvol uitvoering aan het toenmalige topsectorenbeleid van het Ministerie van EZK en de Provincie Limburg. Met de wisseling van de nationale en provinciale beleidskaders hebben we deze drie sectorale programma's opgevolgd door het programma LimburgToekomstbestendig.

Dit programma heeft ten doel het Limburgse MKB te ondersteunen bij het initiëren, ontwikkelen en realiseren van innovatieve producten, diensten en processen die én

economische potentie hebben én een impact hebben op de maatschappelijke opgaves waarvoor Limburg zich gesteld ziet. LimburgToekomstbestendig startte op 3 december 2020. Gedurende de looptijd van drie jaar gaan we met een mix van activiteiten, business development-capaciteit en programma-eigen financieringsinstrumenten:

- Ten minste 500 MKB'ers actief en intensief betrekken bij het programma en meenemen in de transitie met impact op de maatschappelijke opgaves;
- Met MKB'ers ten minste 290 innovatieprojecten ontwikkelen, toetsen en/of realiseren die één economische potentie hebben én impact hebben op de maatschappelijke opgaves;
- Monitoren welke impact deze projecten hebben op de maatschappelijke opgaves.

LimburgToerisme

Op verzoek van de Provincie Limburg heeft LIOF ook de sector toerisme en recreatie onder haar vleugels genomen. In co-creatie met de kernstakeholders in de sector bouwden wij in het najaar 2020 het ontwikkelprogramma LimburgToerisme op. Dit programma startte in februari 2021 en gaat gedurende de drie jaar operationele looptijd het innovatievermogen en het ondernemerschap in de sector versterken. De focus ligt daarbij op duurzaamheid en digitalisering. Om reden van de impact van COVID-19 en de bijbehorende beperkende maatregelen op juist ook grote delen van de sector toerisme & recreatie ontwikkelden we parallel aan de ontwikkeling en vooruitlopend op de start van het programma een op de sector toerisme & recreatie toegespitst Corona Rebuild-programma. In het laatste kwartaal van 2020 hebben we een eerste editie van dit programma uitgevoerd met zeven deelnemende MKB'ers. In een mix van collectieve masterclasses en individuele begeleiding zijn deze ondernemers ondersteund om - gegeven de gewijzigde klantbehoefte en de beperkende maatregelen - tot een nieuw bedrijfsmodel te komen. Op grond van de onverkort positieve feedback van de deelnemers aan het programma is in februari een tweede editie gestart met acht deelnemende MKB'ers.

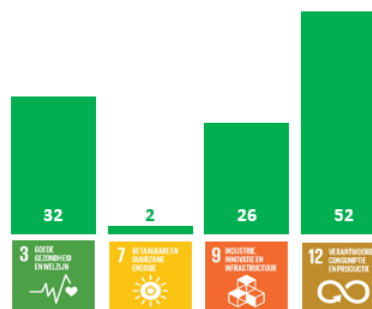
In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de voornaamste in 2020 gerealiseerde 112 projecten en cases, evenals de in 2020 doorlopende eerder opgestarte projecten.

4.4 Portfolio

In het voorgaande strategische periode 2016-2020 zijn de binnen de afdeling Business Development gerealiseerde projecten en cases toebedeeld naar de zes respectievelijke zogenoemde societal challenges zoals die door de EU in het kader van Horizon 2020 zijn gedefinieerd. Over het verslagjaar 2020 hebben wij, conform de nieuwe meerjarenstrategie, de overstap gemaakt naar de toebereiding volgens de Sustainable Development Goals

(SDG's). Deze zijn weergegeven in de tabel. In bijlage 5 hebben wij opgenomen de doorvertaling van de societal challenges naar de SDG's en voor de volledigheid ook de resultaten van 2020 op basis van de societal challenges.

Aantal projecten en cases per SDG

4.5 Strategie

2020 was het laatste jaar van LIOF's Meerjarenplan 2016-2020, waarin de focus lag op het (inmiddels toenmalige) nationale en provinciale topsectorenbeleid. De focus van onze kernafdeling Business Development lag in die Meerjarenplan-periode op de topsectoren maakindustrie, logistiek en - vanaf 2018 - agrofood. De taken binnen Business Development waren op die sectoren ingericht.

In aanloop naar het Meerjarenplan 2021-2025 liet LIOF de sectorale focus en organisatie-inrichting eind 2020 los. Per december vormden we rond de taken en gericht op de ondersteuningsbehoefte van de doelgroep drie teams binnen de afdeling Business Development: team internationaal, met daarinbinnen de taken FID en ITD, team innovatie-ondersteuning en het team business development, dat ook de taak Euregio bedient. Ieder van deze drie teams participeert in de vier transitieteams, gericht op de energie-, circulariteits-, gezondheids- respectievelijk digitaliseringstransitie. (Zie hoofdstuk 7 Interne organisatie.)

Op de overgang 2020/2021 is op verzoek van de Provincie Limburg voor het team innovatie-ondersteuning en de gelijklopende taak ook de sector toerisme & recreatie aan de doelsectoren toegevoegd. Per februari 2021 is hiervoor het specifieke ontwikkelprogramma LimburgToerisme beschikbaar. Binnen het team internationaal, de taak FID, beperkt LIOF zich bij het aantrekken van buitenlandse vestigers niet tot het MKB. Integendeel; het is juist vaak het internationale grootbedrijf dat een vestiging in Limburg overweegt als onderdeel van de internationale expansiestrategie en de ambitie de (West-) Europese markt te betreden, en dat de LIOF doelgroep vormt.

5. Participaties & Financiering

LIOF Participaties & Financiering (P&F) verstrekt risicodragend kapitaal aan innovatieve MKB-ondernemingen, startups en scale-ups met groot groeipotentieel in Limburg. Wij doen dit in de vorm van eigen of vreemd vermogen en combinaties hiervan. LIOF financiert middels een eigen fonds, het LIOF Participatiefonds, en via drie fondsen die wij beheren voor de Provincie Limburg en het Ministerie van EZK: het MKB Leningsfonds, het Limburg Business Development Fonds (LBDF) en Nethermaas Hightech Ventures. Dit laatste fonds is gesloten en bevindt zich in de beheerfase, investeringen zijn uitsluitend in uitbreidingen. Aan deze fondsen in beheer is in 2020 de CoronaOverbruggingsLening (COL) toegevoegd.

In 2020 heeft LIOF vanuit haar participatiefonds 24 financieringen verstrekt voor een totaal volume van € 6,3 miljoen, inclusief verstrekte COL-financieringen betekent dit 79 verstrekte financieringen voor een totaal volume van € 19,1 miljoen. Over alle fondsen in beheer heen, zijn in totaal 96 financieringen verstrekt voor een totaal volume van € 25 miljoen.

5.1 COVID-19

Het jaar 2020 stond grotendeels in het teken van de COVID-19-crisis. Deze heeft grote en voornamelijk negatieve gevolgen gehad voor de activiteiten en resultaten van Participaties & Financiering (P&F). Echter, er zijn ook bijzondere innovaties voorgekomen uit deze crisis, zowel binnen bestaande ondernemingen als vanuit startups.

Activiteiten

Voor P&F heeft 2020 door COVID-19 in het teken gestaan van:

- Ondersteunen van portfoliobedrijven en beschermen van onze financieringen en investeringen;
- Proactief ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan oplossen van de crisis;
- Oplossingen zoeken om niet portfolio bedrijven in de crisis te ondersteunen.

Daarnaast is veel tijd en energie gestoken in de zogenaamde CoronaOverbruggingsLening (COL) voor startups, scale-ups, innovatief MKB en MKB zonder bancaire relatie. Dit leidde ertoe dat er in 2020 minder capaciteit beschikbaar was voor de acquisitie van leads en conversie in geïmmiteerde investeringen.

Dit had gevolgen voor de events zoals pitch events, business angels events en startup-programma's. Deze konden geen doorgang vinden of werden omgezet naar online events. Ook fysieke afspraken ten behoeve van due diligence onderzoeken konden niet plaatsvinden.

Resultaten

De impact op de LIOF portefeuille door COVID-19 is als volgt terug te zien binnen volgende activiteiten:

- Terugval in binnenkomende leads. Dit komt voornamelijk doordat ondernemers hun ideeën voor nieuwe producten en dienstverlening of groei- en innovatieplannen uitstellen. Het effect hiervan is een lager investeringsvolume van P&F dan in voorgaande jaren;
- Een uitstel van de zogenaamde exitkalender. Elk jaar prognosticeren we verkoop van een aantal portfolio-bedrijven.

In 2020 hebben er geen materiële verkopen plaatsgevonden en dat uit zich in een slechter financieel resultaat;

- Crisesfinanciering: om ondernemers te ondersteunen in deze crisis heeft LIOF uitstel van rente en aflossingen verstrekt. Dit heeft een negatieve invloed op de timing van de ontvangsten van rente en aflossing.

5.2 CoronaOverbruggingsLening

Samen met het Ministerie van EZK en TechLeap initieerden en ontwikkelden de ROM's de CoronaOverbruggingsLening ter ondersteuning van startups, scale-ups, innovatief MKB en MKB zonder bancaire relatie die geen toegang hadden tot de reguliere ondersteuningsmiddelen. De ROM's zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de COL en LIOF uiteraard voor Limburg.

Het totale landelijke budget voor de COL is € 300 miljoen, toegewezen in 3 tranches, waarvan de eerste 2 tranches voor in totaal € 250 miljoen als regionale budgetten en de laatste tranche (€ 50 miljoen) nationaal. LIOF heeft in totaal € 15,3 miljoen voor Limburg verkregen.

De COL ging in op 29 april en zou sluiten op 1 oktober. Op 27 oktober maakte het kabinet bekend diverse steunmaatregelen, waaronder de COL, te zullen verlengen tot en met juni 2021.

Tot en met 31 december 2020 zijn er 106 aanvragen voor de COL behandeld met een financieringsbedrag van gezamenlijk € 28,1 miljoen. Hiervan zijn 55 aanvragen toegekend voor een COL bedrag van € 12,8 miljoen, waarmee ook co-financiering ter hoogte van € 2,2 miljoen is verkregen door de gesteunde MKB ondernemers. De laatste financieringen zijn via een nationale selectiecommissie goedgekeurd. Tot heden zijn alle aan deze commissie door LIOF voorgestelde kredieten goedgekeurd.

Het merendeel betreft ondersteuning van startups. Verder zien we dat bij de toekenningen het aantal bedrijven met een crossover naar technologie toeneemt (bijvoorbeeld agritech, medtech, cleantech).

5.3 Resultaten

P&F haalde in 2020 een negatief bedrijfsresultaat van € 6,2 miljoen. Dit wordt verder uitgesplitst in onderstaande tabel.

Resultaat Participatiebedrijf LIOF

x € 1.000	2020	2019
Som der bedrijfsopbrengsten	1.491	1.184
Personeelskosten	2.498	2.621
Afschrijvingen op materiële vaste activa	99	96
Overige bedrijfskosten	604	852
Som der bedrijfslasten	3.201	3.569
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	1.967	6.860
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-6.196	-3.215
Rentelasten en soortgelijke kosten	-289	-51
Uitkomst der financiële baten en lasten	-4.518	3.594
Resultaat voor belastingen	-6.228	1.209
Vennootschapsbelasting	-	-
Resultaat deelnemingen	-	-
Resultaat na belastingen	-6.228	1.209

Resultaten LIOF Participatiefonds

Het LIOF Participatiefonds is er voor pas gestarte en innovatieve MKB'ers die willen doorgroeien, maar ook voor gevestigde MKB-ondernemers die denken aan een overname, bedrijfsopvolging of turn-around.

In totaal committeerde het LIOF Participatiefonds in 2020 voor € 6,3 miljoen in 24 bedrijven. Het investeringsvolume van het LIOF Participatiefonds ligt hiermee in 2020 onder het investeringsniveau van vorige jaren (2019 € 11 miljoen, 2018 € 9,7 miljoen, 2017 € 6,7 miljoen). Dit is deels te verklaren door de impact van COVID-19 en lockdown op de bedrijfsvoering, resulterend in uitstel van investeringen in Q2 en Q3. COVID-19 gerelateerde financieringsvragen zijn opgepakt door de COL. Het aantal financieringen ligt met 24 boven het gepland niveau van 15.

Het LIOF Participatiefonds committeerde nieuw risicodragend kapitaal voor een totale investeringssom van € 3,8 miljoen aan 9 bedrijven. Verder committeerden we in 15 bestaande participaties uitbreidingen voor een bedrag van € 2,5 miljoen.

Van deze uitbreidingen is bij 6 ondernemingen cofinanciering verstrekt voor de COL voor een totaal volume van € 213k. Deze cofinancieringen zijn additioneel commitment van LIOF pari passu met andere aandeelhouders, als eigen bijdrage in de COL die het financieringstekort overbruggt dat ontstaat door COVID-19.

In 2020 committeerde het LIOF participatiefonds door de coronacrisis minder volume dan in 2019. De investeringsactiviteiten hebben zich in 2020 met name gericht op de CoronaOverbruggings-Lening. Als we deze hierbij optellen komen we op € 19,1 miljoen.

Impact COVID-19 op de financieringsmarkt

2020 stond in het teken COVID-19. Hoewel het COVID-19-virus in eerste instantie een gezondheidscrisis betreft, zijn er grote economische gevolgen. De effecten van COVID-19 zijn ook merkbaar in de markt voor financiering. In de financieringsmonitor 2020 signaleert CBS een tweeledig effect op de financieringsvraag. Een groot deel ondernemingen ziet af van financiering of zoekt een lager financieringsbedrag. Anderzijds ontstaat bij een groot deel van de ondernemingen een financieringsbehoefte door de coronacrisis. Deze wordt vervuld door alternatieve mogelijkheden waaronder de steunmaatregelen van de overheid. Aan de aanbodkant identificeert de financieringsmonitor 2020 een afname van bancaire financiering voor het MKB en een stijging in de rente op MKB leningen, dit na een consequente daling van renten in de afgelopen jaren.

Stabiele waarde van participatieportefeuille

Ondanks de negatieve impact van COVID-19 is de waarde van het portfolio van het Participatiefonds inclusief stille reserve beperkt toegenomen van € 60 miljoen naar € 64 miljoen.

De waardering van LIOF participaties is gebaseerd op twee leidende beginselen: conservatief waarderen en revolverendheid nastreven.

LIOF volgt bij de waardering van de participaties een conservatief beleid. Wij nemen verliezen op participaties al op het moment dat ze worden verwacht. Winsten daarentegen nemen we pas als ze worden gerealiseerd.

Met de rendementen die wij bereiken houden we het fondsvermogen in stand, bekostigen we de beheerkosten van het Participatiefonds en kunnen we nieuwe financieringen verstrekken.

Ervan uitgaande dat een materieel aantal participaties verlies oplevert, is er dus een continue stroom van winstgevendende verkopen van de deelnemingen nodig om over de investeringsperiode tot een positief rendement te komen.

Ondanks het conservatieve waarderingsbeleid is het van belang om de onderliggende waardeontwikkeling van de portefeuille periodiek te bepalen. Daartoe gebruikt LIOF een waarderingsmethodiek die inzicht geeft in de geschatte marktwaarde. Op basis van deze waarderingsmethodiek komt de waarde van de activa ultimo 2020 ongeveer € 24 miljoen hoger dan uit dan op de balans opgenomen. De aandeelhouders hanteren een revolverendheidseis over de periode 2016-2020. LIOF bereikte zowel met de bovenstaande waarderingsmethodiek als met de gerealiseerde resultaten tot en met 2020 ruimschoots deze rendementseis.

Fondsen in beheer

Naast het eigen participatiefonds en de COL beheert LIOF een aantal fondsen voor rekening en risico van derden. Het betreft Nedermas Hightech Ventures (Ministerie van EZK), het Limburg Business Development Fonds (Provincie Limburg) en MKB Leningen Fonds (Provincie Limburg). De fondsen die LIOF beheert voor de Provincie Limburg zijn aparte juridische entiteiten zodanig dat zijn geen deel uitmaken van deze jaarrekening.

Limburg Business Development Fonds (LBDF)

LBDF is een financieel instrument om ideeën met zakelijke potentie te toetsen, te ontwikkelen en naar de markt te brengen. LBDF dekt elke fase in de ontwikkeling van idee naar markt af.

LBDF is periodiek als meest actieve vroege fase investeringsfonds in Nederland uitgeroepen door Golden Egg Check, maar is

nu uitgelopen en gaat per 2021 in beheerfase. Dit houdt in dat er geen nieuwe investeringen vanuit dit fonds worden gedaan. LBDF heeft samen met de Brightlands campussen een cruciale rol gespeeld in het opbouwen en versterken van het startup-landschap in Limburg met name in gezondheid en hightech. LIOF ontwikkelt dan ook met aandeelhouders een vervolg op dit succesvolle vroege fasefonds.

Over de looptijd van het fonds is geconstateerd dat de bedragen per financiering gemiddeld hoger liggen dan verwacht in het fondsplan. Hierdoor is het huidige fonds, met uitzondering voor gereserveerde Seed uitbreidingen, in de loop van 2020 uitgeput. De uitputting van middelen leidt tot een lager dan begroot uitzettingsvolume voor het fonds in 2020. Over de 3 deelfondsen zijn in 2020 17 bedrijven ondersteund middels € 1,6 miljoen aan financiering. Sinds de start van LBDF in 2015 zijn 244 commitments verstrekt in 3 deelfondsen. Er zijn over de looptijd van het fonds heen 144 startups ondersteund met een POP-subsidie, 100 bedrijven hebben een POC-lening of Seed Capital-investering toegekend gekregen.

Het hoge aantal financieringen onderstreept de behoefte aan vroege fase-kapitaal bij innovatieve startups en het tekort aan kapitaal dat door marktpartijen ter beschikking wordt gesteld voor bedrijven in deze fase. De investeringen vanuit het LBDF POC en Seed-fonds trekken co-financiering aan van gemiddeld € 3,57 per € 1 geïnvesteerd door LBDF.

MKB Leningenfondsen

Het MKB Leningenfonds (MKBLF) verstrekt kredieten om MKB'ers vooruit te helpen bij innovatie, uitbreiding of groei. LIOF beheert dit fonds voor de Provincie Limburg.

MKBLF verstrekt co-financieringen voor werkkapitaal en/of investeringen in materiële vaste activa. MKBLF richt zich op MKB-bedrijven in Limburg die onvoldoende (bancair) krediet kunnen verkrijgen in de markt. Het fonds heeft een revolverend karakter en de verstrekte financieringen dienen te resulteren in maatschappelijk en economisch rendement voor de provincie Limburg. De uitzettingsperiode van het fonds is afgelopen eind 2020, concreet betekent dit dat MKBLF niet meer actief investeert. Bij een te verwachten neerwaartse economische groei als gevolg van impact COVID-19 kan MKBLF een rol spelen in het herstellen van de Limburgse economie. LIOF zal het voortbestaan van MKBLF als breed fonds heroverwegen en bespreken met aandeelhouders als hiertoe aanleiding is vanuit de marktontwikkelingen.

Investeringen van MKBLF worden breed ingezet over alle sectoren binnen de provincie. Van de financieringen komt 80% terecht in vier sectoren: materialen/maakindustrie (22%), leisure (22%), retail/groothandel (20%) en logistiek (15%). Het fonds voorziet hiermee in brede behoefte aan financiering en is aanvullend aan financieringen die vanuit het participatiefonds kunnen verstrekt worden. .

Het fonds heeft in 2020 ten gevolge van COVID-19 impact additionele voorzieningen getroffen bij portfolio bedrijven in sectoren leisure en retail/horeca. De prognose revolverendheid van het fonds is 87%, mede door getroffen voorzieningen

In 2019 ondersteunde MKBLF 7 bedrijven met leningen voor een totaal bedrag van € 4,6 miljoen vs. begroot volume van € 4 miljoen bij tien bedrijven. Sinds de start van het fonds in 2015 zijn 56 leningen verstrekt voor een totaal financieringsvolume van € 24 miljoen, geheel in lijn met het origineel fondsplan.

De investeringen vanuit het MKBLF trekken co-financiering aan van gemiddeld € 5,47 per € 1 geïnvesteerd door MKBLF.

Nedermaas Hightech Ventures

Nedermaas Hightech Ventures verstrekt risicodragend kapitaal aan startende hightech ondernemingen, met een focus op Pharma, Food en Chemie. LIOF beheert dit fonds voor het Ministerie van EZK.

Gedurende de looptijd van dit fonds sinds 2009 zijn 14 vroege fase participaties gerealiseerd. Van deze participaties zijn er nog 9 in portefeuille.

Nedermaas Hightech Ventures is een closed-end fonds met een formele looptijd tot 31 december 2020 en dient voor medio 2021 te worden afgerond. Echter vanwege het aantal nog actieve participaties met exit potentie wordt in overleg met Ministerie van EZK besproken hoe deze afronding zal worden gerealiseerd.

Totaal LIOF fondsen met COL

LIOF voorziet met de fondsen in beheer en het eigen Participatiefonds in een behoefte waarin de markt niet of onvoldoende voorziet. Daarin vormen alle fondsen in gezamenlijkheid een compleet pakket aan financieringen voor alle bedrijfsfases en de meeste relevante sectoren. Hierin is Limburg uniek en dit werd in 2020 bevestigd in de in grote lijnen positieve externe evaluatie van LBDF en MKBLF. LIOF is in overleg met de Provincie Limburg over hoe deze conclusies kunnen worden ingepast bij de door ons voorgestane voortzettingen van deze fondsen.

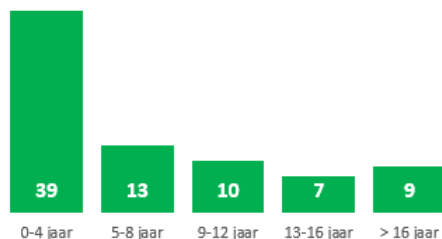
In totaal committeerde LIOF in 2020 met het eigen participatiefonds en de fondsen in beheer voor € 25 miljoen aan financieringen bij 96 verschillende bedrijven. De fondsen ondersteunden over de jaren meer dan 300 bedrijven.

5.4 Portfolio

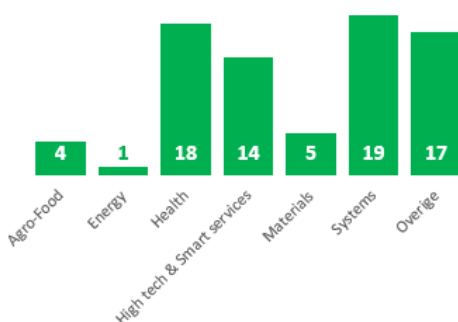
LIOF Participatiefonds beheert ultimo 2020 een eigen portefeuille met 78 participaties. Het aantal portfolio-bedrijven nam in 2020 toe van 77 naar 78. Dit was het gevolg van 9 nieuwe participaties en 8 beëindigingen. Bij dit laatste ging het in 2 gevallen om verkoop/aflossingen en in 6 gevallen om faillissementen/beëindiging bedrijfsactiviteiten.

De verdeling van de portfolio over leeftijd en sectoren is als volgt:

Aantal participaties naar aantal jaren in portfolio

Aantal participaties per sector

Van de participaties zit 70% korter dan negen jaar in de portefeuille. Ondanks een actief beheerbeleid om langere houdperiodes te voorkomen of te beperken is een substantieel deel ouder dan acht jaar.

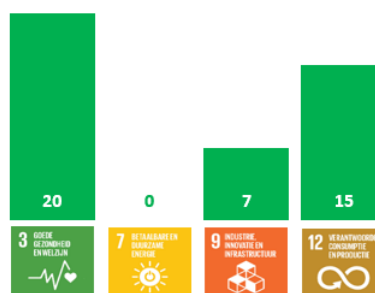
Daarbij is het in het belang van de onderneming onwenselijk om een onderneming te dwingen om LIOF uit te kopen. Ook blijkt dat het succes van een onderneming zich vaak materialiseert na acht jaar, 80% van de stille reserve zit in participatiebedrijven die langer dan acht jaar in portfolio zitten.

Toch is het streven om bestaande “oudere” participaties actief te reduceren zoals in onderstaande tabel is aangegeven:

Activiteiten	Doelen
Low value exit planning	- Bepalen minimale hurdle rate - Actieplan opstellen: saneren of low value exit bij terugval onder hurdle rate i.c.m. leeftijd participatie
High value exit planning	- Bepalen ROIC hurdle i.c.m. leeftijd participatie - Dividendbeleid en exit planning maken en actie op ondernemen naar co-financiers en ondernemer - Scenario: verkoop minderheidsbelang aan ondernemer, aan externen, gezamenlijke verkoop

De voorgaande participaties toebedeeld op de voor LIOF's Meerjarenplan 2021-2025 meest relevante SDG's levert het onderstaande beeld op:

Aantal participaties per SDG

Alle 78 participaties zijn gericht op een beoogde bijdrage aan SDG 8, eerlijk werk en economische groei.

5.5 Strategie

Het is de kerntaak van LIOF als regionale ontwikkelingsmaatschappij om, ondanks de bijbehorende risicoprofielen, te investeren in ondernemingen waarin marktpartijen (banken en commerciële investeringsfondsen) dat niet kunnen.

Bij de mix van investeringen streven we naar een positief financieel rendement over de totale portefeuille waarbij lager rendement en zelfs afwaarderingen worden gecompenseerd door stabiele dividendinkomsten en goede verkooprendementen.

Deze investeringsstrategie is gericht op de langere termijn en maakt het enerzijds mogelijk om risicovol te investeren in startups en scale-ups en daarnaast om maatschappelijk rendement in de investeringsoverwegingen te betrekken.

Bij dit laatste richtte LIOF zich tot nu toe op het directe effect op de werkgelegenheid en het belang van de onderneming voor de economische structuur in Limburg. Wij zullen ons in toekomst meer en meer gaan richten op het effect die onze financieringen hebben op de maatschappelijke transitieopgaves en onze financieringen inzetten als kritische hefboom in het bereiken van doelen in maatschappelijke transities. De focus van LIOF ligt daarbij zowel op investeringen in bedrijven die door de aard van hun economische activiteit bijdragen aan deze transities (impact investeringen), als op bedrijven die we door onze investeringen kunnen ondersteunen in het verbeteren van hun bedrijfsprocessen in lijn met transities (innovatieve MKB in transitie).

LIOF kan haar maatschappelijke rol nog versterken door bij de totstandkoming van een financiering te werken met banken, private investeerders of participatiemaatschappijen. Door onze instap verlagen wij vaak de toetredingsdrempel voor deze partijen.

LIOF is een financier waarbij duurzame samenwerking voorop staat. Wij zullen als minderheidsaandeelhouder niet op de stoel van de ondernemer gaan zitten, maar wel actief meedenken met de ondernemer.

Om de begeleiding van de ondernemer richting de maatschappelijke opgaves gericht te kunnen inzetten en aan te sluiten bij de specifieke ondersteuningsbehoefte van ondernemers vanuit de levensfase waarin hun bedrijf zich bevindt, is P&F ingericht rondom drie teams: team startup, team scale-up en team MKB.

6. Organisatie

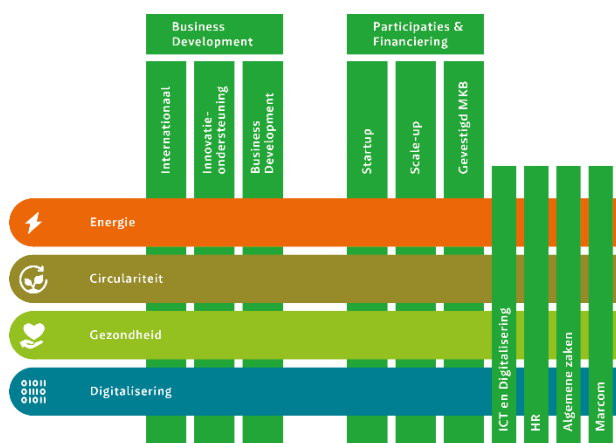
6.1 Organisatie structuur

In 2020 is hard gewerkt aan een organisatiestructuur die past bij de inzet op de maatschappelijke opgaves. De organisatie van LIOF was tot dan primair ingericht vanuit de focus op de kernsectoren.

De organisatie van LIOF zal er per 2021 als volgt uitzien: we werken met op ondernemersvraaggerichte teams. Vanuit Business Development (BD) georganiseerd rondom het werkveld en de ontwikkelingsfase van een bedrijf: internationalisering, innovatie-ondersteuning en business development en vanuit Participaties & Financiering (P&F) georganiseerd rondom de drie levensfasen van bedrijven, te weten startups, scale-ups en gevestigd MKB. Ieder team heeft een teamleider.

Dwars daar doorheen lopen de vier transitieën. De transitieteams zijn georganiseerd rond de transitieën uit het Meerjarenplan 2021-2025 en zijn de verbinders tussen alle kern- en ondersteuningstaken.

De staffuncties ontwikkelen en implementeren de processen en systemen voor de reguliere bedrijfsvoeren én rond transitieën.

6.2 Onze medewerkers

Ook LIOF zelf werd geconfronteerd met de gevolgen van COVID-19 en de vele maatregelen van de overheid die ons dwongen van de één op de andere dag vanuit huis te werken. LIOF sprong daar daadkrachtig en flexibel op in door het snel ter beschikking stellen van faciliteiten om dit mogelijk te maken. Het kantoor is corona-proof gemaakt en procedures zijn vastgesteld en gecommuniceerd zodat de kantooromgeving zo veilig mogelijk was. We gaven veel aandacht aan het mentale welzijn van de medewerkers en de sociale cohesie.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bij LIOF was erg laag de laatste jaren, met hoofdzakelijk kort verzuim. Invloed op persoonlijke gezondheid van medewerkers hebben wij als werkgever niet direct, maar wel op het welzijn en de werkomstandigheden binnen LIOF. Door de zorgaanpak van LIOF in de coronacrisis hebben we hieraan een bijdrage kunnen leveren. Voortbordurend ook op het traject LIOF Vitaal dat we in 2019 inzetten en dat gericht is op de begeleiding van medewerkers naar een betere mentale en fysieke gezondheid.

Het ziekteverzuim percentage is in 2020 niet toegenomen, maar juist verder gedaald.

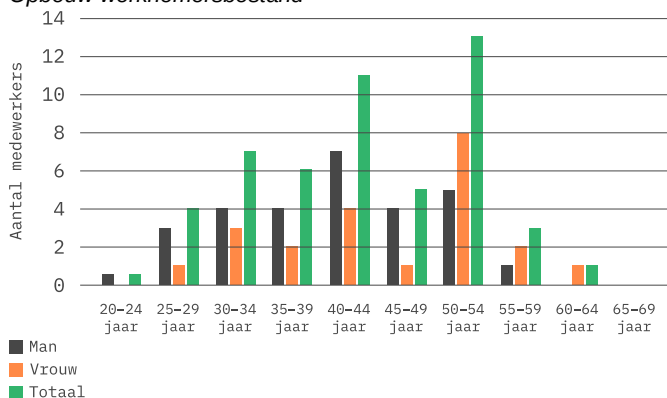
Overzicht ziekteverzuim

Werkgever	NV LIOF
Vestigingsplaats	Maastricht
Gem. aantal dienstverbanden	50
Verzuimpercentage	0,6
Meldingsfrequentie	0,32
Gem. duur afgesloten verzuimgevallen	4,0
Arbeidsgebonden verzuim	0
Bedrijfsongevallen	0
Nieuwe verzuimmeldingen	16
Ziekte-dagen nieuwe verzuimmeldingen	103
Ziekte-dagen totaal	103
Afgesloten verzuimmeldingen	15
Aantal personen bij verzuimmeldingen	14

Employer Branding

Employer Branding was één van de speerpunten voor LIOF in 2020. Een verdere versterking van het imago van LIOF als werkgever resulteerde in 2020 in een aanwas van kwalitatief goede en diverse kandidaten. LIOF wordt nu gezien als een zeer aantrekkelijke werkgever in Limburg, vanwege haar maatschappelijke impact en professionele uitstraling.

Opbouw werknemersbestand

Duurzame inzetbaarheid en persoonlijke groei

In de thema's waar we vanuit LIOF in 2020 verder op ingezet hebben zoeken we naar de interne vertaling van de maatschappelijke opgaves. We zetten in op goede en duurzaam inzetbare medewerkers en benutten elkaars sterktes.

Voor een kennisintensieve organisatie als LIOF zijn de medewerkers het belangrijkste 'kapitaal'. Daarom investeren we graag in de ontwikkeling van onze medewerkers. Naast aandacht voor kennisontwikkeling is een traject gestart waarin teams (en elke medewerker individueel) begeleid is om de eigen krachten, maar ook het eigen ontwikkelpotentieel te ontdekken en in te zetten. We maakten daarnaast een start naar serving leadership, een onmisbare voorwaarde voor persoonlijk leiderschap en zelforganisatie van medewerkers. In 2021 zullen deze trajecten worden gecontinueerd.

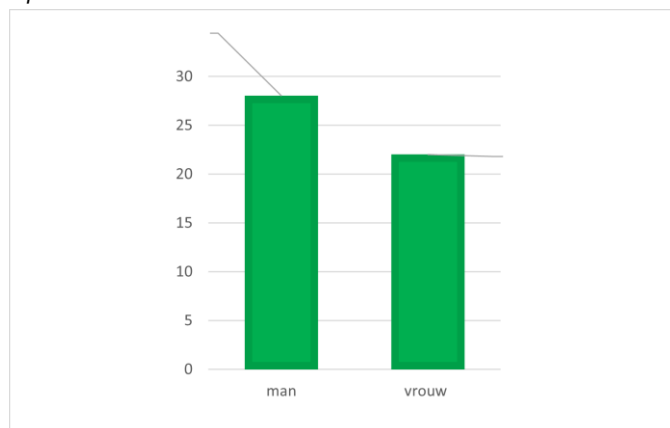
De vorming van de nieuwe teams was een intensief proces, maar is zeer goed verlopen. In de organisatie zijn slagvaardige, enthousiaste en zelforganiserende teams gevormd die snel komen tot kennisontwikkeling en kennisdeling. Juist in 2020 waarin de fysieke verbinding vaak niet mogelijk was is dit een uitmuntend, maar ook noodzakelijk resultaat. Kennisdelen is meer dan ooit essentieel binnen de nieuwe strategie

Diversiteit

Diversiteit en inclusie zijn onderwerpen die niet meer weg te denken zijn bij een moderne werkgever, ook niet bij LIOF. De verdeling man/vrouw is bij LIOF gelijk en in 2020 is verder ingezet op het meer divers maken van het medewerkersbestand naar leeftijd. Jonge, net afgestudeerde kandidaten hebben een plek bij LIOF gevonden en brengen een extra dynamiek mee.

LIOF heeft ook in 2020 meerdere studenten een stageplek aangeboden zodat zij hun opleiding kunnen verrijken met praktijkervaring. Hiermee doet LIOF een actieve bijdrage aan hun ontwikkeling. In 2021 wil LIOF samen met andere ROM's een landelijk traineeship opzetten.

Opbouw werknemersbestand naar m/v

Binnen LIOF is momenteel samenstelling van het managementteam in lijn met bovenstaande diversiteit. Het huidige managementteam bestaat momenteel uit 3 mannen en 2 vrouwen.

Vertrouwenspersoon

LIOF streeft integriteit en ethisch handelen na in alle activiteiten die we ondernemen. We stimuleren een open en eerlijke cultuur binnen de organisatie. Onderdeel hiervan is de aanstelling van twee vertrouwenspersonen binnen LIOF.

Uit de rapportage van de vertrouwenspersonen blijkt dat er in 2020 geen beroep op hen is gedaan.

7. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

7.1 Meerjarenstrategie 2021-2025 en MVO

In het jaarverslag 2019 constateerden we dat de maatschappelijke transitieopgaves meer dan ooit te voren hoog op de internationale, nationale en regionale agenda's stonden.

We constateerden tevens dat deze maatschappelijke opgaves alleen opgelost kunnen worden door het bedrijfsleven en dus ook het MKB, actief te betrekken.

LIOF zet nu met het Meerjarenplan grote en concrete stappen voorwaarts. We zetten de kerndienstverlening netwerk, advies en financiering van LIOF actief in op de maatschappelijke opgaves circulariteit, energie, gezondheid en digitalisering door het Meerjarenplan 2021-2025 uit te voeren als onderdeel van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Hierin willen we meer dan alleen voldoen aan de regelgeving maar met een volledig geïntegreerde strategie de maatschappelijk uitdagingen mét en voor de Limburgse economie aangaan.

Als onderdeel van MVO doet LIOF geen zaken met bedrijven waarvan de activiteiten/bedrijfsvoering maatschappelijk niet verantwoord, onethisch of illegaal zijn. Dit beleid wordt ondersteund door de RvC en wordt ook door LIOF in- en extern uitgedragen. Mochten er zich binnen bedrijven misstanden voordoen en LIOF verneemt hierover, dan nemen wij maatregelen. Daarin volgt LIOF richtlijnen zoals de UN Guiding Principles en de OESO-richtlijnen met betrekking tot zaken als mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie. LIOF gaat hierover intensiever en frequenter over in gesprek met partijen waarmee we zaken doen en bedrijven waarin we investeren. Dit is een proces wat in 2021 verder uitgewerkt wordt.

Waardecreatie model

De inzet op maatschappelijke opgaves zorgt voor een duurzame versterking van het economisch klimaat in Limburg. Het waardecreatiemodel van LIOF laat zien hoe wij dat doen en hoe wij dat willen bereiken. Dit waardecreatiemodel ziet u op de volgende bladzijde maar we lichten het hier toe.

Input

De input van LIOF komt vanuit onze kerndienstverlening.

De adviesfunctie (intellectueel kapitaal) van LIOF wordt geborgd door de ervaren en deskundige medewerkers. We hebben kennis van de (financiële) markt en ontwikkelingen. Deze vertalen wij naar innovatieve kansen voor de ondernemers.

Met het uitgebreide netwerk (sociaal kapitaal) staan wij in contact met overheden, belangenorganisaties, andere ROM's, kennisinstituten en informal investors.

En wij bieden financiering (financieel kapitaal) aan via de eigen fondsen, provinciale fondsen die wij in beheer uitvoeren en hebben toegang tot nationale en Europese subsidieregelingen.

Output

Deze inspanningen worden doorvertaald binnen het bedrijfsmodel van LIOF zijnde de kerntaken: business development, participaties & financiering, Euregio en internationaliseren en leiden overall tot meer arbeidsplaatsen, innovatieve ontwikkelingen en meer slagkracht en groei bij bedrijven. De kerncijfers 2020 kwantificeren dit beeld.

Business Development: business cases, innovatieprojecten, samenwerkingsprogramma's.

Participaties & Financiering: investeringen middels leningen of aandelenkapitaal, co-financieringen en exits.

Euregio: samenwerkingsverbanden en samenwerkingsprogramma's.

Internationaliseren: handelsmissies, exportbevordering.

Vestigen: investeringen van (buitenlandse) bedrijven en creatie arbeidsplaatsen.

Outcome

Om blijvende waarde te creëren voor de regio proberen we zoveel mogelijk investeringen te doen en innovaties te ondersteunen die niet alleen bijdragen aan een economische groei maar ook een positieve maatschappelijke impact hebben op de lange termijn. De nieuwe meerjarenstrategie van LIOF is erop gericht de outcome via de vier transities meer en meer richting een slimme, duurzame en gezonde Limburgse economie te brengen. Daarvoor gaan we inzetten op de volgende deeltransities:

Energie: efficiënt energiegebruik, duurzame energie, verandering van het energiesysteem en -infrastructuur.

Circulariteit: efficiënt grondstoffengebruik, duurzame grondstoffen, biobased materialen.

Gezondheid: medical devices, biotechnology, food & nutrition, e-health.

Digitalisering is zoals aangegeven een sleuteltechnologie om bovenstaande transities te implementeren en cruciaal voor de concurrentiepositie van het Limburgse MKB.

Daarbij is het streven van LIOF dat het toewerken naar een beter ecosysteem ook Limburgse bedrijven zal bewegen om deze ambitie te vertalen naar concrete maatschappelijke resultaten.

LIOF waardecreatiemodel

LIOF missie

De wereld om ons heen verandert snel. Een wereld waarin het oplossen van de grote maatschappelijke opgaven cruciaal wordt als we onze provincie duurzaam en relevant willen houden voor de toekomst. LIOF moet daar een rol in spelen en impact creëren met onze activiteiten en medewerkers. We zijn een regionale ontwikkelingsmaatschappij die zo duurzaam het verschil wil maken met inzet op transitie relevant voor Limburg: energie, circulariteit, gezondheid en digitalisering.

Het Limburgse bedrijfsleven vormt de sleutel tot het oplossen van deze maatschappelijke opgaven en LIOF blijft hun innovatiekracht en groei verder ondersteunen en ontwikkelen met advies, financiering en netwerk. We moeten samen met partners de bestaande structuren versterken, waar nodig nieuwe ontwikkelen en voortbouwen op de huidige en toekomstige sterktes van onze regio met als ambitie: een grenzeloze economie.

Business Development

business cases, innovatieprojecten, samenwerkingsprogramma's

Participaties & Financiering

investeringen middels leningen of aandelenkapitaal, co-financieringen en exits

Euregio

samenwerkingsverbanden en samenwerkingsprogramma's

Internationaliseren

handelsmissies, exportbevordering

Vestigen

investeringen van (buitenlandse) bedrijven en creatie arbeidsplaatsen

Input

Intellectueel kapitaal
via ons advies

Financieel kapitaal
via onze financiering

Sociaal kapitaal
via ons netwerk

Output (2020)

24 investeringen
Investeringsvolume € 6,3 mln.

89 innovatieprojecten
Projectvolume € 9,7 mln.

15 new business
development cases
Projectvolume € 4,0 mln.

8 vestigingen
Gepland investeringsvolume
€ 39,2 mln. Gepland aantal
arbeidsplaatsen 292

Outcome (Meerjarenplan 2021-2025)

Energie
efficiënt energiegebruik,
duurzame energie, verandering
van het energiesysteem
en -infrastructuur

Circulariteit
efficiënt grondgebruik,
duurzame grondstoffen
biobased materialen

Gezondheid
medical devices
biotechnology
food & nutrition
e-health

Digitalisering
sleuteltechnologie

7.2 Stakeholders: LIOF in de keten

Binnen de Limburgse economie werken wij samen met bedrijven, netwerkorganisaties, financiële instellingen en kennisinstellingen om zo de groei en innovatiekracht en nu ook de focus op de maatschappelijke transitie van Limburgse bedrijven te stimuleren.

Met haar grensoverschrijdende samenwerking wil LIOF het Limburgse bedrijfsleven in staat stellen om succesvol Euregioaal en internationaal te ondernemen, te innoveren en te groeien door netwerken van onze internationale partners te ontsluiten. Ook zoeken we met de partners naar financiële oplossingen, onder andere door gezamenlijk verdere aansluiting bij door INTERREG gefinancierde programma's.

Met onze acquisitie-inspanningen zetten wij sterk in op de voordelen die Limburg als grensregio biedt, onder andere op het gebied van grensarbeiders.

De samenwerking met de kennisinstellingen wordt buiten Limburg uitgebreid. Naast onze partnerships met de UM, de hogescholen Fontys, HAS en Zuyd, gaan we de toegang tot onder andere de RWTH in Aken verder vergroten.

Zo wordt het enorme kennispotentieel van de (Eu)regio ontsloten én toegankelijk gemaakt voor de Limburgse ondernemer. Door studenten te verbinden met ondernemers wil LIOF ook Limburg als arbeidsregio aantrekkelijker maken voor deze studenten.

Naast haar grensoverschrijdende inzet blijft LIOF uiteraard binnen Limburg de samenwerking versterken met de Brightlands campussen en netwerkorganisaties als de Limburgse Werkgevers Vereniging, MKB Limburg, Limburgse Land- en Tuinbouw Bond en de triple helix-organisaties.

LIOF stakeholders tabel

Belanghebbende	Contactmoment	Onderwerp	Uitkomst
Ondernemingen*	Doorlopend	Advies Financiering Netwerk	Vestiging bedrijven Startersondersteuning Business development Innovatie-ontwikkeling Versterking concurrentiepositie
Aandeelhouders/subsidiënten	Aandeelhoudersvergadering (2 x per jaar) Bestuurlijk: 6 x per jaar Ambtelijk: doorlopend	Strategie en beleid Organisatiestructuur Financiële resultaten Rapportages: jaarverslag, jaarplan en kwartaalrapportages Economische ontwikkelingen	Meerjaren- en jaarplan Evaluatie en ontwikkeling uitvoeringsprogramma's Financiële en operationele verantwoording
Lokale overheden*	Doorlopend	Strategie en beleid Acquisitie-aanpak Limburg	Uniforme acquisitie-aanpak
Media*	Doorlopend via persgesprekken, persconferenties, perspublicaties en campagnes	Strategie en beleid Financiële en operationele resultaten Vestigingen Programma's en projecten Employer branding	Exposure bedrijven Positionering LIOF Invulling vacatures
Werknemers	Doorlopend en structureel via infomeetings, interne nieuwsbrief, intranet, overleggen en gerichte mails	Strategie en beleid Organisatiestructuur Arbeidsvoorwaarden Welzijn medewerkers Tevredenheid in het werk	Werknemer als LIOF ambassadeur Zelfsturende teams LIOF Vitaal Laag ziekteverzuim Continue werknemerontwikkeling Sociale cohesie
(in)formal investors*	Doorlopend		Partnership in risicodragende investeringen in Limburgse bedrijven
Subsidieadviseurs	Doorlopend	Dienstverlening LIOF Concrete programma's en (Europese)subsiemogelijkheden	Joelidende rol naar subsiemogelijkheden voor Limburgse bedrijven
Belangenorganisaties en kennisinstellingen*	Doorlopend	Dienstverlening LIOF Concrete programma's en projecten	Optimale ontsluiting van het ecosysteem voor de Limburgse ondernemer Versterking concurrentiepositie Limburgse bedrijven

*binnen en buiten Limburg

Deze stakeholders zijn geïdentificeerd op basis van het mandaat en de opdracht van LIOF, hun positie in het Limburgse ecosysteem en hun bijdrage aan de impact van LIOF en de economische structuur van Limburg

Nationale slagkracht vergroten: duurzame samenwerking van de ROM's

Alle Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) binnen Nederland hebben de inzet op maatschappelijke opgaves hoog op de gezamenlijke agenda staan. Zij zetten zich in op maatschappelijke thema's om voor en met het innovatieve MKB impact te maken. Zo zorgen zij voor duurzame groei en werkgelegenheid in hun regio's. Een belangrijk onderdeel hiervan is het streven om vanaf boekjaar 2021 gezamenlijk te gaan rapporteren op duurzaamheidsdoelen en transitie.

Door eenieders unieke rol in de regionale ecosystemen en door onze krachten te bundelen kunnen wij de gewenste impact op de outcome realiseren.

7.3 Rapportage op materialiteit

Met de subsidiënten van LIOF, het Ministerie van EZK en de Provincie Limburg maakten wij afspraken over het meten van het effect van de LIOF prestaties. De voortgang hierop rapporteren wij via kwartaalrapportages die wij vervolgens met de subsidiënten bespreken. Aan de hand van een aantal prestatie-indicatoren stellen we vast of wij deze doelstellingen behaalden.

LIOF heeft in het jaarverslag 2020 voornamelijk informatie opgenomen over materiële onderwerpen. Een onderwerp is materieel als het belangrijk is voor de stakeholders en voor LIOF.

Om de materiële onderwerpen voor LIOF te identificeren voerden wij in 2016 een materialiteitsanalyse uit. Allereerst stelden wij een lijst op van de potentiële materiële onderwerpen. We analyseerden een lijst met meer dan 200 onderwerpen op de mate van relevantie voor LIOF. Dit is gedaan door in kaart te brengen of deze worden genoemd in relevante richtlijnen (Global Reporting Initiatieve (GRI) en ISO26000) en in welke mate sectorgenoten rapporteren op deze onderwerpen.

GRI is de internationale norm voor transparante maatschappelijke verslaglegging. Via deze methode brachten we lijst terug naar een shortlist van 24 onderwerpen in 7 verschillende thema's. Deze shortlist werd op basis van prioritering ondergebracht in een materialiteitsmatrix. De interne prioritering voerden we uit door middel van een interne stemsessie. Hierbij vroegen we interne belanghebbenden de onderwerpen te rangschikken naar mate van belang op een schaal

van 1 (minder belangrijk) tot 10 (zeer belangrijk). De externe prioritering baseerden we op een analyse van bestaande documentatie. Hierbij keken we hoe dominant de onderwerpen zijn in klanttevredenheidsonderzoeken, aandeelhoudersvergaderingen en vanuit de contacten van LIOF in het Limburgse ecosysteem. Op deze wijze is de mate van belang

van de interne stakeholders afgezet tegen de externe stakeholders in deze materialiteitsmatrix. Deze matrix is gevalideerd door het bestuur.

De 24 onderwerpen zijn nog steeds valide maar vanuit het UMIO-onderzoek (met de daarin betrokken stakeholders) en de daaruit volgende meerjarenstrategie is het resultaat dat er onderwerpen zijn toegevoegd én dat de prioritering van de onderwerpen een duidelijke verschuiving laat zien. Omdat 2020 een transitiejaar is voor LIOF is het doel om in 2021 samen met de stakeholders deze prioritering nogmaals te herijken.

De onderwerpen zijn in onderstaande materialiteitsmatrix nog weergegeven zoals hiervoor beschreven.

Om over de GRI-richtlijnen te kunnen rapporteren zijn de meest materiële onderwerpen hieraan gekoppeld. Voor de vijf materiële onderwerpen die we niet konden koppelen aan een GRI-aspect ontwikkelden we eigen indicatoren. Onderstaande tabel toont het resultaat.

Categorie	Materieel onderwerp	Indicator	Verantwoordelijke afdeling	Definitie
Business	(Eerlijk) Concurrentievermogen	G4-SO7	Directie/MT	- Beleid en gevallen/overtradingen ten aanzien van oneerlijke concurrentie, prijsafspraken, kartelvorming, monopolies, etc.
	Economische prestaties	G4-EC1	Directie/MT	- Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd (in euro's)
	Nieuwe/opkomende markten	Eigen indicator	Directie/MT	- Percentage buitenlandse investeringen - Aantal vestigingen van buitenlandse bedrijven in Limburg
	Corporate Governance	Kwalitatief	Directie/MT	- Beschrijving van de Corporate Governance
	Belanghebbenden	Kwalitatief	Directie/MT	- Beschrijving van de stakeholderdialog en materialiteitsanalyse
	Investerings en onderzoek	Eigen indicator	Directie/MT	- Prestatiecijfers O&I
Samenleving	Investerings in de regio	G4-EC8	Directie/MT	- Significante indirecte economische impact, inclusief het bereik van deze impact.
	Creëren van werkgelegenheid	Eigen indicator	Directie/MT	- Aantal medewerkers van participatieprojecten - Aantal gecreëerde arbeidsplaatsen
Product-verantwoordelijkheid	Maatschappelijke waarde van producten en diensten (milieu en sociaal)	Eigen indicator	Directie/MT	- Aansluiting O&I- en participatieprojecten bij maatschappelijke thema's - Percentage bedrijven uit de participatieportefeuille dat direct bijdraagt aan een maatschappelijke doelstelling

In bijlage 1 is de tabel met alle kerncijfers weergegeven.

Hierbij merken we op dat de vier transities voor LIOF materiële onderwerpen zijn. Echter, in 2020 is wel toegewerkt naar deze onderwerpen, maar hierop is nog niet gerapporteerd. Over de verslaggeving 2021 zullen de vier transities, mede ook basis van de gezamenlijke impact reporting van de ROM's, worden geïmplementeerd in deze tabel op basis van de aangepaste rapportage-structuur. Wij hebben wel al aan de kolom in bijlage 1 een kolom toegevoegd waarin we de koppeling van onze materiële onderwerpen naar de SDG's weergeven.

7.4 Duurzame bedrijfsvoering

Naast de rapportage op materiële onderwerpen kozen wij er voor om enkele niet-materiële onderwerpen op te nemen in het verslag.

Dit om onder inzicht te geven in onze milieu- en maatschappelijke prestaties.

Impact op het milieu

De milieu-impact van LIOF als dienstverlener is beperkt. Sinds december 2017 huren wij kantoorruimte bij Woningcorporatie Servatius in Maastricht en bij Brightlands Campus Villa Flora in Venlo. Binnen deze omgeving werken wij milieubewust. Dit gebeurt via automatische klimaatbeheersing, papierreductie door volledig digitaal te werken, afvalscheiding en het werken via flexplekken.

We stimuleren het gebruik van elektrische leaseauto's.

Eerlijk en open zaken doen

Onder onze toeleveranciers bevinden zich voornamelijk leveranciers van kantoorartikelen, energie en specifieke (facilitaire en ondersteunende) diensten. In het inkoopbeleid houden wij expliciet rekening met specifieke wet- en regelgeving waaraan wij als publieke onderneming moeten voldoen. Zo volgt LIOF de regels van fair competition die zich vertalen in provinciale, nationale en Europese aanbestedingsregels.

Wat betreft de relatie met onze toeleveranciers en afnemers gaan wij bij voorkeur een samenwerking aan met Limburgse bedrijven. Daarnaast gaat LIOF in de verdere relatie met de gekozen partij weloverwogen om met kosten- en milieuaspecten. Wij zijn ons niet alleen bewust van onze verantwoordelijkheid in deze, maar ook van onze voorbeeldfunctie in Limburg.

LIOF betrokken

Sinds een aantal jaren is LIOF actief betrokken bij goede doelen. Door de coronacrisis hebben we onze initiatieven voor 2020 anders moeten inrichten. LIOF-medewerkers konden niet fysiek deelnemen aan vrijwilligersacties, maar konden wel een initiatief dat hun na aan het hart ligt aandragen voor sponsoring door LIOF.

Maandelijks wordt er dan een initiatief op voordracht van de LIOF-medewerkers gefinancierd. Het eerste initiatief was Trees for All dat 190.000 bomen gaat planten in de komende drie jaar. Zo betrekken we medewerkers en ondersteunen hun initiatieven voor een betere wereld.

8. Corporate Governance

LIOF werkt continu aan een transparant en integer ondernemingsbestuur. Daarbij nemen wij de Nederlandse Corporate Governance Code als richtlijn. Hoewel de code primair van toepassing is op beursgenoteerde vennootschappen, vinden wij het belangrijk om deze code als uitgangspunt te nemen bij de inrichting en vormgeving van LIOF's ondernemingsbestuur, temeer omdat wij met een publieke doelstelling en met publieke middelen werken.

8.1 Raad van Commissarissen

De RvC is verantwoordelijk voor het toezicht op de directie en treedt daarnaast adviserend en raadgevend op. Verder beoordeelt de Raad investeringsvoorstellen hoger dan € 2,5 miljoen tot een hoogte van € 5 miljoen.

De RvC bestaat uit ten minste drie en maximaal vijf leden. Hierbij is het streven naar (meer) diversiteit een uitgangspunt bij de samenstelling van de Raad. In de huidige samenstelling bestaat de Raad uit drie leden: 2 mannen en 1 vrouw.

In de samenstelling van RvC wordt aansluiting gezocht bij het publiek-private werkterrein van LIOF. De leden bezitten specifieke ervaring, kennis en competenties zodat zij de kwaliteit van de directie in alle opzichten kunnen beoordelen. De leden van de RvC opereren onafhankelijk van elkaar en ten opzichte van het bestuur van LIOF.

Een profielschets van de RvC is opgenomen op bladzijde 26 van dit jaarverslag.

De RvC heeft een rooster van aftreden ingesteld op om zoveel mogelijk te voorkomen dat meerdere commissarissen tegelijk aftreden. Ze heeft een zittingstermijn van vier jaar.

De RvC ontvangt een vaste vergoeding. Deze vergoeding is bepaald door de AvA.

8.2 Investeringscommissie LIOF

Participatiefonds

De Investeringscommissie (IC) heeft als belangrijkste taak de directie op een onafhankelijke manier te adviseren over de voorgelegde investerings- en exit voorstellen die het mandaat van de directie van € 250.000 overstijgen, tot een bedrag van € 2,5 miljoen.

De IC kwam in het verslagjaar 11 keer bijeen waarvan eenmaal met de RvC. Het totaal aantal positief geadviseerde investeringsvoorstellen was 13, hetgeen een financieringsbedrag van € 16,3 miljoen vertegenwoordigt in 12 verschillende bedrijven.

De IC bestaat uit ten minste drie en maximaal negen leden die geen lid zijn van de RvC. Ze heeft een zittingstermijn van vier jaar.

De IC ontvangt een vaste vergoeding. Deze vergoeding is bepaald door de AvA.

8.3 Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De statuten van LIOF bepalen dat besluiten slechts genomen kunnen worden indien beide aandeelhouders vertegenwoordigd zijn. Beide aandeelhouders, de Provincie Limburg en het Ministerie van EZK, kennen een gelijke aandelenverhouding. De statuten leggen ook formele procedures rondom de AvA vast en deze worden door LIOF nagevolgd. Wij hechten aan een goede informatieverschaffing en communicatie met haar aandeelhouders die tevens de rol van opdrachtgever en subsidiënt vervullen. Er vindt periodiek afstemming plaats op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau met de Provincie Limburg en het Ministerie van EZK.

In principe vindt tweemaal per jaar een AvA plaats. In het voorjaar rondom de goedkeuring van de jaarcijfers en in het najaar rondom de goedkeuring van het Jaarplan voor het daarop volgende jaar. In 2020 is deze najaars-AvA verschoven naar begin 2021, mede in het licht van de meerjarenstrategie en de meerjarenbegroting.

8.4 Audit

Het bestuursverslag en de jaarrekening worden opgesteld onder directe verantwoordelijkheid van de algemeen directeur. De RvC ziet erop toe dat de algemeen directeur deze verantwoordelijkheid naar behoren uitvoert.

Ten aanzien van de financiële verslaglegging houdt de RvC meerdere malen per jaar (in de reguliere vergaderingen) toezicht op het volgen van de interne procedures die verband houden met het opstellen en publiceren van het bestuursverslag, de jaarrekening en de kwartaalcijfers. De RvC en directie benoemen een Auditcommissie die specifiek het proces rondom het bestuursverslag en de jaarrekening samen met de accountant doorloopt.

De door de AvA benoemde onafhankelijke accountant brengt verslag uit aan de RvC over zijn bevindingen over de administratieve organisatie en interne beheersing. Deze worden opgenomen in de Management Letter. Deze wordt in aanwezigheid van de accountant besproken met de RvC.

Naast de Management Letter met interim bevindingen brengt de accountant jaarlijks verslag uit over de gehele controleopdracht in de vorm van een Accountantsverslag. Dit verslag wordt eveneens in aanwezigheid van de RvC besproken.

Voorts rapporteren directie en RvC aan de AvA over het functioneren van de externe accountant.

De aandeelhouders gingen in mei 2018 akkoord met de benoeming van KPMG als accountant voor de periode 2018 tot en met 2021. In 2021 zal een nieuwe aanbestedingsprocedure gestart worden voor de benoeming van een accountant met ingang van 2022.

Profielschets Raad van Commissarissen en Investeringscommissie

RvC

Rob van Leen, voorzitter RvC

Nationaliteit: Nederlandse

Geboortejaar: 1957

Geslacht: man

Benoemd: 23 mei 2018

Hoofdfunctie: ex Chief Innovation Officer en Member Executive Committee, Royal DSM

Nevenfuncties:

Lid STAK, Merus

Board Member, Poet-DSM Advanced Biofuels

Lid Raad van Toezicht, ZIO

Lid Raad van Commissarissen, Houdstermaatschappij Zuid-Holland

San Croonenberg, lid RvC, voorzitter auditcommissie

Nationaliteit: Nederlandse

Geboortejaar: 1967

Geslacht: vrouw

Benoemd: 22 mei 2019

Op voordracht van: College GS Provincie Limburg en Ministerie van EZK

Hoofdfunctie: Consultant

Nevenfuncties:

Voorzitter IMRA-netwerk

Hans Jennissen, lid RvC

Nationaliteit: Nederlandse

Geboortejaar: 1968

Geslacht: man

Benoemd: 23 mei 2018

Hoofdfunctie: CFO MGG International en MD MGG Netherlands

Nevenfuncties:

Lid RVT stichting Dichterbij

Lid RVT Limburg Museum

IC

Dick Wammes, voorzitter IC

Nationaliteit: Nederlandse

Geboortejaar: 1961

Geslacht: man

Benoemd: mei 2018

Hoofdfunctie: ex CEO/DGA DynaGroup BV, nu Private Investor

Nevenfuncties:

Lid Investeringscommissie MKB Mixfonds V

Beheerder Stichting Famwamski

Beheerder Stichting Gremyro

Jan Hoefnagels, lid IC

Nationaliteit: Nederlandse

Geboortejaar: 1963

Geslacht: man

Benoemd: mei 2018

Hoofdfunctie: ondernemer / bedrijfsadviseur via Vertus BST

Nevenfuncties:

Voorzitter Stichting Dispuutshuis Kater

Penningmeester Stichting Virus Actie Fonds

Penningmeester Stichting Trauma Nursing Netherlands

Frank Raaphorst, lid IC

Nationaliteit: Nederlandse

Geboortejaar: 1962

Geslacht: man

Benoemd: mei 2018

Hoofdfunctie: consultant start-up bedrijven in biotechnologie/med-tech/farma

Nevenfuncties:

Mede-eigenaar Boutique Hotel / B&B theSJinn (Schin op Geul)

9. Risicomanagement

Zowel organisatie-breed als in het investeringsproces streven we ernaar de relevante risico's te identificeren en te beheersen. LIOF's risicobeleid is erop gericht om op continue basis de relevante risico's te identificeren en op waarde te schatten. Waar nodig worden er maatregelen genomen om risico's beheersbaar te maken. Deze maatregelen worden besproken in de Auditcommissie en RvC en vastgelegd.

Strategische risico's

Om de strategische risico's te beperken is LIOF permanent in gesprek met aandeelhouders en subsidiënten. Voor zover die risico's het gevolg zijn van ontwikkelingen bij stakeholders (met als gevolg mogelijk minder financiële middelen voor LIOF) zijn ze beperkt beïnvloedbaar. Onze belangrijkste strategische risico's zijn:

Risico: Korten of stopzetten subsidies

Beheersmaatregel:

Het beleid van LIOF ligt vast in een aandeelhoudersinstructie. De aandeelhouders Provincie Limburg en Ministerie van EKZ hebben ieder 50% van de aandelen. Deze aandeelhoudersinstructie heeft een meerjarige looptijd en hiermee is het strategische risico vanuit de aandeelhouders beperkt. Het Ministerie van EKZ en de Provincie Limburg zijn tevens opdrachtgevers en subsidiënten van Business Development-activiteiten. Het strategisch risico is voor een belangrijk deel geborgd doordat beide subsidiënten de activiteiten en de gerelateerde subsidies meerjarig vastleggen. Het Ministerie van EZK subsidieert LIOF als onderdeel van de basissubsidie aan alle regionale ontwikkelingsmaatschappijen.

LIOF voert regelmatig overleg met haar aandeelhouders en subsidiënten, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau. In overleg met hen wordt het jaarplan vastgesteld. De monitoring van dit jaarplan vindt plaats via kwartaalrapportages. Deze worden besproken zodat we inhoudelijk en procedureel invulling geven aan de relatie met zowel aandeelhouders als subsidiënten.

Op ambtelijk niveau spreken we ook over eisen en verantwoording die horen bij de toegekende subsidies. Ook de accountant betrekken we tijdig bij de door LIOF voorgenomen procedures en dossiervorming. De accountant is immers de controlerende partij bij de subsidieverantwoording. Zo voorkomen we dat we bij het niet geheel voldoen aan de subsidie-eisen een deel van de toegekende subsidies zouden moeten terugbetalen.

Risico: relatiebreuk

Voor de middellange en lange termijn heeft LIOF de blijvende steun van haar stakeholders nodig, in het bijzonder van de aandeelhouders/subsidiënten. Derhalve is een goed relatiemanagement van belang.

Beheersmaatregel:

Dit wordt geborgd door op meerdere niveaus de relaties te onderhouden en een open dialoog te voeren op alle fronten.

Operationele risico's

LIOF hanteert een procuratieregeling waarin de bevoegdheid tot vertegenwoordiging en binding van LIOF met derden is vastgesteld. De zogenaamde externe bevoegdheden zijn geregeld in diverse wetten, de statuten van de onderneming en in deze

procuratieregeling, en worden aan derden kenbaar gemaakt door het deponeren van zowel de statuten als de procuratieregeling bij de Kamer van Koophandel. De directie is verantwoordelijk voor het beheer van de procuratieregeling. Aanpassingen in de structuur van bevoegdheden en in de statuten van LIOF vinden alleen plaats na schriftelijke goedkeuring door de RvC en/of de AvA van LIOF.

Risico: Fraude

Beheersmaatregel:

Risico's met betrekking tot fraude en/of corruptie beperken we tot een minimum door het volgen van uitgewerkte procedures en functiescheidingen in de Administratieve Organisatie en Interne Controle (AO/IC) van LIOF. Deze AO/IC is bedoeld om de efficiency en effectiviteit van processen te bevorderen en risico's te beperken en te beheersen.

Verder gelden binnen LIOF duidelijke afspraken over het voorkomen van belangenverstremming bij nevenfuncties van medewerkers. Bij leads en prospects streven wij ernaar het risico op fraude of misstanden te minimaliseren door onder andere het opvragen en controleren van "Ultimate Beneficial Owner"-verklaringen (uiteindelijk belanghebbende; UBO).

Over 2020 zijn geen gevallen van fraude of corruptie gemeld.

Risico: Imagoschade

Beheersmaatregel:

LIOF besteedt veel aandacht aan de integriteit van medewerkers, stakeholders en bij de bedrijven waar zij activiteiten voor uitvoert dan wel participeert.

Mochten er binnen LIOF misstanden zijn, dan kunnen medewerkers van LIOF dat kenbaar maken bij een vertrouwenspersoon. Op deze wijze werkt LIOF intern en extern aan een open en veilige samenleving.

Risico: Juridische aansprakelijkheid

Beheersmaatregel:

Jaarlijks wordt de polis voor de bedrijfs- en bestuurdersaansprakelijkheid herbeoordeeld met een adviseur. Deze polis dekt ook de toezichthoudende rollen van LIOF medewerkers in de uitoefening van hun functie. De vertegenwoordigingsbevoegdheid is vastgelegd in de procuratieregeling en gedeponneerd bij het handelsregister.

Ten aanzien van de afdekking van juridische risico's betreft LIOF, waar nodig, externe adviseurs.

Risico: Onrechtmatige aanbesteding of staatssteun

Beheersmaatregel:

LIOF werkt overeenkomstig de vigerende wet- en regelgeving en heeft operationele en beheersprocedures inzake aanbestedingsbeleid en staatssteun. Wij ontwikkelen projecten en kunnen ze ook zelf uitvoeren. Voorafgaand aan de uitvoering van een project vindt een transparante en zorgvuldige projectrisico-analyse plaats. Voor zover LIOF gebruik maakt van Europese steunfondsen volgen wij de betreffende regelgeving.

Financiële risico's

Bij financiële risico's willen we risico's zoveel mogelijk beheersen met interne processen.

Risico: Interne beheersing van de administratieve organisatie

Beheersmaatregel:

Het resultaat wordt grotendeels bepaald door de waardering en resultaatneming op participaties en leningen. Om het risico van financiële uitzettingen te kunnen beheersen, voert LIOF strakke projectadministraties. Deze resulteren in rapportages die we periodiek in het managementteam bespreken. LIOF maakt gebruik van een participatiebeheersysteem waarin de stappen staan beschreven van lead naar deelneming en van deelneming naar exit. Het voorzieningen- en waarderingsbeleid is gebaseerd op de 'Valuation Guidelines for Private Equity and Venture Capital'. Het portfoliomanagement van de investeringsportefeuille is strak gestructureerd. LIOF volgt een systeem van waardering waarin wij alle participaties periodiek beoordelen op reële waarde. Waardemutaties worden hierdoor meestal vroegtijdig onderkend.

Risico: Liquiditeitstekort

Beheersmaatregel:

LIOF heeft geen significante concentraties van kredietrisico's. De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben. Voor het uitoefenen van de treasury-functie met betrekking tot de liquide middelen neemt LIOF de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) in acht. De liquide middelen zijn direct opeisbaar waardoor er geen liquiditeitsrisico kan ontstaan.

Bij het aangaan van investeringsverplichtingen en het periodiek beoordelen van dividendruimte wordt erop gelet dat er voldoende liquiditeit is om aan de verplichtingen te voldoen.

Risico: Het niet juist toepassen van fiscale regels

Beheersmaatregel:

LIOF werkt in overeenstemming met de vigerende wet- en regelgeving. We zijn permanent in overleg met accountants en andere deskundigen om eventuele wijzigingen in wet- en regelgeving te implementeren.

Risico: Ten onrechte ontvangen en/of uitbetaalde subsidies

Beheersmaatregel

Voor projectaanvang maken we een transparante en zorgvuldige projectrisicoanalyse. Voor zover we met LIOF gebruikmaken van Europese steunfondsen zijn we op de hoogte van de betreffende regelgeving.

Informatie risico's

Bijna alle gegevens van LIOF bevinden zich in geautomatiseerde systemen. De werking van die systemen is onder meer afhankelijk van de technische infrastructuur.

Risico: Datalek

Beheersmaatregel:

De data van LIOF is opgeslagen in Azure cloud in de EU en goed beveiligd en back-up via Microsoft overeenkomst. Continuïteit van de ICT is hierdoor gewaarborgd. Voor het inloggen gebruiken de LIOF-medewerkers tweefactor authenticatie.

LIOF heeft een security officer benoemd en een protocol voor mogelijke datalekken.

Risico: Schending privacygegevens

Beheersmaatregel:

De naleving van de AVG / privacy wetgeving heeft de aandacht en wordt nageleefd volgende de privacywet Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) uit 2018. LIOF heeft een cybersecurity verzekering ter dekking mogelijke schades of aanspraken op het gebied van cybercrime of AVG.

Natuurlijk kapitaal

Natuurlijk kapitaal is de voorraad aan natuurlijke ecosystemen die een stroom van waardevolle producten en diensten voortbrengt, nu en in de toekomst. Natuurlijk kapitaal is niet van invloed op direct gebruik door LIOF maar wel indirect door onze inzet op de transitie en in het bijzonder de transitie circulariteit. Samen met ondernemers kijken wij naar de inzet en het belang van circulaire verdienmodellen en korte ketens. En wij ontsluiten het voor hun relevante ecosysteem.

In bijlage 6 is de bijbehorende risicomatrix opgenomen.

10. Jaarrekening

Inhoudsopgave	29
Geconsolideerde balans per 31 december 2020	30
Geconsolideerde resultatenrekening 2020	31
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2020	32
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020, grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	33
Nadere toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020	42
Nadere toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2020	49
Enkelvoudige balans per 31 december 2020	57
Enkelvoudige resultatenrekening 2020	58
Nadere toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020	59
Nadere toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2020	66
 Overige gegevens	
Overige gegevens	67

Geconsolideerde balans per 31 december 2020

(voor resultaatbestemming)

(bedragen in euro's x 1.000)

31-12-2020 31-12-2019

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

1. Bedrijfsgebouwen en terreinen	-	-
1. Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.070	1.246
	1.070	1.246

Financiële vaste activa

2. Overige effecten	25.315	24.089
2. Overige vorderingen	24.314	16.597
	49.629	40.686

Vlottende activa

Vorderingen

3. Overige vorderingen en overlopende activa	907	1.037
	907	1.037

Liquide middelen

4. Liquide middelen	55.501	61.545
---------------------	---------------	---------------

Totaal activa

107.107 104.514

Passiva

Groepsvermogen

5. Eigen vermogen	86.791	93.019
-------------------	---------------	---------------

Voorzieningen

6. Overige voorzieningen	516	516
--------------------------	------------	------------

Langlopende schulden

7. Schulden aan aandeelhouders	10.224	4.169
--------------------------------	---------------	--------------

Kortlopende schulden

8. Schulden aan aandeelhouders	5.221	1.189
9. Crediteuren	1.365	506
Belastingen en sociale premies	239	211
10. Onderhanden subsidieprojecten	1.850	3.944
11. Overige schulden en overlopende passiva	901	960
	9.576	6.810

Totaal passiva

107.107 104.514

Geconsolideerde resultatenrekening 2020

(voor resultaatbestemming)

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
12. Netto-omzet	4.017	3.892
13. Overige bedrijfsopbrengsten	1.485	1.277
Som der bedrijfsopbrengsten	5.502	5.169
14. Lonen en salarissen	4.401	4.349
14. Pensioenlasten en overige sociale lasten	1.274	1.260
15. Afschrijvingen op materiële vaste activa	228	218
16. Overige bedrijfskosten	1.443	1.863
Som der bedrijfslasten	7.346	7.690
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	2.190	7.355
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	2.229	896
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-8.504	-4.470
Rentelasten en soortgelijke kosten	-299	-51
17. Uitkomst der financiële baten en lasten	-4.384	3.730
Resultaat voor belastingen	-6.228	1.209
18. Vennootschapsbelasting	-	-
Resultaat deelnemingen	-	-
Resultaat na belastingen	-6.228	1.209

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2020

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Resultaat	-6.228	1.209
Aanpassingen voor:		
1. - Afschrijvingen en waardeverminderingen op materiële vaste activa	228	218
6. - Mutatie overige voorzieningen	-	-56
17. - Financiële baten en lasten	4.384	-3.730
	-1.616	-2.359
Verandering in werkkapitaal:		
- Mutatie onderhanden subsidieprojecten	-2.094	1.041
- Mutatie vorderingen	130	1.562
- Mutatie kortlopende schulden	721	-2.555
	-1.243	48
Kasstroom uit operationele activiteiten	-2.859	-2.311
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:		
1. Netto investering in materiële vaste activa	-52	-79
2. Investeringsactiviteiten in participaties	-4.881	-3.693
2. Verstrekte leningen u/g	-15.880	-5.056
2. Desinvestering participaties	309	6.894
2. Aflossing leningen u/g	3.139	2.953
17. Ontvangen dividend participaties	964	2.680
17. Ontvangen interest leningen u/g	1.092	1.027
17. Rentelasten en bankkosten	-299	-51
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-15.608	4.675
7. Ontvangen lening o/g	12.423	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	12.423	-
Netto kasstroom	-6.044	2.364
4. Liquide middelen 31 december	55.501	61.545
4. Liquide middelen 1 januari	61.545	59.181
Netto kasstroom	-6.044	2.364

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020, grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van N.V. Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering (in de jaarrekening ook aangeduid als “N.V. LIOF” of “LIOF”), statutair en feitelijk gevestigd te Maastricht met KvK nummer 14604604, en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit: een bijdrage leveren aan het verbeteren van de sociaal-economische structuur en de werkgelegenheid in de provincie Limburg.

Aandeelhouders

De aandeelhouders van N.V. LIOF zijn de Provincie Limburg en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, beiden houden een 50% belang.

Vestigingsadres

N.V. LIOF is gevestigd aan het Wim Duisenbergplantsoen 27, 6221 SE te Maastricht en heeft tevens een locatie aan de Villafloraweg 1, 5928 SZ te Venlo.

Grondslagen

Algemene grondslagen

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2020, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2020.

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De balans is ingericht overeenkomstig model B en de winst- en verliesrekening overeenkomstig model E van het Besluit modellen jaarrekening.

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

In de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Presentatie- en functionele valuta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de onderneming. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in duizenden euro's.

Model resultatenrekening

De resultatenrekening is weergegeven volgens de categorale indeling. Teneinde het vereiste inzicht te geven in de resultaatontwikkeling per activiteit, Financieringsbedrijf en Ontwikkelingsbedrijf, is hierna de resultatenrekening van deze activiteiten weergegeven en de aansluiting op het totale resultaat.

Groepsverhoudingen

N.V. LIOF te Maastricht staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen:

- een 100% deelneming in Nedermaas Hightech Ventures BV;
- een 100% deelneming in LIOF Business Center Avantis BV;
- een 100% deelneming in LIOF OverbruggingsFonds (LOF) B.V. (voorheen genaamd Europees Bedrijven Centrum Heerlen B.V.).

Bovenstaande rechtspersonen zijn gevestigd op het Wim Duisenbergplantsoen 27 te Maastricht en deze groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar dochtermaatschappijen in de groep, andere groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Dochtermaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming (en/of een of meer van haar dochtermaatschappijen) meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen, of meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en zodanig kunnen worden uitgeoefend dat ze daardoor de onderneming meer of minder invloed verschaffen. Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

Belangen die uitsluitend worden aangehouden om ze te vervreemden worden niet geconsolideerd indien bij verwerving al het voornemen bestaat om het belang af te stoten, de verkoop binnen een jaar waarschijnlijk is en op overnamedatum (of binnen een korte periode daarna) aan andere indicatoren wordt voldaan. Deze belangen worden opgenomen onder de vlottende activa, onder effecten ('slechts aangehouden om te vervreemden').

De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden opgesteld volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de groep.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge aandelenverhoudingen, schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd. Tevens zijn de resultaten op onderlinge transacties tussen groepsmaatschappijen geëlimineerd voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd en er geen sprake is van een bijzondere waardevermindering. Bij een transactie waarbij de rechtspersoon een niet-100%-belang heeft in de verkopende groepsmaatschappij, wordt de eliminatie uit het groepsresultaat pro rata toegerekend aan het minderheidsbelang op basis van het aandeel van de minderheid in de verkopende groepsmaatschappij.

De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht binnen het groepsvermogen. Indien de aan het minderheidsbelang van derden toerekenbare verliezen het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappij overtreffen, dan wordt het verschil, alsmede eventuele verdere verliezen, volledig ten laste van de meerderheidsaandeelhouder gebracht, tenzij en voor zover de minderheidsaandeelhouder de verplichting heeft, en in staat is, om die verliezen voor zijn rekening te nemen. Het aandeel van derden in het resultaat wordt afzonderlijk als laatste post in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening in aftrek op het groepsresultaat gebracht.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De belangrijkste schatting betreft de waardering van de portefeuille van overige effecten en leningen u/g.

NV LIOF waardeert haar portefeuille tenminste twee keer per jaar op basis van de ontwikkelingen bij de ondernemingen in portefeuille. De analyse van de aspecten als productfase, marktfase, kwaliteit management, liquiditeitspositie, inkoopmarkt, financials en exit-mogelijkheden leiden tot een bepaalde weging van het risico, en daarmee tot een bepaald voorzieningenniveau. De voorzieningen zijn derhalve gebaseerd op een risicomodel en niet op een fair market value model of ander soort waarderingsmodel.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Verwerking activa en passiva

Activa en passiva worden opgenomen tegen historische kostprijs, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Verwerking opbrengsten en kosten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de geleverde diensten of activa zijn overgedragen aan de afnemer.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële en financiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroom-genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vreemde valuta

Activa en passiva in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. De hieruit resulterende koersverschillen worden in de resultatenrekening verantwoord.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel de primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als de financiële derivaten verstaan. Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en leningen u/g, (overige) vorderingen, geldmiddelen, leningen o/g en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en (overige) schulden. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), verstrekte leningen en overige vorderingen, investeringen in eigenvermogensinstrumenten, overige financiële verplichtingen en derivaten. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de toelichting per balanspost.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd indien de rechtspersoon beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de vennootschap het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Indien sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Winstbelastingen, ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Vaste activa

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en Terreinen

De gebouwen zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs eventueel verminderd met toegekende subsidies onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen, dan wel lagere marktwaarde en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage (gebouwen tussen de 3,33% en 4%, andere bedrijfsmiddelen tussen de 25% en de 33,3%) van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt lineair afgeschreven vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Andere vaste bedrijfsmiddelen

De andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd op basis van de aanschaffingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de verwachte economische levensduur, zijnde 5 en 10 jaar. Er wordt afgeschreven vanaf het moment dat het actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Waardering van de deelnemingen vindt plaats tegen netto vermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze netto vermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van N.V. LIOF. Deelnemingen met negatieve netto vermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de betreffende vennootschap wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van de voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Overige effecten

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft de onderneming diverse participaties in ondernemingen. De aandelenparticipaties worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De vervolgwaaardering betreft de verkrijgingsprijs minus eventuele bijzondere waardeverminderingen. Het dividend wordt als resultaat aangemerkt en verwerkt onder de financiële baten en lasten. De waardering tegen verkrijgingsprijs heeft tot gevolg dat waardeinstijgingen van participaties niet in de cijfers tot uitdrukking komen.

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft de onderneming diverse participaties in ondernemingen. Participaties worden niet aangegaan met als doel om zeggenschap te krijgen over de onderneming, maar met als doel om te vervreemden. Er is te allen tijde een exit strategie om dit te bereiken. In uitzonderingsgevallen kunnen meerderheidsposities ontstaan. Dit is altijd van tijdelijke aard. De betreffende participaties worden om deze redenen niet meegeconsolideerd (niet van toepassing in het verslagjaar en/of het voorafgaande jaar). Voor een overzicht van kapitaalbelangen verwijzen wij naar de bijlage 'Participaties LIOF'.

Overige vorderingen

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft de onderneming diverse leningen verstrekt. De leningen u/g betreffen zowel leningen aan participaties als leningen aan ondernemingen waarin niet wordt geparticipeerd. De leningen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve- rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. Baten en lasten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt zodra de leningen een bijzondere waardevermindering ondergaan.

Vlottende Activa

Overige vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs verminderd met een eventuele voorziening voor oninbaarheid. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering. Liquide middelen die naar verwachting langer dan 12 maanden niet ter beschikking staan van de onderneming, worden gerubriceerd als financiële vaste activa.

Passiva

Voorzieningen

Tenzij anders vermeld, worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen.

In de balans wordt een voorziening opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Rechten en verplichtingen voortvloeiend uit eenzelfde overeenkomst worden niet in de balans opgenomen indien en voor zover noch de onderneming noch de tegenpartij heeft gepresteerd. Opname in de balans geschiedt wanneer de nog te ontvangen respectievelijk te leveren prestatie en tegenprestatie niet (meer) met elkaar in evenwicht zijn en dit voor de onderneming nadelige gevolgen heeft.

De overige voorzieningen bestaan uit een voorziening voor pensioen oud medewerkers en een voorziening voor de earn-out Beheer Innovatiefonds Provincie Limburg B.V. (afgekort als "BIPL").

N.V. LIOF heeft de vennootschap BIPL per 1 januari 2017 overgenomen en uit dien hoofde nog een earn-out verplichting.

Schulden

Langlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

Onder opbrengsten wordt verstaan de toegezegde subsidies voor uitvoering van activiteiten en diensten en de doorbelasting van personeelskosten voor het verlenen van diensten.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst-en-verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden / de tot dat moment verrichte dienstverlening als percentage van de totaal te verrichten dienstverlening / de tot dat moment gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

De ontvangen subsidies hebben betrekking op gesubsidieerde uitgaven en worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Kosten

De kosten en opbrengsten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Lonen en salarissen en pensioenlasten

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vennootschap.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan de pensioenuitvoerder verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Financiële baten en lasten

Opbrengsten uit de verkoop van aandelen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de entiteit. De kostprijs van deze participaties wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld.

Opbrengsten uit interesten op leningen worden verantwoord in de periode waarop deze betrekking hebben, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Vennootschapsbelasting

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt, of op overnames.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Voor belastbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, buitenlandse niet-zelfstandige eenheden, deelnemingen en joint ventures wordt een latente belastingverplichting opgenomen tenzij de onderneming in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst niet zal aflopen.

Voor verrekenbare tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen en deelnemingen wordt een latente belastingvordering opgenomen uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst afloopt en er fiscale winst beschikbaar zal zijn ter compensatie van het tijdelijk verschil.

De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Nadere toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020

Activa

Vaste activa

1. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
Verkrijgingsprijs per 1 januari 2020	758	1.697	2.455
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen per 1 januari 2020	-758	-451	-1.209
Boekwaarde per 1 januari 2020	-	1.246	1.246
Aanschaffingen	-	52	52
Afschrijvingen	-	-228	-228
Desinvesteringen - aanschafwaarde	-	-	-
Desinvesteringen - cumulatieve afschrijving	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2020	-	1.070	1.070
Verkrijgingsprijs per 31 december 2020	758	1.749	2.507
Cumulatieve afschrijvingen en overige	-758	-679	-1.437
Boekwaarde per 31 december 2020	-	1.070	1.070

Financiële vaste activa

2. Overige effecten en overige vorderingen

De samenstelling van de financiële vaste activa per 31 december 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Participaties	25.315	24.089
Overige effecten	25.315	24.089
Leningen u/g aan participaties	13.675	12.158
Leningen u/g overig	10.639	4.439
Overige vorderingen	24.314	16.597

Boekwaarde	49.629	40.686
-------------------	---------------	---------------

(bedragen in euro's x 1.000)	Participaties	Leningen u/g aan participaties	Leningen u/g overig	31-12-2020 Totaal	31-12-2019 Totaal
Aanschafwaarde	49.093	21.058	11.696	81.847	67.203
Afwaarderingen	23.778	7.383	1.057	32.218	26.517

Boekwaarde	25.315	13.675	10.639	49.629	40.686
-------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Het verloop van de aanschafwaarde financiële vaste activa in 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	Participaties	Leningen u/g aan participaties	Leningen u/g overig	Totaal
Financiële vaste activa reeds gestort	44.679	17.196	5.328	67.203
Financiële vaste activa nog te storten	7.770	5.411	170	13.351
Stand per 1 januari 2020	52.449	22.607	5.498	80.554
<i>Bij:</i>				
-Nieuwe verwervingen	1.817	4.787	8.928	15.532
-Uitbreidingen bestaande activa	1.113	2.255	176	3.544
-Herrubricering participaties en leningen u/g	-639	157	482	-
-Herrubricering rentevordering	-	37	104	141
-Conversie	1.384	-1.384	-	-
	3.675	5.852	9.690	19.217
<i>Af:</i>				
- Desinvesteringen / aflossingen	-175	-784	-2.355	-3.314
- Vrijval commitments	-	-590	-	-590
- Liquidaties	-1.037	-799	-967	-2.803
	-1.212	-2.173	-3.322	-6.707
<i>Af:</i>				
- Financiële vaste activa nog te storten	-5.819	-5.228	-170	-11.217
Stand 31 december 2020	49.093	21.058	11.696	81.847

Het verloop van de afwaarderingen financiële vaste activa in 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)

	Participaties	Leningen u/g aan participaties	Leningen u/g overig	Totaal
Stand per 1 januari 2020	20.590	5.038	889	26.517
<i>Bij:</i>				
-Bijzondere waardeverminderingen	4.853	5.284	1.057	11.194
-Herrubricering lening u/g aan participaties / overig	-	-396	396	-
	4.853	4.888	1.453	11.194
<i>Af:</i>				
- Desinvesteringen / aflossingen	-	-	-	-
- Terugname bijzondere waardeverminderingen	-629	-1.744	-317	-2.690
- Liquidaties	-1.036	-799	-968	-2.803
	-1.665	-2.543	-1.285	-5.493
Stand 31 december 2020	23.778	7.383	1.057	32.218

De samenstelling van de financiële vaste activa per geconsolideerde vennootschap per 31 december 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	Participaties	Leningen u/g aan participaties	Leningen u/g overig	31-12-2020 Totaal	31-12-2019 Totaal
N.V. LIOF	24.474	12.041	2.959	39.474	39.982
Nedermaas Hightech Ventures B.V.	841	-	-	841	704
LIOF Overbruggingsfonds B.V.	-	1.634	7.680	9.314	-

Boekwaarde	25.315	13.675	10.639	49.629	40.686
-------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Als gevolg van verbeterde marktomstandigheden zijn de waardeinschattingen van een aantal participaties/ leningen u/g duurzaam verbeterd. In het verleden hierop afgeboekte bijzondere waardeverminderingen zijn waar mogelijk teruggenomen, op basis van feitelijke biedingen op aandelen, toegenomen beschikbare cashflows en/of significant verbeterde performance. Het saldo mutaties afwaarderingen sluit niet met de resultatenrekening aangezien de afwaarderingen in deelneming Nedermaas verrekend worden met de schulden aan aandeelhouders.

Participaties

In een aantal gevallen heeft de vennootschap waarin wordt geparticipeerd, of hebben haar aandeelhouders, volgens overeenkomst het recht op koop van de door de LIOF gehouden aandelen op een door kopers te bepalen moment binnen de overeengekomen contractperiode.

Leningen u/g aan participaties / overig

De leningen zijn overwegend achtergesteld en ten dele converteerbaar in aandelen (op overeengekomen voorwaarden). Dit betreft leningen met een looptijd van 2 tot 12 jaar waarover jaarlijks een rente wordt berekend variërend tussen 2% en 10%. Van deze leningen u/g is een bedrag van € 1,1 miljoen opeisbaar in 2021. Gezien het verhoogde risico van deze leningen is dit bedrag niet als kortlopende vordering opgenomen.

Vlottende activa

Vorderingen

3. Overige vorderingen en overlopende activa

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren	627	718
Overige vorderingen en overlopende activa	280	319
	907	1.037

De vorderingen hebben een verwachte looptijd van minder dan 1 jaar.
Gedurende het boekjaar is geen voorziening ten laste van de resultatenrekening gevormd.

Liquide middelen

4. Liquide middelen

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Liquide middelen	55.501	61.545
	55.501	61.545

De liquide middelen van de groep bedragen ultimo 2020 € 55,5 miljoen. Hierbij moet worden aangetekend dat deze middelen gedeeltelijk tot het werkkapitaal van Nedermaas Hightech Ventures en het LIOF Overbruggingsfonds behoren met een eigen doelstelling en structuur en deze niet voor LIOF ter beschikking staan. De liquiditeit welke ter beschikking staat van LIOF bedraagt circa € 49,7 miljoen. Uit deze € 49,7 miljoen moet LIOF de reeds aangegane commitments betalen van € 11,2 miljoen en zal ook de terugbetaling plaatsvinden van de ontvangen voorschotten groot € 1,1 mln aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en aan de Provincie Limburg (2019: € 1,2 mln). Ultimo 2020 moet derhalve tenminste ca. € 13 miljoen liquiditeit worden aangehouden. De vrij beschikbare liquiditeit (het meerdere) bedraagt circa € 37 miljoen (2019: € 43 miljoen).

Passiva

Groepsvermogen

5. Eigen vermogen

Deze post heeft het volgende verloop in 2020:

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Stand per 1 januari	93.019	91.810
Bij: Resultaat	-6.228	1.209
Stand per 31 december	86.791	93.019

Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen we naar de toelichting op het eigen vermogen bij de enkelvoudige balans.

Voorzieningen

6. Overige voorzieningen

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening pensioen oud medewerkers	24	24
Voorziening earn-out Beheer Innovatiefonds Provincie Limburg	492	492
	516	516

Voorziening pensioen oud medewerkers

De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitgaven voor de verplichte doorbetaling van pensioenpremie gedurende maximaal twee jaar na ontslag (of tot het eerder moment van bereiken AOW leeftijd of eerder moment van nieuwe dienstbetrekking).

Voorziening earn-out BIPL

De voorziening is opgenomen tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichting af te wikkelen conform de overnameovereenkomst inzake Beheer Innovatiefonds Provincie Limburg ("BIPL").

Het verloop van de overige voorzieningen in 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	Pensioen oud medewerkers	Earn-out BIPL	Totaal 2020	Totaal 2019
Boekwaarde per 1 januari	24	492	516	572
Aanwending	-	-	-	-39
Vrijval	-	-	-	-17
Boekwaarde per 31 december	24	492	516	516

Langlopende schulden

7. Schulden aan aandeelhouders

Dit betreft een lening ontvangen van het Ministerie EZK met het volgende verloop:

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Stand per 1 januari	4.169	5.065
Bij : nieuwe lening LIOF OverbruggingsFonds (LOF) B.V.	12.423	-
Af : presentatie lening o/g Ministerie EZK als kortlopende schuld	-4.139	-
Bij (af): verrekening resultaat Nedermaas en LOF	-2.229	-896

Stand per 31 december

10.224

4.169

Door het Ministerie EZK is een renteloze lening verstrekt aan Nedermaas Hightech Ventures ter financiering van hightech start up's in de Provincie Limburg alsmede ter bekostiging van de beheerkosten van het fonds. De lening heeft een looptijd tot en met 30 juni 2021. De uitzettingsperiode van het fonds Nedermaas Hightech Ventures liep tot 31 december 2014 en werd gevolgd door een beheerperiode die zou eindigen op 31 december 2020. LIOF voert momenteel nog het beheer uit en is in overleg met het Ministerie EZK over de afwikkeling van de activiteiten van Nedermaas Hightech Ventures.

In 2020 is door het Ministerie EZK een renteloze lening verstrekt aan LIOF OverbruggingsFonds (LOF) B.V. ter financiering van MKB ondernemingen in de Provincie Limburg welke een negatieve impact hebben ondervonden als gevolg van Covid-19 middels zogenaamde Corona Overbruggingsleningen. De lening van Ministerie EZK heeft een looptijd tot en met 31 december 2026. De uitzettingsperiode van de Corona Overbruggingsleningen aan MKB ondernemingen loopt tot en met 30 juni 2021, de looptijd van deze leningen is maximaal vijf jaar en de rente bedraagt 3%.

De resultaten van zowel het investeringsfonds als de Corona Overbruggingsleningen komen ten gunste van of ten laste van het Ministerie EZK. De verrekening van het resultaat wordt in de resultatenrekening verantwoord onder de post 'Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten' (zie toelichting nr. 17).

Kortlopende schulden

8. Schulden aan aandeelhouders

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Schuld subsidiënt Provincie Limburg	1.046	1.094
Schuld subsidiënt Ministerie EZK	36	95
Kortlopend deel lening o/g Nedermaas Hightech Ventures / Ministerie EZK	4.139	-

5.221

1.189

De schuld aan subsidiënten bevat ultimo 2020 een reservering groot € 180.000 (2019: € 180.000) van de ontvangen bijdrage welke in een volgend jaar kan worden aangewend passend binnen het goedgekeurde beleidsplan voor het Ontwikkelingsbedrijf (€ 50.000 Ministerie Economische Zaken en Klimaat, € 130.000 Provincie Limburg; ultimo 2019 respectievelijk € 50.000 en € 130.000).

9. Crediteuren

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Crediteuren participaties / leningen	1.125	129
Overige crediteuren	240	377

1.365

506

10. Onderhanden subsidieprojecten

Dit betreffen subsidieprojecten waarin LIOF bemiddelt. Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien het totaal van alle onderhanden projecten een debetstand heeft, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de vlottende activa. Indien het totaal van alle onderhanden projecten een creditsaldo vertoont, wordt het totaalsaldo gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

11. Overige schulden en overlopende passiva

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Reservering vakantiegelden en vakantiedagen	339	273
Beheer BIPL	290	490
Overige vooruit ontvangen en nog te betalen kosten	272	197
	901	960

Deze posten hebben een looptijd van korter dan een jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is € 0,3 miljoen (2019: € 0,2 miljoen). De resterende looptijd van het huurcontracten te Maastricht en Venlo zijn respectievelijk 7 jaar en 0,5 jaar.

De totale niet uit de balans blijvende huurverplichting per 31 december 2020 is EUR 1,3 miljoen (2019: EUR 1,5 miljoen). De verplichting binnen 1 jaar bedraagt EUR 0,3 miljoen (2019: EUR 0,5 miljoen). De verplichting van 2-5 jaar bedraagt EUR 0,6 miljoen (2019: EUR 0,6 miljoen). De verplichting groter dan 5 jaar bedraagt EUR 0,4 miljoen (2019: 0,4 miljoen).

De verplichtingen uit hoofde van met derden aangegane leaseovereenkomsten bedragen in totaal € 0,3 miljoen (2019: € 0,4 miljoen) en na 5 jaar € 0.

In de aankoop van aandelen Hartelt Fund Management is een call en een put optie opgenomen. Deze call en put optie betreft het verkopen van de aandelen die in bezit zijn van N.V. Industriebank LIOF aan Hartelt Fund Management tegen een vastgestelde prijs in de komende 3 tot 5 jaren. Bij de waardering van de participatie is rekening gehouden met deze mogelijke call en put optie.

N.V. LIOF heeft zich gecommitteerd om € 11,2 miljoen (2019: € 13,4 miljoen) bij te storten in het vermogen van de participaties. Deze stortingen vinden plaats als aan de gemaakte contractuele afspraak is voldaan. Hiermee hangt ook samen of en op welke termijn deze bedragen worden uitgekeerd.

Tegen de onderneming en/of groepsmaatschappijen zijn diverse claims ingediend die door haar/hen worden betwist. Hoewel de afloop van deze geschillen niet met zekerheid kan worden voorspeld, wordt – mede op grond van ingewonnen juridisch advies – aangenomen dat deze geen nadelige invloed van betekenis zal hebben op de geconsolideerde financiële positie.

Nadere toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2020

Bedrijfsopbrengsten

12. Netto-omzet

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Subsidie Provincie Limburg	2.924	2.888
Subsidie Ministerie EZK	1.093	1.004
Subsidie apparaatskosten	4.017	3.892
	4.017	3.892

De bijdragen van de Provincie Limburg en het Ministerie EZK aan de apparaatskosten zijn voor het boekjaar 2020, inclusief prijs- en loonbijstelling, als volgt toegezegd:

(bedragen in euro's x 1.000)	Provincie Limburg	Ministerie EZK	Totaal
Oorspronkelijke toezegging	3.091	1.163	4.254
Af: Verlaging op basis van resultaat	-167	-70	-237
	2.924	1.093	4.017

13. Overige bedrijfsopbrengsten

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Doorbelaste personeelskosten	1.107	1.097
Vrijval reservering projecten	-	180
Beheervergoeding LOF B.V.	378	-
	1.485	1.277

De doorbelaste personeelskosten kunnen als volgt worden gesplitst:

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Doorbelaste personeelskosten Financieringsbedrijf	1.078	1.097
Doorbelaste personeelskosten Ontwikkelingsbedrijf	29	-
	1.107	1.097

De doorbelaste personeelskosten bestaan grotendeels uit de doorbelasting aan de fondsen welke beheerd worden voor de Provincie Limburg, zijnde het Limburg Business Development Fonds (LBDF) B.V. en het MKB-Leningenfonds (MKB-L) B.V..

Bedrijfslasten

14. Lonen en salarissen, pensioenlasten en overige sociale lasten

De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:
(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Salarissen	3.743	3.699
Inleenkrachten	17	24
Overige personeelskosten	641	626
Lonen en salarissen	4.401	4.349
Pensioenlasten	791	742
Overige sociale lasten	483	518
	5.675	5.609

De personeelskosten kunnen als volgt worden gesplitst:
(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Personeelskosten Financieringsbedrijf	2.498	2.621
Personeelskosten Ontwikkelingsbedrijf	3.177	2.988
	5.675	5.609

Het gemiddeld aantal in de groep werkzame werknemers, berekend op fulltimebasis en uitgesplit naar activiteiten, bedroeg:

	2020	2019
Financieringsbedrijf	20,7	20,5
Ontwikkelingsbedrijf	26,9	25,8
	47,6	46,3

Pensioenen

N.V. LIOF is vrijwillig aangesloten bij het Pensioenfonds ABP. De regelingen worden gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst is beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waar onder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de groep en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van rentetarieven van hoogwaardige ondernemingsobligaties. Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening. Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de groep beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die de pensioenvordering in zich bergt zullen toekomen aan de groep, en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. Ultimo 2020 (en 2019) waren er voor N.V. LIOF geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Deze regeling wordt onder het Nederlandse pensioenstelsel gefinancierd door afdrachten aan het pensioenfonds ABP. Deelname aan het pensioenfonds is verplicht gesteld in de arbeidsovereenkomst van N.V. LIOF.

De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van (tenminste) kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middelloonregeling met -voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden)- voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement. De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt 1,875% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise (ad € 14.200). Het pensioengevend salaris is gemaximeerd (op € 112.189). De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt tenminste 22,09% van het pensioengevend salaris. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van pensioenfonds ABP op basis van de dekkingsgraad en verwachte rendementen. De dekkingsgraad van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds bedraagt ultimo 2020 volgens opgave van het fonds 93,2% (2019: 97,8%). Op basis van het uitvoeringsreglement heeft de groep bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Bezoldiging bestuurders

N.V. LIOF past vrijwillig de kaders van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ("WNT") toe voor wat betreft de maximale bezoldiging en publicatie van de bezoldiging van de directie en toezichthouders. N.V. LIOF valt niet onder de WNT.

De bezoldiging van de bestuurder kan als volgt worden gespecificeerd (presentatie zoals voor WNT gebruikelijk is):

(bedragen in euro's x 1.000)	T.van Elk	
	2020	2019
Beloning	173	171
Belastbare onkostenvergoedingen	7	2
Beloningen betaalbaar op termijn (1)	21	21

	201	194
<i>Toegepast WNT maximum:</i>	<i>201</i>	<i>194</i>
(1) Betreft het werkgeversgedeelte van de pensioenpremie.		

Bezoldiging toezichthouders en investeringscommissie

Naast het toezichthoudende orgaan, de Raad van Commissarissen ("RvC"), is er met ingang van mei 2018 ook een Investeringscommissie ("IC"). Leden van beide organen ontvangen alleen een vaste vergoeding.

De bezoldiging van de leden van beide organen (inclusief BTW) kan als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
De vergoeding voor de Raad van Commissarissen (2020: gem. 3 personen; 2019: gem. 3,3 personen)	44	48
De vergoeding voor de Investeringscommissie (2020: 3 personen; 2019: 3 personen)	46	46

	90	94
--	-----------	-----------

De bezoldiging van de toezichthouders kan als volgt worden gespecificeerd
(exclusief BTW) en vergeleken met de WNT:

(bedragen in euro's x 1.000) 2020 2019

Naam:	Dhr. R. van Leen		
Functie:	Lid RvC		
Periode:	Met ingang van juni 2018 lid, vanaf juni 2019 voorzitter		
Bezoldiging:		16	13
<i>Toegepast WNT maximum:</i>		29	26

Naam:	Mevr. S. Croonenberg		
Functie:	Lid RvC		
Periode:	Met ingang van juni 2019		
Bezoldiging:		11	7
<i>Toegepast WNT maximum:</i>		19	12

Naam:	Dhr. H. Jennissen		
Functie:	Lid RvC		
Periode:	Met ingang van juni 2018		
Bezoldiging:		11	11
<i>Toegepast WNT maximum:</i>		19	19

Naam:	Dhr. B. Litjens		
Functie:	Voorzitter RvC		
Periode:	Tot en met mei 2019		
Bezoldiging:		-	8
<i>Toegepast WNT maximum:</i>		-	11

Naam:	Mevr. L. Berkers		
Functie:	Lid RvC		
Periode:	Tot en met mei 2019		
Bezoldiging:		-	5
<i>Toegepast WNT maximum:</i>		-	8

BTW en afronding		6	4
------------------	--	---	---

Totale vergoeding voor de Raad van Commissarissen		44	48
--	--	-----------	-----------

15. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijvingskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Bedrijfsgebouwen en terreinen	-	-
Andere vaste bedrijfsmiddelen	228	218
	228	218

De afschrijvingskosten kunnen als volgt worden gesplitst:

(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Afschrijvingskosten Financieringsbedrijf	99	96
Afschrijvingskosten Ontwikkelingsbedrijf	129	122
	228	218

16. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Huisvestingskosten	266	271
Reis- en verblijfskosten	35	103
Kantoorkosten	159	137
PR	201	262
Advies en projectkosten	602	858
Automatiseringskosten	250	265
BTW teruggave	-77	-52
Overig	7	19
	1.443	1.863

De overige bedrijfskosten kunnen als volgt worden gesplitst:

(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Overige bedrijfskosten Financieringsbedrijf	703	901
Overige bedrijfskosten Ontwikkelingsbedrijf	740	962
	1.443	1.863

Accountantshonoraria

De accountantshonoraria (KPMG) kunnen als volgt worden samengevat:

(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Onderzoek van de jaarrekening	96	93
Andere controle-opdrachten	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-
	96	93

17. Uitkomst der financiële baten en lasten

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Opbrengst verkoop participaties	309	5.485
Aanschafwaarde desinvesteringen participaties	-175	-3.237
Transactieresultaat desinvesteringen participaties	134	2.248
Voorziening desinvesteringen participaties	-	1.400
Resultaat boekjaar desinvesteringen participaties	134	3.648
Dividendopbrengsten	964	2.680
Rente- en provisiebaten participaties en leningen u/g	1.092	1.027
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren	2.190	7.355
Verrekening resultaat Nedermaas en LOF met Ministerie EZK	2.229	896
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	2.229	896
Dotatie voorzieningen participaties en leningen u/g	-11.194	-8.114
Vrijval voorzieningen participaties en leningen u/g	2.690	3.644
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-8.504	-4.470
Rentelasten en bankkosten	-299	-51
Rentelasten en soortgelijke kosten	-299	-51
	-4.384	3.730

De verrekening resultaat Nedermaas met Ministerie EZK is nader toegelicht bij de langlopende schulden aan aandeelhouders (toelichting nr. 7).

De opbrengst verkoop participaties 2019 is netto getoond, na aftrek van het af te dragen deel van de verkoopopbrengst aan de Provincie Limburg ad € 1,4 mln uit hoofde van de earn-out afspraak van het voormalige fonds Beheer Innovatiefonds Provincie Limburg. In het kasstroomoverzicht is de verkoopopbrengst bruto gepresenteerd.

De dividendopbrengsten kunnen als volgt worden gesplitst:

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Ontvangen dividend in het kader van een exit	-	-
Overige ontvangen dividenden	964	2.680
	964	2.680

18. Vennootschapsbelasting

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Bedrijfseconomisch resultaat	-6.228	1.209
Bij/Af: Onbelaste resultaten	3.166	-1.780
Bij: Niet aftrekbare gemengde kosten	15	14
Fiscaal resultaat	-3.047	-557
Vennootschapsbelasting in de resultatenrekening	-	-

De verrekenbare fiscale verliezen zijn niet gewaardeerd en bedragen ultimo 2020 EUR 5,9 mln, mede door een aanpassing van de verrekenbare verliezen ultimo 2019 (verrekenbare verliezen ultimo 2019: EUR 2,9 mln).

Er is geen actieve belastinglatentie opgenomen voor mogelijke fiscaal verrekenbare verliezen omdat niet verwacht worden dat deze op korte termijn gerealiseerd kunnen worden.

Transacties met verbonden maatschappijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van LIOF of de nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Enkelvoudige balans per 31 december 2020

(voor resultaatbestemming)

(bedragen in euro's x 1.000)

31-12-2020 31-12-2019

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa

1. Bedrijfsgebouwen en terreinen	-	-
1. Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.070	1.246
	1.070	1.246

Financiële vaste activa

2. Deelneming in groepsmaatschappijen	16	16
3. Overige effecten	24.474	23.452
3. Overige vorderingen	15.000	16.530
	39.490	39.998

Vorderingen

4. Vordering op groepsmaatschappijen	1.019	365
5. Overige vorderingen en overlopende activa	907	1.037
	1.926	1.402

Liquide middelen

Liquide middelen	49.735	57.938
------------------	---------------	---------------

Totaal activa

92.221 100.584

Passiva

Eigen vermogen

6. Gestort kapitaal	53.249	53.369
7. Overige reserves	39.770	38.441
8. Resultaat boekjaar	-6.228	1.209
	86.791	93.019

Voorzieningen

9. Overige voorzieningen	1.177	791
--------------------------	--------------	------------

Kortlopende schulden

Schulden aan aandeelhouders	1.082	1.189
Crediteuren	236	504
Belastingen en sociale premies	238	211
Onderhanden subsidieprojecten	1.850	3.944
10. Overige schulden en overlopende passiva	847	926
	4.253	6.774

Totaal passiva

92.221 100.584

Enkelvoudige resultatenrekening 2020

(voor resultaatbestemming)

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Netto-omzet	4.017	3.892
Overige bedrijfsopbrengsten	1.520	1.364
Som der bedrijfsopbrengsten	5.537	5.256
11. Lonen en salarissen	4.401	4.349
11. Pensioenlasten en overige sociale lasten	1.274	1.260
Afschrijvingen op materiële vaste activa	228	218
Overige bedrijfskosten	1.344	1.814
Som der bedrijfslasten	7.247	7.641
12. Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	1.967	6.860
12. Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-6.196	-3.215
12. Rentelasten en soortgelijke kosten	-289	-51
Uitkomst der financiële baten en lasten	-4.518	3.594
Resultaat voor belastingen	-6.228	1.209
Vennootschapsbelasting	-	-
2. Resultaat deelnemingen	-	-
Resultaat na belastingen	-6.228	1.209

Nadere toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020, grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Voor de toelichting bij de vennootschappelijke balans en de vennootschappelijke resultatenrekening wordt verwezen naar de bij de geconsolideerde balans en geconsolideerde resultatenrekening gegeven toelichting. Als aanvulling hierop dient het hierna vermelde.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Nadere toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020

Activa

Vaste activa

1. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
Verkrijgingsprijs per 1 januari 2020	758	1.697	2.455
Cumulatieve afschrijvingen	-758	-451	-1.209
Boekwaarde per 1 januari 2020	-	1.246	1.246
Aanschaffingen	-	52	52
Afschrijvingen	-	-228	-228
Desinvesteringen - aanschafwaarde	-	-	-
Desinvesteringen - cumulatieve afschrijving	-	-	-
Boekwaarde per 31 december 2020	-	1.070	1.070
Verkrijgingsprijs per 31 december 2020	758	1.749	2.507
Cumulatieve afschrijvingen en overige	-758	-679	-1.437
Boekwaarde per 31 december 2020	-	1.070	1.070

Financiële vaste activa

2. Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Het verloop van de deelnemingen in groepsmaatschappijen is in 2020 als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2019	Herrubricering 1/1/2020	Resultaat 2020	31-12-2020
LIOF BC Avantis BV	-276	-	-	-276
Nedermaas Hightech Ventures BV	16	-	-	16
LIOF Overbruggingsfonds (LOF) BV	-	-386	-	-386
Stand deelnemingen inclusief negatieve netto vermogenswaarde	-260	-386	-	-646
Gepresenteerd als voorziening groeps- maatschappij (LIOF BC Avantis BV en LIOF Overbruggingsfonds (LOF) BV)	276	386	-	662

Deelnemingen in groepsmaatschappijen	16	-	-	16
---	-----------	----------	----------	-----------

3. Overige effecten en overige vorderingen

De samenstelling van de overige effecten en overige vorderingen per 31 december 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Participaties		
Overige effecten	24.474	23.452
Leningen u/g aan participaties	12.041	12.101
Leningen u/g overig	2.959	4.429
Overige vorderingen	15.000	16.530

Boekwaarde	39.474	39.982
-------------------	---------------	---------------

(bedragen in euro's x 1.000)	Participaties	Leningen u/g aan participaties	Leningen u/g overig	31-12-2020 Totaal	31-12-2019 Totaal
Aanschafwaarde	46.526	17.455	3.019	67.000	63.912
Afwaarderingen	22.052	5.414	60	27.526	23.930

Boekwaarde	24.474	12.041	2.959	39.474	39.982
-------------------	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------

Het verloop van de aanschafwaarde financiële vaste activa in 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)

	Participaties	Leningen u/g aan participaties	Leningen u/g overig	Totaal
Financiële vaste activa reeds gestort	42.316	16.478	5.118	63.912
Financiële vaste activa nog te storten	7.770	5.411	170	13.351
Stand per 1 januari 2020	50.086	21.889	5.288	77.263
<i>Bij:</i>				
-Nieuwe verwervingen	1.817	1.845	130	3.792
-Uitbreidingen bestaande activa	967	2.213	176	3.356
-Herrubricering participaties en leningen u/g	-639	235	404	-
-Conversie	1.326	-1.326	-	-
	3.471	2.967	710	7.148
<i>Af:</i>				
- Desinvesteringen / aflossingen	-175	-784	-2.044	-3.003
- Vrijval commitments	-	-590	-	-590
- Liquidaties	-1.037	-799	-765	-2.601
	-1.212	-2.173	-2.809	-6.194
<i>Af:</i>				
- Financiële vaste activa nog te storten	-5.819	-5.228	-170	-11.217
Stand 31 december 2020	46.526	17.455	3.019	67.000

Het verloop van de afwaarderingen financiële vaste activa in 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)

	Participaties	Leningen u/g aan participaties	Leningen u/g overig	Totaal
Stand per 1 januari 2020	18.864	4.377	689	23.930
<i>Bij:</i>				
-Bijzondere waardeverminderingen	4.853	3.888	60	8.801
-Herrubricering lening u/g aan participaties / overig	-	-308	308	-
	4.853	3.580	368	8.801
<i>Af:</i>				
- Desinvesteringen / aflossingen	-	-	-	-
- Terugname bijzondere waardeverminderingen	-629	-1.744	-232	-2.605
- Liquidaties	-1.036	-799	-765	-2.600
	-1.665	-2.543	-997	-5.205
Stand 31 december 2020	22.052	5.414	60	27.526

Als gevolg van verbeterde marktomstandigheden zijn de waardeinschattingen van een aantal participaties / leningen u/g duurzaam verbeterd. In het verleden hierop afgeboekte bijzondere waardeverminderingen zijn waar mogelijk teruggenomen, op basis van feitelijke biedingen op aandelen, toegenomen beschikbare cashflows en/of significant verbeterde performance. Het saldo mutaties afwaarderingen sluit niet met de resultatenrekening aangezien de afwaarderingen in deelneming Nedermaas verrekend worden met de schulden aan aandeelhouders.

Participaties

In een aantal gevallen heeft de vennootschap waarin wordt geparticipeerd, of hebben haar aandeelhouders, volgens overeenkomst het recht op koop van de door de LIOF gehouden aandelen op een door kopers te bepalen moment binnen de overeengekomen contractperiode.

Leningen u/g aan participaties / overig

De leningen zijn overwegend achtergesteld en ten dele converteerbaar in aandelen (op overeengekomen voorwaarden). Dit betreft leningen met een looptijd van 2 tot 12 jaar waarover jaarlijks een rente wordt berekend variërend tussen 2% en 10% (afhankelijk van zekerheden, kredietwaardigheid en/of achterstelling). Van deze leningen u/g is een deel van het bedrag opeisbaar in 2021 maar gezien het verhoogde risico van deze leningen is dit deel niet als kortlopende vordering opgenomen.

Vorderingen

4. Vordering op groepsmaatschappijen

De vennootschap heeft de volgende rekening-courant verhoudingen met haar groepsmaatschappijen:

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
LIOF Business Center Avantis BV	258	317
Nedermaas Hightech Ventures BV	30	48
LIOF Overbruggingsfonds BV	731	-
Boekwaarde	1.019	365

5. Overige vorderingen en overlopende activa

De samenstelling van de overige vorderingen en overlopende activa per 31 december 2020 is als volgt:

(bedragen in euro's x 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
Debiteuren	627	718
Overige vorderingen en overlopende activa	280	319
Boekwaarde	907	1.037

Eigen vermogen

6. Gestort en opgevraagd kapitaal

In 2020 heeft deze post het volgende verloop:
(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Stand per 1 januari	53.369	53.369
Af: intrekking ingekochte eigen aandelen	-120	-

Stand 31 december	53.249	53.369
--------------------------	---------------	---------------

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 90.752.000 verdeeld in 800.000 aandelen elk nominaal groot € 113,44. Van dit kapitaal is, na verwerking van intrekken van 1.063 door LIOF gehouden gewone aandelen, € 53.248.623 volgestort. In het kapitaal van de vennootschap kan uitsluitend worden deelgenomen door publiekrechtelijke lichamen.

In 2017 is de intrekking van de ingekochte eigen aandelen doorgevoerd, in 2020 is er een herrubricering verwerkt tussen aandelenkapitaal en overige reserves zodat het gestorte kapitaal aansluit met het aandeelhoudersregister en de statuten.

7. Overige reserves

In 2020 heeft deze post het volgende verloop:
(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Stand 31 december vorig boekjaar - voor winstverdeling	38.441	31.484
Resultaat vorig boekjaar	1.209	6.957
Bij: intrekking ingekochte eigen aandelen	120	-
	1.329	6.957

Stand 31 december	39.770	38.441
--------------------------	---------------	---------------

8. Resultaat boekjaar

(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Resultaat na belastingen	-6.228	1.209

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2019

De jaarrekening 2019 is vastgesteld in de algemene vergadering gehouden op 20 mei 2020. De algemene vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2020

In overleg met de aandeelhouders stelt de directie, met goedkeuring van de Raad van Commissarissen, aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor het resultaat over het boekjaar 2020 ten bedrage van € 6.228.000 in mindering te brengen op de overige reserves.

Voorzieningen

9. Overige voorzieningen

Dit betreft de volgende voorzieningen:
(bedragen in euro's x 1.000)

	31-12-2020	31-12-2019
Negatieve boekwaarde deelneming LIOF Business Center Avantis BV	276	276
Negatieve boekwaarde deelneming LIOF Overbruggingsfonds (LOF) BV	386	-
Voorziening pensioen oud medewerkers	23	23
Voorziening earn out Beheer Innovatiefonds Provincie Limburg	492	492

Stand 31 december	1.177	791
--------------------------	--------------	------------

De voorzieningen hadden het volgende verloop in 2020:	2020	2019
Stand per 1 januari	791	848
Bij: dotaties	386	-
	1.177	848
Af: vrijvallen en aanwendungen	-	57

Stand 31 december	1.177	791
--------------------------	--------------	------------

Kortlopende schulden

10. Overige schulden en overlopende passiva

(bedragen in euro's x 1.000)

	31-12-2020	31-12-2019
Reservering vakantiegelden en vakantiedagen	339	273
Beheer BIPL	290	490
Overige vooruit ontvangen en nog te betalen kosten	218	163

847	926
------------	------------

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Het jaarlijks bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is € 0,3 miljoen (2019: € 0,2 miljoen). De resterende looptijd van het huurcontracten te Maastricht en Venlo zijn respectievelijk 7 jaar en 0,5 jaar.

De totale niet uit de balans blijvende huurverplichting per 31 december 2020 is EUR 1,3 miljoen (2019: EUR 1,5 miljoen). De verplichting binnen 1 jaar bedraagt EUR 0,3 miljoen (2019: EUR 0,5 miljoen). De verplichting van 2-5 jaar bedraagt EUR 0,6 miljoen (2019: EUR 0,6 miljoen). De verplichting groter dan 5 jaar bedraagt EUR 0,4 miljoen (2019: 0,4 miljoen).

De verplichtingen uit hoofde van met derden aangegane leaseovereenkomsten bedragen in totaal € 0,3 miljoen (2019: € 0,4 miljoen) en na 5 jaar € 0.

N.V. LIOF heeft zich gecommitteerd om € 11,2 miljoen (2019: € 13,4 miljoen) bij te storten in het vermogen van de participaties en/of leningen te verstrekken. De verstrekken van deze financiering vindt plaats als aan de gemaakte contractuele afspraak is voldaan. Hiermee hangt ook samen of en op welke termijn deze bedragen worden uitgekeerd.

Nadere toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2020

Bedrijfslasten

11. Lonen en salarissen, pensioenlasten en overige sociale lasten

De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:
(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Salarissen	3.743	3.699
Inleenkrachten	17	24
Overige personeelskosten	641	626
Lonen en salarissen	4.401	4.349
Pensioenlasten	791	742
Overige sociale lasten	483	518
	5.675	5.609

De personeelskosten kunnen als volgt worden gesplitst:
(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Personeelskosten Financieringsbedrijf	2.498	2.621
Personeelskosten Ontwikkelingsbedrijf	3.177	2.988
	5.675	5.609

Het gemiddeld aantal in de groep werkzame werknemers, berekend op fulltimebasis en uitgesplit naar activiteiten, bedroeg:

	2020	2019
Financieringsbedrijf	20,7	20,5
Ontwikkelingsbedrijf	26,9	25,8
	47,6	46,3

Het gemiddeld aantal in het buitenland werkzame werknemers bedroeg 0 (2019: 0).

12. Uitkomst der financiële baten en lasten

(bedragen in euro's x 1.000)	2020	2019
Opbrengst verkoop participaties	270	5.046
Aanschafwaarde desinvesteringen participaties	-1.212	-2.762
Transactieresultaat desinvesteringen participaties	-942	2.284
Voorziening desinvesteringen participaties	1.036	924
Resultaat boekjaar desinvesteringen participaties	94	3.208
Dividendopbrengsten	964	2.680
Rente- en provisiebaten participaties en leningen u/g	909	972
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren	1.967	6.860
Dotatie voorzieningen participaties en leningen u/g	-8.801	-6.589
Vrijval voorzieningen participaties en leningen u/g	2.605	3.374
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-6.196	-3.215
Rentelasten en soortgelijke kosten	-289	-51
	-4.518	3.594

Ondertekening van de jaarrekening

Maastricht, 20 mei 2021

Directie
T. van Elk

Raad van Commissarissen
R. van Leen
H. Jennissen
S. Croonenberg

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst (conform de Statuten)

artikel 23

1

De Algemene vergadering kan besluiten de winst blijvende uit de door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgestelde jaarrekening, of een gedeelte daarvan, te reserveren.

2

Voorzover na de reservering als bedoeld in het eerste lid nog uitkeerbare winst resteert, wordt deze als dividend op aandelen uitgekeerd.

3

Op uitkeringen aan aandeelhouders zijn de artikelen 104 en 105 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van N.V. Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering (LIOF)

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van N.V. Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering (LIOF) (of hierna 'de vennootschap') te Maastricht (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de vennootschap per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
- 2 de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2020;
- 3 het geconsolideerd kasstroomoverzicht 2020; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de vennootschap zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de hoofdstukken 1 tot en met 9, inclusief kerncijfers 2020, en hoofdstuk 11; en
- de bijlagen 1 tot en met 6.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevings-systeem moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden.
Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;

-
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 20 mei 2021

KPMG Accountants N.V.
A.J. van Eijk RA

11. Verslaggevingsprincipes

Doel van het verslag

Het jaarverslag 2020 heeft tot doel de belanghebbenden van LIOF te informeren over onze prestaties in het afgelopen jaar. In de paragraaf 'betrokkenheid van belanghebbenden' benoemen wij onze belanghebbenden.

Global Reporting Initiative

Ieder jaar rapporteert LIOF haar voortgang: hierbij volgen wij de richtlijnen van het Global Reporting Initiative, kortweg GRI (www.globalreporting.org). GRI is de internationale norm voor transparante maatschappelijke verslaglegging. Dit jaar rapporteren wij voor het zesde jaar volgens de richtlijnen van GRI. Wij kozen ervoor om de maatschappelijke informatie van LIOF te laten verifiëren door een externe accountant.

Reikwijdte en afbakening

In dit verslag rapporteren we over onderwerpen die zijn aangemerkt als materieel voor LIOF en haar belanghebbenden. Het verslag bestrijkt de prestaties van de gehele LIOF-organisatie. Daarnaast kozen wij ervoor om ook enkele niet-materiële onderwerpen op te nemen in het verslag. Dit om inzicht te geven in onze milieu-prestaties. LIOF heeft kantoren in twee vestigingsplaatsen. We rapporteren niet over eventuele onderaannemers en/of toeleveranciers. Wel geven we informatie over de directe effecten van onze kernactiviteiten in de regio. Acquisities in 2020 zijn niet meegenomen in de rapportage. Deze nemen we op in de rapportage bij de start van het eerstvolgende kalenderjaar na acquisitie. In geval van desinvesteringen worden deze in het jaar dat de desinvestering heeft plaatsgevonden niet meer met terugwerkende kracht opgenomen in de rapportage. Uitzonderingen worden expliciet benoemd bij het betreffende tekstonderdeel of de betreffende grafiek/tabel.

Betrokkenheid van belanghebbenden

LIOF zet haar kernactiviteiten in voor het belang van de Provincie Limburg en haar inwoners. Om hen zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn onderhouden wij actief de dialoog met onze belanghebbenden: ondernemingen waarmee wij (ooit) een toezegging aangingen, onze subsidiënten, onze aandeelhouders, de media en onze eigen medewerkers. De tabel op bladzijde 22 geeft inzicht in de wijze waarop we in 2020 contact hadden met de belangrijkste belangengroepen. Ook beschrijven we welke onderwerpen zij in 2020 bij ons onder de aandacht brachten en hoe we daar opvolging aan gaven. Bij veel van deze contactmomenten was het LIOF bestuur betrokken. Zo waren zij aanwezig op de aandeelhoudersvergaderingen, onderhielden zij als vertegenwoordigers van LIOF contact met de media en spreken ze periodiek met bedrijven in de regio. De stakeholdersdialoog is de belangrijkste informatiebron van wat onze stakeholders van LIOF verwachten. Wij nodigen u van harte uit om uw mening en visie met LIOF te delen. U kunt uw reactie doorgeven op communiatie@liof.nl.

Proces van gegevensverzameling

De verzameling van de sociale en mileudata vindt jaarlijks plaats. Deze vragen we per mail op. De overige business-gerelateerde informatie verzamelen we maandelijks ten behoeve van bespreking in en met het Management Team. De benodigde data vragen we via het rapportagesysteem op bij de verantwoordelijke afdelingen. Zij valideren de gegevens en sluiten deze aan op de maandrapportages. Op consolidatieniveau doen we een plausibiliteitsanalyse. We meten alle data, we maken daarom geen schattingen. Onzekerheden in de gegevens zijn hiermee tot het minimum beperkt. Voor de indirecte impactgegevens zoals het werkgelegenheidseffect baseren wij ons op erkende berekenmodellen.

Bijlage 1: Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Kerncijfers

Materieel onderwerp	KPI	Doelstelling 2020	Resultaat 2020	Doelstelling 2016-2020 ⁶⁾	Referentie	SDG's
(Eerlijk) Concurrentievermogen	Beleid en gevallen/overtredingen ten aanzien van oneerlijke concurrentie, prijsafspraken, kartelvorming, monopolies, etc.	o	o	o	-	8
Economische prestaties ¹⁾	Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd (in euro's)		- € 6,2 mln		pagina 8	8
Nieuwe/opkomende markten ²⁾	Omvang buitenlandse investeringen	€ 50 mln	€ 39,2 mln	€ 250 mln	pagina 8	8, 9
	Aantal vestigingen van buitenlandse bedrijven in Limburg	10	8	50	pagina 8	
	Aantal arbeidsplaatsen	400	292	2.000	pagina 8	
Corporate Governance	Zowel binnen de RvC als het management wordt een diverse samenstelling nagestreefd	-	-	-		5, 12
Belanghebbenden	Doorlopend overleg met alle stakeholders en met de aandeelhouders minimaal 15 maal per jaar	-	-	-		17
Investerings- en onderzoek ³⁾		Innovatieprojecten:				3, 7, 8, 9, 12
	Aantal innovatieprojecten	75	89	375	pagina 8	
	Financiële omvang	€ 12,5 mln	€ 9,7 mln	€ 62,5 mln	pagina 8	
		New Business Development cases:				
	Aantal business development cases	10	15	50	pagina 8	
	Financiële omvang	€ 10 mln	€ 4,0 mln	€ 50 mln	pagina 8	
Investerings in de regio ⁴⁾	Investeringsvolume	€ 10 mln	6,3 mln	€ 45 mln	pagina 8	3, 5, 7, 8, 9, 12
	Aantal nieuwe financieringen (incl uitbreidingen!)	24	24	70	pagina 8	
Creëren van werkgelegenheid ⁵⁾		Foreign Investment Development				8
	Aantal arbeidsplaatsen (FTE)	400	292	2.000	pagina 8	
Maatschappelijke waarde van producten en diensten (milieu en sociaal)	Aansluiting BD en participatieprojecten bij maatschappelijke thema's	-	100%	100%		3, 5, 7, 8, 9, 12
	Percentage bedrijven uit de participatieportefeuille dat direct bijdraagt aan een maatschappelijke doelstelling.		VOLGT	75%		

¹⁾ Het betreft hier het financiële resultaat. Dit is voor LIOF moeilijk te prognostiseren. LIOF is een regionale ontwikkelingsmaatschappij en opereert met meer risico en richt zich daarbij niet alleen op financieel rendement maar vooral ook op maatschappelijk rendement. De rendementseis generiek bij LIOF is tweeledig: instandhouding LIOF vermogen en opereren conform revolverendheidseisen van de diverse fondsen;

²⁾ De resultaten hebben bij LIOF betrekking op de afdeling Foreign Investment Department;

³⁾ De resultaten hebben bij LIOF betrekking op de afdeling Business Development.

⁴⁾ De resultaten hebben bij LIOF betrekking op de afdeling Participaties & Financiering en met name het Participatiefonds.

⁵⁾ De resultaten hebben bij LIOF betrekking op het aantal gestimuleerde arbeidsplaatsen.

⁶⁾ Toelichting bij kolom meerjarendoelstelling 2016-2020. In dit jaarverslag is de meerjarendoelstelling die reikt van 2016 tot en met 2020 opgenomen. Deze meerjarendoelstelling kent 4 pijlers, conform de doelstelling van LIOF als regionale ontwikkelingsmaatschappij, en dus verder reiken dan pure financiële kwantificering:

- Banencreatie
- Investeringsimpuls
- Structuurversterking
- Rendement

Bijlage 2: projecten Business Development

In deze bijlage treft u een toelichting aan op de voornaamste in 2020 gerealiseerde 112 projecten en cases, andere activiteiten en de doorlopende eerder opgestarte projecten:

- *Sino Europe Service Desk*; opening per juni 2020 van de Service Desk in Venlo, een samenwerking met China International Investment Promotion Agency. De Desk biedt ondersteuning aan Chinese verladers voor de afwikkeling van hun goederenstromen naar de regio Venlo en aan Chinese kandidaat-vestigings voor de regio. Omgekeerd ondersteunt de Desk Limburgse ondernemingen bij de (voorgenomen) export van hun producten of diensten naar China
- *Industrie 4.0 maturity assessment*; voorjaar 2020 zijn de laatste van in totaal 13 Limburgse MKB'ers door het Industry 4.0 Maturity Center van de RWTH in Aachen doorgeleefd op de elementen van Industrie 4.0/smart industry. De doorlichtingen resulteerden in een uitvoeringsgereed plan van aanpak voor de betreffende MKB'er om stap-voor-stap de volgende niveaus van Industrie 4.0 te bereiken.
- *CIRCO-track*; uitvoering van twee edities van het nationale CIRCO-track-programma, waarmee we in een mix van collectieve workshops en aansluitende individuele ondersteuning met 19 Limburgse MKB'ers een maatwerkplan hebben opgesteld om hun product, proces en/of voortbrengingsketen circulair te maken.
- *LimburgToekomstbestendig*; 3 december ging het ontwikkelprogramma LimburgToekomstbestendig van start. Met het programma kunnen we gedurende drie jaar Limburgse MKB'ers aanzetten tot en ondersteunen bij innovaties met een economische potentie en tegelijk een impact op de energie-, circulariteits-, gezondheids- en/of digitaliseringstransitie.
- *CrossRoads2 Sustainable Energy*; het grensoverschrijdende project beoogt de CO₂-uitstoot in de Euregio Vlaanderen-Nederland te reduceren door het initiëren en financieren van grensoverschrijdende (technische) innovaties binnen het MKB. Daarbij kan de CO₂-impact bij de betreffende MKB'er zelf worden teruggedrongen, bijvoorbeeld door procesinnovatie, maar ook bij de klanten, bijvoorbeeld door het inzetten van producten met een gereduceerde CO₂-uitstoot. Operationeel start het project 2021.
- *ET2SMEs*; dit eveneens grensoverschrijdende project heeft tot doel het MKB in de Euregio Maas-Rijn aan te zetten tot en te ondersteunen het samenwerken aan innovaties rondom zogenoemde emerging technologies die mogelijk ook hun toepassing gaan vinden in de Einstein Telescoop. Het project is februari 2021 goedgekeurd en gefinancierd.
- *Slimmer Logistiek E-Fulfilment Management*; in SLEM werken totaal vijftien partijen (voornamelijk Limburgse MKB'ers) samen in drie innovatielijnen digitalisering en datauitwisseling, toezicht en handhaving (douane) en automatisering en robotisering (e-fulfilment). SLEM loopt in 2021 nog door.
- *Electric Green Last Mile*; eGLM-programma heeft tot doel het transport rond de logistieke knooppunten Venlo, Born en Duisburg in het Duits-Nederlandse grensgebied uit te voeren in een duurzaam concept met volwaardige elektrische trucks. Kinderziekten in de trucks en het achterblijven van ontwikkelingen van het batterijpakket en de uitrol van de laadinfrastructuur maken dat het project in 2020 niet de beoogde voortgang heeft geboekt. Momenteel wordt gezien of we met alternatieven de achterstand kunnen inlopen.
- *Syn-ergie*; het project in de grensregio Vlaanderen-Nederland heeft tot doel ladingstromen op de vervoerscorridor main-ports-Venlo-Duits achterland geoptimaliseerd en multimodaal (via weg, water en spoor) af te wikkelen. Na een eerdere verkenning met verladers en logistiek dienstverleners van potentiële cases, focust LIOF op de opzet en uitrol van een spoordienst in de loop van 2021.
- *Government Digitization to Enhance Agro-food Chains*; in het eerste kwartaal 2020 startte het GEDAC-project. Het project is gefinancierd door TKI Dinalog / NWO en de Provincie Limburg en beoogt het concurrentievoordeel van de Nederlandse agrarische sector te vergroten door een deel van de formele (douane- en NVWA-)processen te digitaliseren middels e-certificaten. Dit versnelt en vereenvoudigt de supply chain, verhoogt de efficiency in de chain en reduceert de kosten.
- *Joint Corridors Off-Road*; de Topsector Logistiek heeft informeel akkoord gegeven op de financiële ondersteuning voor de inzet van een voltijds programmamanager Joint Corridors Off-Road in Limburg. Deze regionale programmamanager wordt voor een periode van in eerste instantie één jaar, met een mogelijke verlenging met nog eens twee jaar ingezet om onder het nationale Lean & Green Offroad-programma met verladers en vervoerders synchro-modale transportverbindingen op te starten, door te ontwikkelen en op te schalen. Waar mogelijk zullen goederenstromen via een modalschift van weg naar spoor en/of water logistieke stromen meer duurzaam worden afgewikkeld.
- *BL. INC*; dit in 2020 gestarte acceleratie- en incubatieprogramma van Brightlands Campus Greenport Venlo, LIOF, Rabobank en Regio Noord Limburg richt zich op kansrijke startups en scale-ups in de agrofoodsector. In de eerste twee edities van het programma zijn 13 MKB'ers met behulp van workshops, kennissessies en een netwerk van mentoren en begeleiders ondersteund bij het opstellen of aanscherpen van hun businessplan.
- *Business Innovation Program Food*; met het Innovation Program - een activiteit onder het gezamenlijke ROM-project Voedselwaarde - begeleiden we ondernemers met een kansrijk idee bij de ontwikkeling van een winstgevend business case rond de optimale (circulaire) inzet van grondstoffen. Na afloop zijn deze bedrijven klaar voor een pilot of zelfs een marktlançering. Wij hebben twee Limburgse MKB'ers naar de eerste editie van dit programma toegeleid en hun ondersteund bij het doorlopen van het programma. Een volgende editie van het programma is inmiddels gestart, met nu één Limburgse deelnemer.
- *MIT Zuid*; via een intensieve en gerichte communicatiecampagne hebben we Limburgse MKB'ers aangespoord de mogelijkheden van de MIT Haalbaarheids- en MIT R&D Samenwerkingssubsidie te verkennen en eventueel aan te spreken. Ook met onze ondersteuning bij het opwerken van de innovatieplannen en subsidieaanvragen hebben uiteindelijk 67 Limburgse MKB'ers totaal bijna € 2,8 miljoen aan subsidie ontvangen voor de uitvoering van de door hen voorgenomen haalbaarheidsonderzoeken en innovatieprojecten.
- *LimburgToerisme*; de Provincie Limburg heeft LIOF medio 2020 gevraagd ook de sector toerisme & recreatie onder haar hoede te nemen en in het bijzonder uitvoering te geven aan de actielijn Strategisch Ondernemerschap - Toerisme &

Recreatie in het provinciale Missiegedreven Economisch Beleidskader. Het doel is daarbij om innovatief ondernemerschap in de sector te bevorderen en ondernemers te ondersteunen bij de ontwikkeling van onderscheidende productmarktcombinaties en businessmodellen. In het najaar hebben wij in co-creatie met de Provincie Limburg en de kenstakeholders in de sector het driejarige ontwikkelprogramma Limburg-Toerisme opgezet. Het programma is inmiddels goedgekeurd en gefinancierd door de Provincie Limburg en per februari 2021 gestart.

- *Corona Rebuild-programma Toerisme & Recreatie*; vooruitlopend op de start van het ontwikkelprogramma Limburg-Toerisme hebben we laat 2020 het door LIOF ontwikkelde Corona Rebuild-programma Toerisme & Recreatie uitgevoerd. Zeven deelnemende MKB'ers uit de sector hebben we in een mix van vijf collectieve bijeenkomsten en individuele, tussen-tijdse begeleiding ondersteund bij het ontwikkelen van een nieuw bedrijfsmodel, gebaseerd op de gewijzigde klantbehoeften en de beperkende COVID-19-maatregelen, om aldus uit de COVID-19-crisis te komen. In februari 2021 is een tweede editie van het programma gestart met acht deelnemende MKB'ers
- *Incubatie-, acceleratie- en Corona Rebuild-programma's*; gedurende 2020 hebben we naast de reeds aangehaalde programma's nog een vijftiental Limburgse MKB'ers toegeleid naar diverse Limburgse en nationale/ROM-brede programma's en hen intensief begeleid bij het doorlopen van deze programma's. Het betreft hier het provinciale Ambitieuze MKB-programma en de ROM-brede Investor Readiness-, Corona Rebuild- en Corona International Rebuild-programma's.
- *From Waste to Profit*; met het project wordt beoogd MKB'ers in de grensregio te stimuleren tot circulair denken en hen te ondersteunen bij de eerste concrete, grensoverschrijdende stappen in die richting. Binnen het project zullen wij ons inspannen om ruim 20 Limburgse MKB'ers actief in het project te betrekken en vanuit het project financieel te ondersteunen bij hun eerste circulaire stappen. Het project is februari 2021 goedgekeurd. De operationele start wacht momenteel op de bestendinging van de noodzakelijke co-financiering.

Bijlage 3: Overzicht portfolio

Participaties LIOF

naam	korte omschrijving activiteit	plaats/gemeente	belang (%)	jaar
NV LIOF (78)				
Agro/Food (4)				
1 Bakeplus Holding BV	groothandel in bakkerij grondstoffen	Venlo	17,4	2000
2 Brightlands Agrifood Ventures BV	venture capital fonds in agri- en voedseltechnologie	Venlo	7,1	2017
3 Eggciting Products BV	Het ontwikkelen en vermarkten van One-minute egg	Oirlo	5,4	2014
4 Vierde Generatie BV	Aanbieden van volledig verzorgde catering van events en feesten	Kerkrade	30,0	2020
Energy (1)				
1 Braden Europe Holding BV	Engineering van onderdelen voor elektriciteitscentrales die worden aangedreven door gasturbines	Heerlen	35,0	2019
Health (18)				
1 Atriva Therapeutics GmbH	a biopharmaceutical company pioneering the development of host-targeting antiviral therapies.	Tübingen	6,6	2020
2 Brainmarker BV	diagnose tools voor hersenaandoeningen	Heerlen	19,9	2007
3 Cristal Delivery BV	creëren van superieure medicinale producten	Maastricht	8,4	2017
4 Eqilence Holding BV	een e-procurementsysteem ontwikkelt t.b.v. inkopen van lab chemicaliën.	Maastricht	0,0	2019
5 Fabpulous BV	Ontwikkeling diagnostische tests	Maastricht	19	2009
6 Fortimedix Holding BV	medische apparatuur en implantaten	Nuth	17,8	2009
7 Fortimedix Surgical Holding BV	medische apparatuur en implantaten	Nuth	15,6	2017
8 Glanum Holding BV	productie en beschikbaarstelling van diagnostische middelen aan de gezondheidszorg	Weert	15,0	2020
9 Goofra Quality Products BV	vervaardigt (fijn)mechanische onderdelen door middel van draaien en frezen	Geleen	20,1	2017
10 Medace BV	dienstverlening medisch onderzoek	Maastricht	24,4	2018
11 Mirabilis	ontwikkelen van medicijnen	Den Haag	8,9	2018
12 Nano 4Imaging GmbH	MRI-zichtbare coatings	Aachen	5,0	2011
13 Neuroplast BV	Ontwikkeling klinische validatie en vermarkting van stamceltherapie voor behandeling acute dwarslaesie	Geleen	16,9	2019
14 Embloom BV (TelePsy BV)	diagnose- en behandelmethodiek voor GGZ	Maastricht	26,6	2010
15 TCHF BV III	beleggingsfonds	Utrecht	17	2020
16 Thuja capital healthcare investor BV	beleggingsfonds	Utrecht	13,5	2016
17 Maastro Protonentherapie BV (ZON-PTC)	behandeling van kanker- en kankeronderzoek dmv protonentherapie	Maastricht	lening	2016
18 Xilloc Medical BV	Ontwikkeling, productie en verkoop van patiëntspecifieke bot implantaten.	Maastricht	40,0	2019
High tech & smart services (14)				
1 Admirr BV	vermarkting spiegels advertentiemogelijkheid	Valkenberg a/d Geul	33,3	2011
2 Apostle BV	Social media beheertoel	Venlo	14,9	2014
3 Cadac BV	tekenkamerautomatisering en ICT	Heerlen	28,0	1998
4 DC Power Holding BV	Vervaardiging van overige elektrische apparatuur	Kerkrade	8,2	2019
5 GoBikeServices BV	service & delivery facilitator high- end fietsen voor B2BC en B2B	Maastricht	26,1	2018
6 I4Things BV	Ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies	Herten	25,0	2019
7 IGL BV	ingenieursbureau voor landmeetkunde, hydrografie en advisering.	Herten	15,0	2018
8 Kellpla BV	vervaardigen van overige producten van kunststof	Venlo	31,4	2017
9 Lumino sa BV	logistieke dienstverlener (4PL) voor de gehele internationale staalketen	Maastricht	25,0	2018
10 Marudio BV	ICT venture	Sittard	33,7	2017
11 Mediaan Holding BV	begeleiden bij automatiseren bedrijfsprocessen	Heerlen	25,0	2015
12 QES holding BV	speur- en ontwikkelingswerk op gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen	Heerlen	20,3	2018
13 Stella Nove Intellectual Property BV	ontwikkeling en vermarkting van software oplossing gericht op het financiële afsluitingsproces bij bedrijven	Maastricht	7,5	2018
14 Unconstrained Robotics Holding BV (Accerion)	Ontwikkelen en verkopen van positioneringsoftware voor AGV's	Venlo	22,0	2019

naam	korte omschrijving activiteit	plaats/gemeente	belang (%)	jaar
Materials (5)				
1 Chemelot Ventures BV	venture capital fonds life sciences	Maastricht	25,0	2013
2 Limburg Venture BV (DSM/LIOF)	venture capital fonds life sciences	Maastricht	37,5	2003
3 Polyscope Holding BV	productie SMA-copolymeren	Geleen	12,7	2006
4 QCP Holding BV	ontwikkeling en vermarkting van near virgin plastics	Urmond	lening	2014
5 Smart Level Company BV	flexibel ladder systeem	Beringe	15,0	2017
Systems (17)				
1 Admesy Group BV	ontwikkelen en produceren van colorimeters	Ittervoort	40,6	2006
2 Applied Biomedical Systems BV	ontwikkeling medisch instrumenten	Maastricht	31,0	2013
3 Babywatcher BV	produceren, verhuren en vermarkten van echoapparatuur	Ulestraten	13,5	2016
4 Ceradure Products BV	gespecialiseerde racefiets onderdelen	Stein	30,0	2011
5 Chemtrix BV	ontwikkelen micro reactor systemen	Echt	18,4	2015
6 Greentom Holding BV	ontwerp, productie en distributie van duurzame kinderwagens	Maastricht	32,3	2016
7 Hassani Design BV	ontwikkeling en productie van mijn-opsporing apparatuur	Maastricht	lening	2020
8 ICM Mediaholding BV	Aanbieden tailor made TV content	Maastricht	27,5	2014
9 InCompanyMedia BV	Aanbieden tailor made TV content	Maastricht	lening	2011
10 Inflo tek BV	gepatenteerde watersnij technologie	Belfeld	20,7	2012
11 Ivangi BV	Bouwer van (maat) softwareoplossingen voor de zakelijke markt	Maastricht	35,1	2020
12 Melotte Pump technology	Productie en verkoop van onderwaterpompen	Maastricht	33,3	1999
13 Aluminium Gieterij BV	Aluminium gieterij	Tegelen	16,1	2009
14 Microfan BV	ontwikkeling, produceren en verkoop besturingssystemen	Horst a/d maas	30,0	2015
15 Phenospex BV	geautomatiseerd plant management	Heerlen	17,3	2011
16 Stogger BV	ontwikkeling van beademingsproduct Freebreathing	Panningen	lening	2020
17 Venne Electronics BV	industriële elektronica	Maastricht-airport	35,0	2001
Overige (19)				
1 C & C Automotive	productie van en handel in remsystemen voor oldtimers	Baarlo	33,3	2018
2 Chemelot Ventures Management BV	venture capital fonds life sciences	Maastricht	49,0	2013
3 Eurode business center	grensoverschrijdend bedrijventerrein	Kerkrade/Herzogenrath	45,0	2003
4 Fortezza Maastricht BV	logistieke dienstverlener gespecialiseerd in staal	Maastricht	25,0	2018
5 Fortezza Maastricht II BV	logistieke dienstverlener gespecialiseerd in staal	Maastricht	25,0	2018
6 Frissen Holding	Verkoop en leasing van machines en gereedschappen voor grondverzet, intern transport, reiniging en tuin en park.	Valkenburg a/d Geul	lening	2005
7 GEM Californië	ontwikkeling bedrijventerrein	Horst a/d Maas	15,3	2004
8 GOB Aachen Heerlen BV	grensoverschrijdend bedrijventerrein	Heerlen	25,0	1997
9 Goodmoves BV	aanbieden van een software platform voor de auto's en aan het software platform gerelateerde dienstverlening	Broekhuizen vorst	15,0	2020
10 Grivec Bros BV	Ontwikkelen en online vermarkten eigen collectie duurzame jeans, bovenkleding en accessoires.	Kerkrade	20,0	2020
11 Hartelt Fund Managment BV	opzetten, inrichten en beheren beleggingsfondsen	Maastricht	25,0	2015
12 LEBE BV	Bieden van startershuisvesting	Sittard	lening	2014
13 LHB BV	herstructurering bedrijventerreinen	Maastricht	33,3	2009
14 Pozo Negro BV	Verpakkingsindustrie en displays.	Echt	lening	2006
15 Technostarters ZON BV	fonds t.b.v. technologische (door)starters	Tilburg	50,0	1996
16 Technostarters Zuid Ned BV	fonds t.b.v. technologische (door)starters	Eindhoven	26,4	2006
17 Texture Tex BV	twijnen van garens voor de tapijtindustrie	Kerkrade	20,0	1995
18 Toverland	attractiepark	Sevenum	lening	2017
19 Verschuieren Orgelbouw BV	vervaardigen van muziekinstrumenten	Heythuysen	lening	2018

Participaties Nedermaas Hightech Ventures B.V.

naam	korte omschrijving activiteit	plaats/gemeente	belang (%)	jaar
Nedermaas Hightech Ventures B.V. (8)				
Agro / Food (3)				
1 Bioactor BV	ontwikkelen voedingssupplementen	Maastricht	9,6	2011
2 Phenospex BV	geautomatiseerd plant management	Heerlen	17,2	2011
3 Eggciting Products BV	Het ontwikkelen en vermarkten van One-minute egg	Oirlo	13	2014
Health (4)				
1 Cristal Delivery BV	creëren van superieure medicinale producten	Maastricht	3,0	2013
2 Cytuvax BV	ontwikkelen effectieve vaccins ter kankerbestrijding	Maastricht	28,6	2012
3 Enzytag BV	ontwikkelen, produceren op aminozuren gebaseerde producten	Sittard-Geleen	13,6	2013
4 Adjutec BV	ontwikkelen, produceren en vermarkten vaccinatie gerelateerde producten voor immunotherapeutische behandelingen van tumoren	Maastricht	17,1	2013
Systems (1)				
1 Applied Biomedical Systems BV	ontwikkeling medisch instrumenten	Maastricht	18,0	2010

Participaties LIOF Overbruggingsfonds (LOF) B.V.

naam	korte omschrijving activiteit	plaats/gemeente	belang (%)	jaar
LIOF Overbruggingsfonds B.V. (54)				
Agro / Food (3)				
1 Cerescon BV	ontwikkeling en vermarketing van selectieve oogstrobots	Heeze	lening	2020
2 EGGXPRT BV	ontwikkelen en verkopen van hoogwaardige cosmetica- en gezondheidsproducten op basis van de inhoudsstoffen van eierschaalmembranen	Geleen	lening	2020
3 Klavier Holding BV	financiële holding	Venlo	lening	2020
Energy (1)				
1 NaGa Solar Holding BV	ontwikkelaar, bouwer en investeerder van solar projecten op land, daken, parkeerplaatsen en water	Maastricht	lening	2020
Health (11)				
1 Cryosol-World	oplossingen ontwikkelen en vermarkten op het gebied van snel invriezen van biologische monsters	Maastricht	lening	2020
2 Fited BV	het 3D printen van patiënt specifieke scoliosis braces op basis van geautomatiseerde ontwerpmodeller	Maastricht	lening	2020
3 Fortimedix Surgical Holding BV	medische apparatuur en implantaten Nuth	Nuth	lening	2020
4 Glanum Holding BV	productie en beschikbaarstelling van diagnostische middelen aan de gezondheidszorg	Weert	lening	2020
5 Health Value Creation BV	design, ontwikkeling en klinische validatie en verkoop van gepatenteerde medische hulpmiddelen voor kijk operaties	Maastricht	lening	2020
6 Holding DVML BV	groothandel in farmaceutische producten	Maastricht	lening	2020
7 Mind Mansion BV	ontwikkelen en aanbieden van een VR platform ter behandeling van angststoornissen	Eindhoven	lening	2020
8 Neuroplast BV	ontwikkeling klinische validatie en vermarkting van stamceltherapie voor behandeling acute dwarslaesie	Geleen	lening	2020
9 Pharmi BV	Digitale apotheker.	Maastricht	lening	2020
10 PlenSat BV	ontwikkel van Digestible Balloons.	Wessem	lening	2020
11 Xilloc Medical BV	Ontwikkeling, productie en verkoop van patiëntspecifieke bot implantaten.	Maastricht	lening	2020
High tech & smart services (18)				
1 Bodygraph BV	het ontwikkelen van body monitoring toepassingen binnen de smart-textiele industrie	Roermond	lening	2020
2 Compoform BV	ontwikkeling innovatieve, sterke, ultra-lichte en recyclebare composiet platen voor verschillende toepassingen.	Beek	lening	2020
3 Desolenator BV	het ontwikkelen en verkopen van zonne-energie aangedreven zeewater ontziltingsinstallaties	Maastricht	lening	2020
4 EMDR-VR	ontwikkelen van autonome VR software voor de GGZ waarmee een client sneller, effectiever en intensiever behandelt kan worden	Maastricht	lening	2020
5 Eqilence Holding BV	ontwikkelen en verkopen van een dynamisch inkoopstelsel (applicatie) voor grotere afnemers van labchemicaliën	Maastricht	lening	2020
6 I4Things BV	Ingenieurs en overig technisch ontwerp en advies	Herten	lening	2020
7 Jamafa Machinery BV	vervaardiging van machines voor de sierteeltsector	Kelpen-Oler	lening	2020
8 Per Saldo Plus BV	ontwikkelen en vermarkten van een platform voor Governance, Risk & Compliance	Maastricht	lening	2020
9 Prop.az BV	ontwikkelen en aanbieden van een digitaal platform voor verhuurders en huurders van vastgoed;	Heerlen	lening	2020
10 QES Holding BV	speur- en ontwikkelingswerk op gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen	Heerlen	lening	2020
11 Simplified Nederland BV	ontwikkelen van een software platform dat de brug slaat tussen slechthorenden en audiologen.	Maastricht	lening	2020
12 Smarter Nozzle Europe BV	ontwikkelen en vermarkten van een digitaal mediaconcept dmv een AMOLED scherm wordt aangeboden op een tankpistool.	Kessel	lening	2020
13 SteelTrace BV	een platform voor de traceerbaarheid van staal door de productieketen heen	Maastricht	lening	2020
14 Taxitender BV	Innovatief bemiddelingsplatform voor wereldwijd vooraf boekbaar taxivervoer	Maastricht	lening	2020
15 TicTag Holding BV	technologie die verbinding maakt tussen smartphone en offline interactie	Velp	lening	2020
16 UTC Holding BV	ontwikkelen en verkopen van diagnostisch ultrasound apparatuur gericht op de diagnose van pezen, spieren en gewrichtsbanden	Stein	lening	2020
17 Vectioneer BV	ontwikkelen en verkopen van geavanceerde besturingstechniek voor de High-Tech sectoren in de Luchtvaart en Industrie/Robotica.	Maastricht	lening	2020
18 Yess Lightning BV	ontwikkeling van slimme wegbelijning	Geleen	lening	2020

naam	korte omschrijving activiteit	plaats/gemeente	belang (%)	jaar
Materials (4)				
1 CeraCarbon Racing	ontwikkeling, productie en verkoop van high end producten van CeraCarbon aan de eindgebruiker of tussenhandel.	Stein	lening	2020
2 ChemtriX BV	ontwikkeling, productie en verkoop en productie van reactoren voor flow chemistry,	Echt	lening	2020
3 Nestegg Biotech BV	ontwikkelen van automatiseringssystemen voor het doen van laboratorium werk op gebied van cel cultuur toepassingen	Maastricht	lening	2020
4 StoneCycling BV	productie van bakstenen en gevelstenen op basis van gerecycled materiaal	Venlo	lening	2020
Systems (10)				
1 BabyWatcher BV	produceren, verhuren en vermarkten van echo apparatuur	Ulestraten	lening	2020
2 Blue Engineering BV	Engineering van hard- en software	Venlo	lening	2020
3 Cristal Delivery BV	creëren van superieure medicinale producten	Maastricht	lening	2020
4 E-Commerce Center BV	e-fulfilment	Heerlen	lening	2020
5 Hassani Design BV	ontwikkeling en productie van mijn-opsporing apparatuur	Maastricht	lening	2020
6 My ID BV	leveren van geïntegreerde logistieke processen en data services aan de markt	Venlo	lening	2020
7 Paztir BV	ontwikkelen en produceren van fleet management solutions en smart key solutions	Molenhoek	lening	2020
8 Pharox BV	ontwikkelen en leveren van SAAS oplossingen op basis van sensoren en apps	Venlo	lening	2020
9 Unconstrained Robotics BV	Ontwikkelen en verkopen van positioneringsoftware voor AGV's	Venlo	lening	2020
10 Zoof Wheelchairs BV	ontwikkeling en verkoop van innovatieve, inklapbare rolstoelen	Echt	lening	2020
Overige (7)				
1 Asterisque BV	ontwikkelen totaaloplossing van EPD, registraties, planning, declaraties tot patiëntenportalen	Heerlen	lening	2020
2 Blackbelt Holding BV	Bedenken, ontwerpen, assembleren en verhandelen van 3d-printers op basis van de gepatenteerde belting methode.	Belfeld	lening	2020
3 CAR Holding BV	ontwikkeling van medische hulpmiddelen voor de behandeling van Cardiovasculaire aandoeningen	Geleen	lening	2020
4 ChemIP BV	ontwikkelen, produceren en vermarkten van functionele coatings.	Geleen	lening	2020
5 Innoveins Seed Solutions BV	richt zich op het aanbieden van specialistisch onderzoek naar zaden	Meterik	lening	2020
6 Swip Swap Holding BV	ruilapp voor kinderspeelgoed	Maastricht	lening	2020
7 Zuyderwende BV	verlenen van ambulante zorg bij verslaving	Heerlen	lening	2020

Bijlage 4: Resultatenrekening N.V. LIOF per bedrijf

Geconsolideerde resultatenrekening gesplitst per bedrijf

Financieringsbedrijf

(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Netto-omzet	-	-
Overige bedrijfsopbrengsten	1.456	1.097
Som der bedrijfsopbrengsten	1.456	1.097
Personeelskosten	2.498	2.621
Afschrijvingen op materiële vaste activa	99	96
Overige bedrijfskosten	703	901
Som der bedrijfslasten	3.300	3.618
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	2.190	7.355
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	2.229	896
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-8.504	-4.470
Rentelasten en soortgelijke kosten	-299	-51
Uitkomst der financiële baten en lasten	-4.384	3.730
Resultaat voor belastingen	-6.228	1.209
Vennootschapsbelasting	-	-
Resultaat deelnemingen	-	-
Resultaat na belastingen	-6.228	1.209

Ontwikkelingsbedrijf

(bedragen in euro's x 1.000)

	2020	2019
Netto-omzet	4.017	3.892
Overige bedrijfsopbrengsten	29	180
Som der bedrijfsopbrengsten	4.046	4.072
Personeelskosten	3.177	2.988
Afschrijvingen op materiële vaste activa	129	122
Overige bedrijfskosten	740	962
Som der bedrijfslasten	4.046	4.072
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-	-
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-	-
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	-	-
Uitkomst der financiële baten en lasten	-	-
Resultaat voor belastingen	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-
Resultaat deelnemingen	-	-
Resultaat na belastingen	-	-

Financierings- en ontwikkelingsbedrijf

(bedragen in euro's x 1.000)

	Financierings- bedrijf	Ontwikkelings- bedrijf	2020 Totaal	Financierings- bedrijf	Ontwikkelings- bedrijf	2019 Totaal
Som der bedrijfsopbrengsten	1.456	4.046	5.502	1.097	4.072	5.169
Som der bedrijfslasten	3.300	4.046	7.346	3.618	4.072	7.690
Uitkomst der financiële baten en lasten	-4.384	-	-4.384	3.730	-	3.730
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-6.228	-	-6.228	1.209	-	1.209
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Resultaat deelneming / participaties	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-6.228	-	-6.228	1.209	-	1.209

Enkelvoudige resultatenrekening gesplitst per bedrijf

Financieringsbedrijf

(bedragen in euro's x 1.000)

2020 2019

Netto-omzet	-	-
Overige bedrijfsopbrengsten	1.491	1.184
Som der bedrijfsopbrengsten	1.491	1.184
Personeelskosten	2.498	2.621
Afschrijvingen op materiële vaste activa	99	96
Overige bedrijfskosten	604	852
Som der bedrijfslasten	3.201	3.569
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	1.967	6.860
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-6.196	-3.215
Rentelasten en soortgelijke kosten	-289	-51
Uitkomst der financiële baten en lasten	-4.518	3.594

Resultaat voor belastingen -6.228 1.209

Vennootschapsbelasting - -

Resultaat deelnemingen - -

Resultaat na belastingen -6.228 1.209

Ontwikkelingsbedrijf

(bedragen in euro's x 1.000)

2020 2019

Netto-omzet	4.017	3.892
Overige bedrijfsopbrengsten	29	180
Som der bedrijfsopbrengsten	4.046	4.072
Personeelskosten	3.177	2.988
Afschrijvingen op materiële vaste activa	129	122
Overige bedrijfskosten	740	962
Som der bedrijfslasten	4.046	4.072
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-	-
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-	-
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	-	-
Uitkomst der financiële baten en lasten	-	-

Resultaat voor belastingen - -

Vennootschapsbelasting - -

Resultaat deelnemingen - -

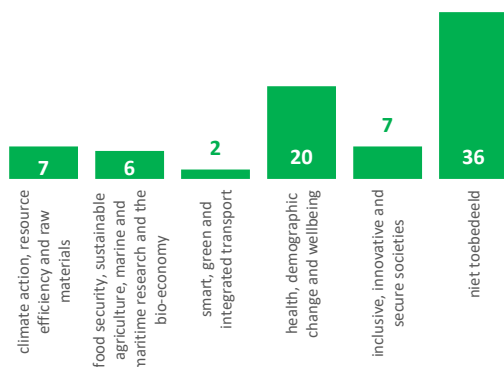
Resultaat na belastingen - -

Bijlage 5: Omzetting societal challenges naar SDG's

Onderstaande tabellen geven weer hoe onze resultaten over 2020 toe te bedelen zijn naar de societal challenges.

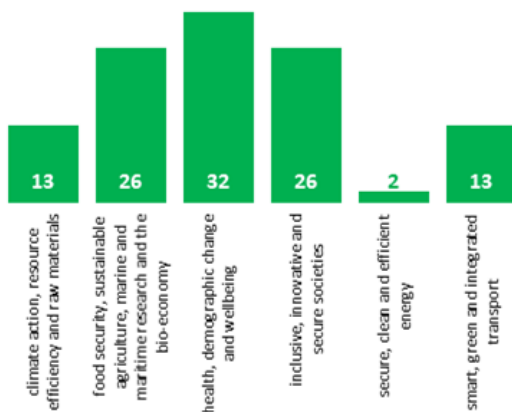
Participaties & Financiering

Aantal participaties per societal challenge

Business Development

Aantal projecten per societal challenge

Zoals verwoord in dit verslag hebben we in het licht van onze meerjarenstrategie de overstap gemaakt naar een toebedeling van onze resultaten naar de SDG's. Deze betreffende tabellen zijn in de betreffende hoofdstukken opgenomen.

De zes societal challenges zijn grofweg om te zetten naar vier van LIOF's specifieke SDG's; 3,7, 9 en 12..

	3 CLIMATE ACTION	7 FOOD SECURITY AND RURAL DEVELOPMENT	9 INDUSTRIAL INNOVATION AND INFRASTRUCTURE	12 RESponsible consumption and production
Health, demographic change and wellbeing	✓			
Food security, sustainable agriculture and forestry, marine and maritime and inland water research, and the Bioeconomy				✓
Secure, clean and efficient energy		✓		
Smart, green and integrated transport				✓
Climate action, environment, resource efficiency and raw materials				✓
Europe in a changing world - inclusive, innovative and reflective societies			✓	

Bijlage 6: Risicomatrix

Risicocategorie	Risico-inschatting	Algemeen
Strategisch	Gematigd	LIOF is bereid gematigde risico's te nemen bij het nastreven van haar ambities. We zoeken steeds de balans tussen onze maatschappelijke functie en onze economische ambities (hogere risicobereidheid).
Operationeel	Gematigd	LIOF ondersteunt (buitenlandse) ondernemingen bij het innoveren van hun producten, diensten of marktpositie. We streven naar een beperking van de risico's die deze ondersteuning in gevaar kunnen brengen
Financieel	Gematigd	Vanuit financieel perspectief is LIOF actief op het gebied van risicofinanciering. Tegelijkertijd streeft zij naar een solide financiële positie om haar investeringsbijdrage aan Limburg ook in de toekomst te kunnen blijven leveren. Op dit vlak zoeken we steeds de balans tussen onze financieringsfunctie (matige tot hoge risicobereidheid) en onze exploitatiefunctie (lage risicobereidheid).
Informatie	Gematigd	LIOF heeft hier lage risico bereidheid. Alle gegevens liggen in geautomatiseerde systemen vast en de technische infrastructuur is constant in ontwikkeling (waaronder updates).

Colofon

Uitgave en coördinatie: NV LIOF

Aan de inhoud van deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.

Copyright 2021, N.V. LIOF

Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van uitgever N.V. LIOF en andere auteursrechthebbenden.

Kantoor Maastricht
Wim Duisenbergplantsoen 27, 6221 SE
Postbus 1310, 6201 BH
T+31 (0)43 328 02 80

Kantoor Venlo
Villa Flora
Villafloraweg 1, 5928 SZ
T +31 (0)43 328 02 80

www.liof.nl
www.liof.com

Publicatiedatum jaarverslag: 20 mei 2021

LIOF